

Universiteit Utrecht

Masterscriptie Communicatie, Beleid en Management

Het Nederlandse Softdrugsbeleid

Een kwalitatief onderzoek naar het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen in verhaallijnen door politici in de Tweede Kamer voor de weergave van hun visie op het Nederlandse Softdrugsbeleid in het parlementaire debat

Lei Nota
Augustus 2019, Amsterdam

Masterscriptie Communicatie, Beleid en Management

Het Nederlandse Softdrugsbeleid

Een kwalitatief onderzoek naar het gebruik van metaforen,
synecdoches en getallen in verhaallijnen door politici in de Tweede
Kamer voor de weergave van hun visie op het Nederlandse
Softdrugsbeleid in het parlementaire debat

Student: Lei Nota

Studentnummer: 4113187

Scriptiebegeleider: De heer Prof. Dr. E.F. Loos

Tweede lezer: Mevrouw Dr. P. Hörmann

Universiteit Utrecht

Faculteit: Recht, Economie, Bestuurs- en Organisationswetenschap

Departement: Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap

Master: Communicatie, Beleid & Management

Augustus 2019, Amsterdam.

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
SAMENVATTING	6
1. INLEIDING	8
1.1 AANLEIDING	8
1.2 PROBLEEMSTELLING	9
1.3 ONDERZOEKSVRAGEN	9
1.4 RELEVANTIE	11
1.4.1 <i>Maatschappelijke relevantie</i>	11
1.4.2 <i>Wetenschappelijke relevantie</i>	11
1.5 OPBOUW	11
2. METHODEN	13
2.1 KWALITATIEVE CONTENTANALYSE	13
2.2 LITERATUURONDERZOEK	13
2.3 DOCUMENTEN	14
2.4 CODEREN	17
2.5 KWALITEIT VAN ONDERZOEK	17
3. BELEIDSCONTEXT	19
3.1 HET NEDERLANDSE SOFTDRUGSBELEID	19
3.1.1 <i>Een korte geschiedenis</i>	19
3.1.2 <i>Opiumwet en cannabis</i>	20
3.1.3 <i>Coffeeshopbeleid</i>	20
3.1.4 <i>Medicinale cannabis</i>	20
3.2 BELANGRIJKE TERMEN TER VERDIEPING VAN HET SOFTDRUGSBELEID	21
3.3 VISIE VAN HET SOFTDRUGSBELEID PER POLITIEKE PARTIJ	21
4. LITERATUURSTUDIE	23
4.1 HET RAAMWERK VOOR DE DEBATANALYSE AAN DE HAND VAN STONE (2012)	23
4.2 VERHAALLIJNEN	23
4.2.1 <i>Verhalen van verandering</i>	24
4.2.2 <i>Verhalen van macht</i>	25
4.3 SYMBOLISCHE MIDDELEN: METAFOREN, SYNECDOCHES EN GETALLEN	25
4.3.1 <i>Metaforen</i>	26
4.3.2 <i>Synecdoche</i>	27
4.3.3 <i>Getallen</i>	28
5. RESULTATEN	30
5.1 AANPAK VAN DATAVERZAMELING	30
5.2 VERHAALLIJNEN	30
5.2.1 <i>Verhaallijnen binnen de VVD</i>	31
5.2.2 <i>Verhaallijnen binnen D66</i>	33
5.2.3 <i>Verhaallijnen binnen de SGP</i>	35
5.2.4 <i>Verhaallijnen binnen het CDA</i>	37
5.2.5 <i>Verhaallijnen binnen GroenLinks</i>	39
5.2.6 <i>Verhaallijnen binnen de PvdA</i>	41
5.2.7 <i>Verhaallijnen binnen de SP</i>	44
5.3 METAFOREN, SYNECDOCHES EN GETALLENANALYSE IN DE MEEST GEBRUIKTE VERHAALLIJNEN	46
5.3.1 <i>Verhaallijn van verval</i>	46
5.3.2 <i>Verhaallijn van wederopstanding</i>	49

5.3.3 Verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie.....	51
5.3.4 Verhaallijn van samenzwering.....	52
6. CONCLUSIE.....	55
7. DISCUSSIE.....	58
7.1 REFLECTIE ONDERZOEK.....	58
7.2 VERVOLGONDERZOEK.....	58
8. LITERATUURLIJST.....	59
BIJLAGE 1.....	64
VISIE VAN HET SOFTDRUGSBELEID PER POLITIEKE PARTIJ.....	64
VVD.....	64
D66.....	66
SGP.....	68
CDA.....	70
GroenLinks.....	72
PvdA.....	74
SP.....	76

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterscriptie waarin verslag is gedaan van een onderzoek naar het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen in verhaallijnen door politici in de Tweede Kamer voor de weergave van hun visie op het Nederlandse Softdrugsbeleid in het parlementaire debat. Dit onderzoek is uitgevoerd ter afsluiting van de master Communicatie, Beleid en Management aan de Universiteit Utrecht.

Voor het realiseren van deze scriptie heeft een aantal mensen mij bijgestaan met het geven van informatie en adviezen. Een aantal van hen wil ik daarom graag persoonlijk bedanken. Als eerste mijn begeleider Eugène Loos, voor zijn altijd snelle en inhoudelijke feedback per mail. En de vele telefoongespreken die mij hebben geholpen als ik dreigde vast te lopen in het proces. Door deze noodzakelijke ondersteuning kan ik ook nu dit scriptieonderzoek presenteren. Ook wil ik graag Pauline Hörmann bedanken voor de gesprekken die ik met haar heb gevoerd in het begin van mijn onderzoeksproces om een duidelijk scriptieonderwerp vast te stellen. Verder wil ik mijn moeder, Leonie, bedanken voor het lezen van de geschreven stukken en het leveren van nuttig en belangrijk commentaar.

Lei Nota, augustus 2019, Amsterdam.

Samenvatting

Dit is een kwalitatief onderzoek naar het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen in verhaallijnen door politici in de Tweede Kamer voor de weergave van hun visie op het Nederlandse Softdrugsbeleid in het parlementaire debat. Het onderzoek zal gericht zijn op het analyseren van (plenaire) debatten die in de Tweede Kamer zijn gehouden. In deze analyse zullen alle facetten met betrekking tot het Nederlandse softdrugsbeleid geanalyseerd worden. Er zijn in totaal 512 pagina's uit veertien debatten onderzocht die een tijdsspanne besloeg van 1996 tot 2018. Er is voor deze onderzoeksperiode gekozen omdat in de databases van de Nederlandse Overheid er tot 1996 teruggedaan moest worden om in totaal een relevant aantal debatten te vinden waarin het onderwerp gericht was op het softdrugsbeleid (Overheid.nl, 2019). Ook is er een selectie gemaakt in het aantal politieke partijen. De volgende zeven partijen zijn binnen dit onderzoek geanalyseerd: de VVD, D66, de SGP, het CDA, GroenLinks, de PvdA en de SP. De keuze voor deze partijen berust op het feit dat zo de verschillende en tegenovergestelde visies in het debat weer zijn gegeven. Verder hebben al deze politieke partijen vanaf het eerste geanalyseerde Algemene overleg (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996) al een bestaande fractie in de kamer, waardoor de continuïteit in de visies en verhaallijnen beter onderzocht kon worden.

Het onderzoek dat aan de grondslag ligt van deze masterscriptie is een kwalitatieve contentanalyse. Dit geeft de benodigde handvatten om te onderzoeken hoe politici in de Tweede Kamer verschillende typen verhaallijnen toepassen met behulp van metaforen, synecdoches en getallen om hun visie omtrent het softdrugsdebat te uiten.

Het literatuurreview heeft een aantal theoretische hoofdbegrippen. Zo zullen eerst de concepten 'Verhaallijnen', 'metaforen', 'synecdoches' en 'getallen' uitgewerkt worden zodat ze in het kwalitatieve onderzoek gedeelte gebruikt kunnen worden om data te duiden. Hiervoor is als rode draad het boek *Policy Paradox* van Deborah Stone (2012) gebruikt, aangevuld met inzichten uit Lakoff & Johnson (1999) en De Landsheer & Kalkhoven (2011). Uiteindelijk zijn hier een zevental verschillende verhaallijnen uitgehaald die zijn gebruikt voor de analyse van de veertien debatten. Verder zijn ook Fitzgerald (2015), Miller (2006) en (Mio, 1997) gebruikt ter ondersteuning en voor een verdieping in de verhaallijnen en de rol van metaforen, synecdoches en getallen.

Uit de resultatenanalyse komt naar voren dat alle zeven verschillende verhaallijnen worden toegepast, echter zijn er sommige verhaallijnen veel vaker, en door specifieke partijen toegepast. Dit zijn: de verhaallijn van verval wordt voornamelijk door de SGP, het CDA en de SP. En de verhaallijn van wederopstanding, dat voornamelijk door de VVD, D66 en de PvdA wordt toegepast. De verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie, wordt voornamelijk door D66 gebruikt. En als laatste de verhaallijn van samenzwering, waar de SP, GroenLinks en D66 meer gebruik van maken.

Bij het gebruik van metaforen werden voornamelijk veel volkse- en alledaagse metaforen in elke verhaallijn gebruikt. Verder viel het op dat er binnen de verhaallijnen van verval, samenzwering en verandering-is-maar-een-illusie, duidelijk meer oorlog, rampen, onheils en geweldsmetaforen werden toegepast. Bij de verhaallijn van wederopstanding, werden juist meer constructie en andere 'gesofisticeerde' metaforen toegepast. Het gebruik van synecdoches is binnen de specifieke verhaallijnen niet veel toegepast. Per verhaallijn waren er meestal één of twee goede citaten te vinden waarin een duidelijke combinatie met een synecdoche werd gemaakt.

Getallen werden voornamelijk veel toegepast door D66 binnen de verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie. In de verhaallijn van verval, van wederopstanding en de verhaallijn van samenzwering, de andere drie meest voorkomende verhaallijnen, was het gebruik van getallen nihil.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Nederlandse politiek is het softdrugsbeleid al een geruime tijd een met grote regelmaat terugkerend onderwerp van discussie. Over de vraag of regulering van cannabis teelt voor recreatief gebruik dan wel ten behoeve van consumptie ervan in coffeeshops mogelijk en wenselijk is, wordt al langere tijd gedebatteerd (Blankers et al, 2017). Conservatieve partijen staan vaak haaks tegenover progressieve partijen als het gaat over dit onderwerp, conservatief pleit voor strengere wetgeving, progressief wilt juist versoepeling van wetgeving (Lucas, 2014). Daarbij staat Nederland in de wereld nog steeds bekend en berucht om zijn tolerante softdrugsbeleid. Vandaar dat er naar Amsterdam jaarlijks honderdduizenden zogeheten “drugstoeristen” komen (Obbink, 2014). Op het moment zijn er een aantal landen waaronder Uruguay, Zuid-Afrika en Peru als ook aantal staten in de V.S. (o.a. Californië, Oregon en Alaska) die cannabis gelegaliseerd hebben (Hassan, 2018; Berke, 2018). Dat een land zoals de Verenigde Staten, Nederland is voorbijgestreefd op het gebied van regulering omtrent softdrugs, is een interessant gegeven. Dit is dan ook de reden dat dit scriptieonderzoek de politieke verhaallijnen die in de debatten in de Tweede Kamer worden gehouden omtrent dit onderwerp in kaart zal proberen te brengen. Zo wordt er getracht om meer inzicht te kunnen bieden welke verschillende verhaallijnen over softdrugs er in het Nederlandse politieke spectrum op dit moment voorkomen. Omdat verhaallijnen nooit op zichzelf staan, maar worden ondersteund met onder andere metaforen, synecdoches en getallen (Stone, 2012), zal er aan de hand van relevante kennis die is opgedaan uit literatuuronderzoek, gekeken worden naar hoe politici in de Tweede Kamer gebruik maken metaforen, synecdoches en getallen binnen de bestaande verhaallijnen om hun visie op het Nederlandse softdrugsbeleid voor het voetlicht te brengen.

Politici hebben per partij en soms zelfs per persoon verschillende meningen over hoe de wetten en regels omtrent het Nederlandse Softdrugsbeleid ingedeeld moeten worden. Zij pleiten hierom dan ook op verschillende wijze voor wat in hun optiek de beste oplossing of beslissing is aangaande het softdrugsbeleid. Stone (2012) stelt terecht dat politici en politieke partijen verhaallijnen construeren waardoor ze trachten richting te geven aan het publieke debat, zeker als het gaat om controversiële onderwerpen. De vraag is hoe ze dat precies doen. In deze scriptie is er daarom gekozen om de focus te leggen op een langlopend Nederlands publiek debat, namelijk het softdrugsbeleid.

Dit onderzoek zal zich richten op het analyseren van (plenaire) debatten die in de Tweede Kamer zijn gehouden. In deze analyse zullen alle facetten met betrekking tot het Nederlandse softdrugsbeleid geanalyseerd worden, denk bijvoorbeeld aan cannabis, het gedoogbeleid, coffeeshops, legaliseringsproeven plus andere beleidsproblemen en discussies die vallen onder dit onderwerp. Hiervoor is een selectie gemaakt om een specifieke groep politieke partijen in het onderzoek te volgen. De volgende zeven partijen zijn binnen dit onderzoek geanalyseerd: de VVD, D66, de SGP, het CDA, GroenLinks, de PvdA en de SP. De selectiekeuze zal in de methoden verder worden toegelicht. Binnen deze analyse zullen veertien debatten worden behandeld die gehouden zijn tussen 1996 en 2018. De reden waarom voor deze jaartallen gekozen is, is gelegen in het feit dat er debatten beschikbaar waren tot tot eind 2018, de keuze om terug te gaan tot 1996 berust op het gegeven dat er tot deze datum teruggegaan moest worden in de databases van de Nederlandse Overheid om in totaal een relevant aantal van veertien debatten te vinden waarin het onderwerp gericht was op het softdrugsbeleid (www.overheid.nl, 2019).

Doordat er veertien getranscribeerde debatten (met een totaal van 519 pagina's) zijn geanalyseerd binnen een tijdsspanne van 22 jaar, is het mogelijk om bevindingen op te kunnen doen over het gebruik verhaallijnen in het politieke debat omtrent het Nederlandse softdrugsbeleid. Waarna ook de toepassing van metaforen synecdoches en getallen binnen deze verhaallijnen onderzocht zal kunnen worden.

Er zal in dit onderzoek dus gekeken worden naar debatten in de Tweede Kamer omtrent het softdrugsbeleid, hierbij zullen de betrokken politieke partijen: VVD, D66, CDA, SGP en GroenLinks, SP en de PvdA worden uitgelicht en zal er benoemd worden hoe elke partij in de periode tussen 1996 en 2018 tegen het softdrugsbeleid aankijkt. Vervolgens zullen in dit onderzoek de transcripten van Algemene Overleggen over drugsbeleid van de Tweede Kamer worden gebruikt om de verschillende typen verhalen die politici construeren in kaart te brengen. Daarbij zal gekeken worden naar de functies van de gebruikte metaforen, synecdoches en getallen die binnen deze verhalen naar voren komen om ze op die manier krachtiger over te kunnen brengen. Zo zal er een inzicht vergaard worden in welke mate politici verschillende verhaallijnen toepassen om hun visie op het Nederlandse softdrugsbeleid in de Tweede Kamer uit te dragen.

1.2 Probleemstelling

Er bestaat op dit moment nog geen duidelijk beeld over de verschillende typen verhaallijnen die er worden toegepast in debatten in de Tweede Kamer omtrent het softdrugsbeleid of in de verdere beleidsproblemen die hierbij komen kijken. Daarbij is ver over dit aspect, voor zover bekend, tot op heden nog geen onderzoek gedaan. Daarom tracht dit onderzoek hier een eerste antwoord op te kunnen formuleren. Ook zullen er in de meest voorkomende verhaallijnen onderzocht worden op welke manier er deze gebruik maken van metaforen, synecdoches en getallen. Zodat hier een aantal inzichten over gepresenteerd kunnen worden.

Het formuleren van een eerste antwoord in dit vraagstuk kan zowel voor het politieke spectrum als de maatschappij relevant zijn. Het scheppen van een duidelijker beeld omtrent de verschillende verhaallijnen die worden toegepast binnen het debat kan helpen met het beter afwegen van een persoonlijke keuze omtrent het softdrugsbeleid. Op die manier wordt men minder snel beïnvloed door de verhaallijnen die politici gebruiken om sturing te kunnen geven aan dit beleidsprobleem. De kennis en de resultaten die dit onderzoek opleveren helpen daarbij niet alleen voor een groter begrip over hoe verhaallijnen worden toegepast in de discussie omtrent softdrugs, deze kennis over verhaallijnen kunnen burgers ook toepassen in andere (politieke) debatten of maatschappelijke discussies.

1.3 Onderzoeksvragen

Om dit onderzoek goed af te bakenen en richting te geven zijn er vijf onderzoeksvragen opgesteld. Deze vragen zijn onderverdeeld in drie subcategorieën, te weten: twee vragen die de focus leggen op wat verhaallijnen er zijn, welke typen verhaallijnen er onderscheiden kunnen worden en hoe metaforen, synecdoches en getallen hierin worden ingezet. Één vraag die kijkt naar de onderzoekt welke verhaallijnen er in het Tweede Kamerdebatten worden gebruikt en deze categoriseert. En als laatste twee vragen die dieper ingaan op de toepassing van metaforen, synecdoches en getallen binnen de meest voorkomende verhaallijnen in de Tweede Kamer in het debat omtrent het softdrugsbeleid.

Ten eerste is er een vraagstelling opgesteld die een antwoord formuleert op de vraag hoe verhaallijnen in het publieke debat gebruikt kunnen worden. De vraagstelling zal volledig

beantwoord worden met behulp van literatuuronderzoek, waarvan Stone (2012) als leidraad zal worden gebruikt. Deze vraagstelling luidt als volgt:

1a. Hoe kunnen verhaallijnen worden ingezet door politieke partijen in het parlementaire debat om hun visie op een bepaald maatschappelijk probleem duidelijk te maken?

De tweede onderzoeksvraag legt de focus op de rol en toepassing van metaforen, synecdoches en getallen binnen deze verhaallijnen. Deze vraag zal ook volledig aan de hand van literatuuronderzoek beantwoord worden, waarbij Stone (2012) eveneens leidinggevend zal zijn. Hiervoor is de volgende vraag opgesteld:

1b. Wat is de rol van metaforen, synecdoches en getallen binnen dergelijke verhaallijnen?

Deze onderzoeksvraag zorgt voor het verkrijgen van inzichten in de daadwerkelijke verhaallijnen die er per partij worden gebruikt binnen het softdrugsdebat. Er zal aan de hand van empirische data gekeken worden naar welke verhaallijnen er per partij het meeste naar voren zijn gekomen. Deze zullen dan aan de hand van citaten worden verduidelijkt en uitgelegd. Voor deze onderzoeksvraag is ten eerste de kennis van het antwoord op vraag 1a van deze scriptie. Daarna kan deze kennis toegepast worden tijdens de analyse van de verhaallijnen van de politieke debatten in de Tweede Kamer. De derde vraag luidt:

2. Welke verhaallijnen worden er gebruikt in het debat van 1996 tot 2018 omtrent het Nederlandse Softdrugsbeleid in de Tweede Kamer?

Nadat de verschillende typen verhaallijnen in kaart zijn gebracht die per partij binnen het debat omtrent softdrugsbeleid worden gebruikt, beantwoord de volgende vraag op welke manier metaforen, synecdoches en getallen door de verschillende politieke partijen binnen deze verhaallijnen worden toegepast, zodat er een beeld gevormd kan worden welke partijen bepaalde symbolen meer of juist minder toepassen in hun specifieke verhaallijnen. Per partij zullen de verhaallijnen worden geanalyseerd die het meeste bij de empirische data naar voren kwamen. Zo wordt er voorkomen dat er een onsamenhangende hoeveelheid aan verschillende metaforen, synecdoches en getallen benoemd zullen worden binnen de resultaten. Door het hanteren van de meest voorkomende verhaallijnen per partij zijn er ook eenvoudiger vergelijkingen tussen de verschillende partijen te maken. Dit zal centraal staan in de volgende onderzoeksvraag:

3a. Welke metaforen, synecdoches en getallen worden er door de VVD, D66, SGP, CDA, GroenLinks, PvdA en SP gebruikt binnen deze verschillende verhaallijnen.

De laatste onderzoeksvraag zal de verschillen en overeenkomsten tussen het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen binnen de verschillende typen verhaallijnen van politici behandelen. Om deze vraag te kunnen beantwoorden zullen de resultaten van vraag 2 en 3a gecombineerd moeten worden om zo tot de juiste antwoorden te komen. Deze laatste vraag is als volgt opgesteld:

3b. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen dit gebruik door de verschillende politieke partijen?

Aan de hand van bovenstaande onderzoeksvragen tracht ik uiteindelijk inzicht te krijgen in het gebruik van verhaallijnen (ondersteund door metaforen, synecdoches en getallen) door politici in Tweede Kamerdebatten met betrekking over het Nederlandse Softdrugsbeleid.

1.4 Relevantie

Een sterk wetenschappelijk onderzoek moet aan twee componenten voldoen, ten eerste moet er een maatschappelijke relevantie aanwezig zijn. En ten tweede moet er ook een duidelijke wetenschappelijke relevantie zijn. In onderstaande twee paragrafen wordt de relevantie van dit onderzoek toegelicht.

1.4.1 Maatschappelijke relevantie

Het drugsbeleid van de Nederlandse overheid heeft doordat zowel de wetgevende en uitvoerende machten hierbij betrokken zijn direct gevolg voor de Nederlandse wet. Doordat wetten gelden voor alle Nederlandse burgers staan ze hierdoor in direct contact met de maatschappij. Hoe er in Den Haag gediscussieerd, gecommuniceerd en wat er uiteindelijk wordt besloten vormt onze hedendaagse maatschappij.

Daarom is het relevant en interessant om aan de hand van metaforen, synecdoches en getallen de typen verhaallijnen te analyseren die er worden toegepast in de Tweede Kamer. Hieruit is op te maken hoe de verschillende partijen hun eigen verhalen toepassen gedurende het vormen van de regels en wetten omtrent het softdrugsbeleid. Het geeft inzicht in hoe de politieke visies op dit moment gekleurd zijn over dit onderwerp. Ook kan dit voor de maatschappij nuttig zijn om een beter begrip te ontwikkelen over hoe politici van verschillende partijen in de Tweede Kamer hun invloed uitoefenen op het land door middel van metaforen, synecdoches en getallen. Zo kan de maatschappij haar kennis verbreden en het politieke debat beter begrijpen en indelen. Zodat de politiek dichterbij de burgers komt te staan en zo de algehele sociale cohesie vergroot kan worden.

1.4.2 Wetenschappelijke relevantie

Het analyseren van verschillende typen verhaallijnen aan de hand van Stone (2012), Lakoff & Johnson (1999) en De Landsheer & Kalkhoven (2011), en de rol die metaforen, synecdoches en getallen daarbij spelen, is voor zover bekend, nog niet eerder uitgevoerd voor het Nederlandse softdrugsbeleid. Hierdoor kunnen er op dit moment nog geen uitspraken gedaan worden over hoe politici verhaallijnen toepassen binnen het debat omtrent het Nederlandse softdrugsbeleid. Daarom is er gekozen om in dit scriptieonderzoek deze verhaallijnen binnen het Nederlandse softdrugsbeleid te onderzoeken. Zo kan dit eerste onderzoek, dat hierdoor exploratief van aard zal zijn, een interessante bijdrage bieden aan verder wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke kennis.

1.5 Opbouw

Hieronder zal per hoofdstuk worden toegelicht hoe en waarom elk hoofdstuk op een bepaalde manier is ingedeeld en omschreven.

Ten eerste wordt er een inleiding over het onderwerp gepresenteerd waardoor de lezer een idee krijgt over het onderwerp en begrijpt waarom hiervoor gekozen is. In deze inleiding wordt eerst de aanleiding voor het onderzoek gegeven. Vervolgens komt de probleemstelling die binnen dit onderzoek speelt aan bod. Vanuit de probleemstelling worden een aantal logisch doorlopende onderzoeksvragen gepresenteerd. Deze onderzoeksvragen geven het scriptieonderzoek richting en zorgen voor een duidelijke opbouw. Ook zullen de maatschappelijke en de wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek worden vermeld, waardoor de algehele relevantie van het onderzoek wordt gelegitimeerd.

Het tweede hoofdstuk heeft betrekking op de methoden die binnen dit onderzoek zijn toegepast. Ten eerste wordt de keuze voor een kwalitatieve contentanalyse binnen het

kwalitatieve spectrum verantwoord. Daarna volgt een uitleg over hoe het literatuuronderzoek is uitgevoerd en waarmee rekening is gehouden. Vervolgens komt de toepassing van de kwalitatieve contentanalyse met behulp van documenten ter sprake en worden de verschillende gebruikte documenten besproken. Daarna wordt ingegaan op de manier waarop deze documenten tijdens de analyse gecodeerd zijn, volgt hierna in de uitleg. Als laatste zullen de in- en externe validiteit en betrouwbaarheid aan bod komen; dit is net zoals het benoemen van de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie belangrijk voor de legitimiteit van het onderzoek (Bryman, 2012).

Na de inleiding en de methoden volgt een hoofdstuk omtrent de beleidscontext van het Nederlandse softdrugsbeleid. Hierin zal eerst een korte tijdslijn worden weergegeven over hoe het softdrugsbeleid in Nederland zich in de afgelopen twee decennia heeft ontwikkeld. Het toevoegen van dit onderdeel geeft de lezer meer inzicht in het algehele softdrugsbeleid. Na deze korte geschiedenis zullen de visies over softdrugs, afkomstig uit de verkiezingsprogramma's van elke geanalyseerde politieke partij worden weergegeven. Zodat de lezer een beeld krijgt over welke invalshoek elke specifieke partij gebruikt als men kijkt naar het softdrugsbeleid.

In de literatuurreview worden de verschillende theorieën die relevant zijn voor dit onderzoek benoemd en uitgewerkt in een raamwerk zodat de rol van metaforen, synecdoches en getallen in verschillende typen verhaallijnen geanalyseerd kan worden aan de hand van citaten uit de Handelingen van de Tweede Kamer over het softdrugsdebat. De literatuurreview is samengesteld met behulp van 'sensitizing concepts', te weten 'verhaallijnen' 'metaforen', 'synecdoches' en 'getallen'. Deze concepten worden ook gebruikt om sturing te geven aan de wijze van dataverzameling zodat een consequente dataverzameling gewaarborgd is (Bryman, 2012).

Vervolgend komt de daadwerkelijke analyse aan bod. In dit vijfde hoofdstuk wordt er een antwoord gegeven op de onderzoeksvragen, aan de hand van de inzichten die zijn opgedaan in hoofdstuk drie en vier.

In het zesde hoofdstuk volgt de conclusie die is gebaseerd op de belangrijkste resultaten die in hoofdstuk vijf zijn gepresenteerd. In deze conclusie zal er ook op de vijf eerder opgestelde onderzoeksvragen een antwoord worden gegeven. Waarna een afrondend slotwoord zal worden gegeven.

Ten slotte volgt in de discussie nog een korte uitweiding over de beperkingen die er tijdens het uitvoeren van dit scriptieonderzoek zijn geweest. Waardoor sommige aspecten van het onderzoek enigszins in het gedrang kwamen en niet beter uitgevoerd hadden kunnen worden. Om te eindigen met aanbevelingen hoe de resultaten en gegevens van dit onderzoek toepasbaar kunnen zijn bij vervolgonderzoek.

2. Methoden

2.1 Kwalitatieve contentanalyse

Het onderzoek dat ten grondslag ligt van deze masterscriptie past een kwalitatieve methode toe als invalshoek. Kwalitatief onderzoek geeft handvatten om te onderzoeken hoe politici in de Tweede Kamer verschillende typen verhaallijnen toepassen met behulp van metaforen, synecdoches en getallen om hun visie omtrent het softdrugsdebat te uiten. Binnen kwalitatief onderzoek zijn er een aantal verschillende onderzoeksinstrumenten waaruit gekozen kan worden om een onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. Deze opties zijn: observaties, interviews, focusgroepen, taal-gebaseerde invalshoeken en documenten (Bryman, 2012). Omdat in deze masterscriptie gekeken wordt naar de gedocumenteerde Handelingen van de Tweede Kamer wordt er enkel gebruik gemaakt van een documentanalyse die als uitgangspunt de kwalitatieve contentanalyse hanteert om resultaten te verkrijgen. Een kwalitatieve contentanalyse focust zich op het zoeken naar onderliggende thema's in het geanalyseerde materiaal (Bryman, 2012). In dit geval zal er een deductieve methode worden toegepast. Aan de hand van een raamwerk, ontwikkeld aan de hand van inzichten uit theorieën zullen deze documenten worden geanalyseerd waarbij de resultaten in een matrix zullen worden weergegeven. Er is bewust niet voor interviews gekozen omdat dit onderzoek de focus legt op de verhaallijnen zoals die tijdens debatten in de Tweede Kamer ook daadwerkelijk zijn gebruikt.

Voordat de kwalitatieve contentanalyse is toegepast op deze documenten, is er eerst bepaald welke politieke partijen er onderzocht zouden worden in de analyse. Er is binnen dit onderzoek gekozen om de aandacht te richten op politieke partijen waartussen tegenovergestelde visies in het debat naar voren kwamen, om op deze manier een zo alomvattend mogelijk antwoord op de onderzoeksvragen te kunnen formuleren. Ook is de vereiste opgesteld dat de politieke partijen vanaf het eerste geanalyseerde Algemene overleg (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996) al een bestaande fractie in de kamer moest hebben. Op deze manier is er getracht om onnodige scheefgroei tussen het aantal gevonden verhaallijnen per partij te beperken. Wegens bovenstaande redenen is er gekozen om niet alle politieke partijen die aan het softdrugsdebat hebben meegedaan te betrekken bij het onderzoek. De uiteindelijke selectie bestaat uit de volgende partijen: VVD, D66, SGP, CDA, GroenLinks, PvdA en de SP.

De keuze voor deze partijen komt voort uit een selectie tussen conservatieve (CDA, SGP) en progressieve (GroenLinks, D66, SP, PvdA, VVD) partijen. Ook is er gekeken naar linkse (GroenLinks, PvdA, SP), centrum (CDA, D66) en rechtse partijen (VVD, SGP). Verder is er een verdeling gemaakt in partijen die in de periode van 1996 tot 2018 in de coalitie hebben gezeten (VVD, PvdA, CDA, D66) en partijen die in de oppositie hebben gezeten (SGP, GroenLinks, SP). Zo is ernaar gestreefd een zo volledig politiek spectrum van Nederlandse Tweede Kamer voor het onderzoek te verkrijgen. (Van den Berg, 2017; Prodemos.nl).

2.2 Literatuuronderzoek

De literatuurreview is opgebouwd rondom 'sensitizing concepts', dit zijn attenderende theoretische hoofdbegrippen (Bryman, 2012). Zo zullen eerst de concepten 'Verhaallijnen', 'metaforen', 'synecdoches' en 'getallen' verder uitgewerkt worden zodat ze in het kwalitatieve onderzoek gedeelte gebruikt kunnen worden om data te duiden. Deze kennis en informatie is verkregen met behulp van theorieën over verhaallijnen, metaforen, synecdoches en getallen. Hiervoor is als rode draad het boek Policy Paradox van Deborah Stone (2012)

gebruikt, waarna theorieën van Lakoff & Johnson (1999) en De Landsheer & Kalkhoven (2011) een verdere ondersteuning hebben geboden bij het verder uitwerken de literatuurreview. Ook zijn Fitzgerald (2015), Miller (2006) en (Mio, 1997) gebruikt ter ondersteuning en voor een verdieping in de verhaallijnen en de rol van metaforen, synecdoches en getallen. Op deze theorieën wordt nader ingegaan in de literatuurreview.

2.3 Documenten

Voor het uitvoeren van dit onderzoek zijn in totaal zestien documenten geanalyseerd via een kwalitatieve contentanalyse. De geanalyseerde documenten zijn allemaal officiële staatsdocumenten, die allemaal op 3 mei 2019 zijn gedownload. Deze documenten zijn allemaal verkregen met het gebruik van de website www.overheid.nl (2019), het betreffen allemaal algemene vergaderingen van Kamerstukken. Deze documenten zijn allemaal gevonden met behulp van het toepassen van een aantal vaste zoektermen. Ten eerste is er gebruik gemaakt van de term drugsbeleid, waarna het daarbij behorende dossiernummercode omtrent drugsbeleid is gevonden genaamd: 24077. Verder is er gezocht binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid omdat drugsbeleid binnen hun portefeuille valt. Als laatste is er ook een aantal keren gezocht met de dossiernummercode 32793 die betrekking heeft op preventief gezondheidsbeleid.

Met behulp van deze dossiercodes en zoektermen zijn alle relevante handelingen en stukken in chronologische volgorde gevonden. Zo kon er op een adequate manier de benodigde documenten en informatie schematisch vergaard worden. Verder is er voor het verkrijgen van de verschillende verkiezingsprogramma's gebruik gemaakt van: het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen, van de Rijksuniversiteit Groningen (<https://dnpp.nl/>, 2019). Deze verkiezingsprogramma's zijn nodig geweest bij het in kaart brengen van hoe de visies van de geanalyseerde partijen in de afgelopen twee decennia omtrent drugsgebruik zijn ontwikkeld.

Bij het gebruik van documenten voor een analyse is het belangrijk dat de correcte documenten worden geselecteerd. Elk document is op de eerste plaats gekozen vanwege zijn relevantie betreffende het beantwoorden van de onderzoeksvragen in dit onderzoek. Daarna moet onderzocht worden of de verschillende documenten daadwerkelijk geschikt zijn om toegepast te kunnen worden in een kwalitatieve contentanalyse. Om dit te garanderen is de onderstaande checklist aangehouden, die in het boek "Social Research Methods" van Bryman (2012) wordt beschreven.

- Wie heeft het document gemaakt?
- Waarom is het document gemaakt?
- Heeft de maker van het document de autoriteit om te schrijven over het onderwerp?
- Is het document oprecht en authentiek?
- Is het document geschreven met een bepaalde reden?
- Is dit document logisch voor zijn soort of juist afwijkend, (en) mocht het (dat?)zo zijn, op welke manier?
- Is de boodschap van het document helder?
- Zijn de gegevens en resultaten in het document te bevestigen en te bekrachtigen?
- Kan de informatie in het document op verschillende manieren worden geïnterpreteerd?

(Bryman, 2012, pp. 561-562).

In dit onderzoek zijn allemaal dezelfde soort documenten geanalyseerd, namelijk Algemene Overleggen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij elk document van de website

van de overheid is gedownload (www.overheid.nl, 2019). Doordat alle documenten door dezelfde instantie zijn gefabriceerd, op dezelfde manier zijn gemaakt en allemaal hetzelfde doel hebben, is deze checklist slechts eenmalig toegepast op een van deze documenten om te controleren of deze overheidsdocumenten geschikt zijn voor de analyse.

Hieronder staat de lijst van alle geanalyseerde overheidsdocumenten:

Tweede Kamer der Staten-Generaal (1996). <i>Verslag van een Nota-Overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Sdu Uitgevers.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (2002). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Sdu Uitgevers.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (2005). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid & 26 023, Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Penitentiaire beginselenwet (strafrechtelijke opvang verslaafden)</i> . Den Haag: Sdu Uitgevers.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (2009). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Sdu Uitgevers.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (2011). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (21-01-2013). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (06-08-2013). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (10-04-2014). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (08-12-2014). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (11-02-2015). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (16-03-2016). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (17-08-2016). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (24-10-2016). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (19-01-2018). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Tweede Kamer der Staten-Generaal (06-06-2018). <i>Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid</i> . Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Om de toepasbaarheid van bovenstaande documenten te controleren voor een kwalitatieve contentanalyse zal hieronder het document: Tweede Kamer der Staten-Generaal (10-04-2014). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal, Aan de hand van de checklist van Bryman (2012) worden onderzocht op haar geschiktheid.

- Wie heeft het document gemaakt?

Het document is in opdracht van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gefabriceerd. Door de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie.

- Waarom is het document gemaakt?

Dit document is gemaakt zodat men later terug kan lezen wat er tijdens een algemeen overleg omtrent het drugsbeleid in Nederland is besproken en afgesproken door de verschillende politici in de Tweede Kamer.

- Heeft de maker van het document de autoriteit om te schrijven over het onderwerp?

De maker van het document, de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, heeft de autoriteit van de Tweede Kamer gekregen om alles wat er in het algemeen overleg wordt besproken te notuleren.

- Is het document oprecht en authentiek?

Het document is een genotuleerd bestand over een debat binnen de Tweede Kamer. Doordat het dus om een officieel Nederlands overheidsdocument gaat, valt te concluderen dat het voldoende oprecht, authentiek en legitiem is (Bryman, 2012).

- Is het document geschreven met een bepaalde reden?

Het is geschreven met de reden dat men later terug kan lezen wat er tijdens een algemeen overleg omtrent het drugsbeleid in Nederland is besproken en afgesproken door de verschillende politici in de Tweede Kamer.

- Is dit document logisch voor zijn soort of juist afwijkend, (en) mocht het (dat?) zo zijn, op welke manier?

Het document is op dezelfde logische manier opgebouwd als andere verslagen van algemene overleggen, namelijk vanaf de aanvang tot de sluiting van het algemeen overleg. Zo zijn er geen rare afwijkingen te vinden in de opbouw.

- Is de boodschap van het document helder?

In dit document zit geen boodschap verwerkt, het is een genotuleerde uitwerking van een algemeen overleg. Het is puur opgemaakt om later terug te kunnen lezen wat er allemaal binnen dit algemeen overleg is vastgesteld.

- Zijn de gegevens en resultaten in het document te bevestigen en te bekrachtigen? Vergaderingen die plaats vinden in de Tweede Kamer worden altijd opgenomen. Hierdoor valt er goed te controleren of de genotuleerde tekst overeenkomt met het daadwerkelijke overleg.

- Kan de informatie in het document op verschillende manieren worden geïnterpreteerd?

De gepresenteerde informatie in dit verslag van een algemeen overleg is op een vrij eenduidige manier te interpreteren. Wat de verschillende politici willen uitdragen in hun opmerkingen, is over het algemeen duidelijk, en laat weinig ruimte voor verschillende manieren van interpretatie.

Nadat de checklist van Bryman (2012) is afgegaan, kan gesteld worden dat er correcte documenten zijn geselecteerd om een kwalitatieve contentanalyse uit te kunnen voeren. Alle documenten beschikken over voldoende legitimiteit, betrouwbaarheid en duidelijkheid.

2.4 Coderen

Na het toepassen van een kwalitatieve contentanalyse zijn de verkregen data als volgt gecodeerd. Ten eerste zijn er aan de hand van de verschillende verhaallijnen die Stone (2012) benoemt categorieën in de verschillende citaten van de politici gemaakt. Hierna zijn met behulp van de kennis over metaforen, synecdoches en getallen verdere onderverdelingen per citaat gemaakt zodat er duidelijk op te maken is hoe deze in welke verhaallijnen naar voren komen. Waarna al deze citaten met hun geanalyseerde informatie in zeven matrixen zijn verwerkt (zie bijlagen in de mail) zodat er gekeken kan worden naar overeenkomsten en verschillen tussen de uiteenlopende verhaallijnen.

2.5 Kwaliteit van onderzoek

Voor deze masterscriptie zijn er een aantal methodieken toegepast om de algehele kwaliteit te waarborgen. Deze methoden hebben betrekking op de interne en externe betrouwbaarheid en de interne en externe validiteit van het onderzoek. Een goed uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek moet beschikken over zowel hoge betrouwbaarheid alsook validiteit.

Bryman (2012) beschrijft eveneens deze twee componenten waaruit goed wetenschappelijk onderzoek bestaat: Als eerste heeft hij het over externe betrouwbaarheid, dit is de mate waarin een onderzoek telkens hetzelfde resultaat zal geven als het nog een keer zou worden uitgevoerd (Bryman, 2012). De externe betrouwbaarheid van dit onderzoek is erg hoog, de geanalyseerde debatten kunnen niet aangepast worden waardoor de data precies hetzelfde zullen blijven. Hierdoor zal, mits de analyse goed is uitgevoerd, er precies eenzelfde resultaat en dus ook eenzelfde conclusie uit voort moeten komen.

Het tweede punt waar Bryman (2012) over spreekt is interne betrouwbaarheid. Van interne betrouwbaarheid is sprake als er meer dan één onderzoeker is, en dat men het dan alsnog volledig eens is over de opgedane resultaten en de wijze van interpretatie van deze resultaten. Dit scriptieonderzoek zal echter individueel worden uitgevoerd. Hierdoor valt de interne betrouwbaarheid minder goed te controleren.

Er is alles aan gedaan om het onderzoek een zo hoog mogelijke validiteit te geven. Validiteit is net zoals het concept betrouwbaarheid volgens Bryman (2012) op te delen in externe en interne validiteit. Externe validiteit heeft alles te maken met het feit of de resultaten uit het onderzoek te generaliseren zijn en dus in het algemeen toegepast kunnen worden (Bryman, 2012). De uiteindelijke resultaten die in dit onderzoek naar voren komen zijn specifiek op een bepaalde tijdslijn toegepast. Hierdoor is niet met zekerheid te zeggen dat deze resultaten volledig overeen zullen komen met eventuele toekomstige debatten, of met debatten die in het verleden gevoerd zijn in de Tweede Kamer. Er zullen ongetwijfeld correlaties zijn, alleen is de mate van correlatie niet met zekerheid te zeggen.

Interne validiteit betekent dat er overeenstemming moet zijn tussen de theoretische concepten en de uiteindelijke observaties en resultaten. Binnen dit onderzoek is er een concrete

theoretische opbouw waarna er een aanvulling is van logisch aaneensluitende resultaten. Hier is met behulp van de 'sensitizing concepts': 'verhaallijnen' 'metaforen', 'synecdoches', 'getallen' gewerkt waardoor er ruimte wordt geboden om de verschillende theorieën aan elkaar te koppelen. Doordat er is gekozen voor een deductieve methode tijdens het analyseren is de interne validiteit dan ook gewaarborgd.

3. Beleidscontext

3.1 Het Nederlandse Softdrugsbeleid

Voordat het literatuuronderzoek en de opgedane resultaten en bevindingen gepresenteerd zullen worden. Zal er eerst een introductie gegeven worden over cannabis, het huidige Nederlandse softdrugsbeleid, een aantal belangrijke termen en de visie die de zeven verschillende politieke partijen in de afgelopen 22 jaar hebben gehad omtrent softdrugs.

3.1.1 Een korte geschiedenis

De hennepplant, ook wel bij haar geslachtsnaam cannabis genoemd, behoort tot de familie der Cannabaceae (hennepachtigen). Hennep wordt met name in Azië en het Midden- Oosten al duizenden jaren gekweekt en gebruikt vanwege onder andere zijn vezels, het zaad en olie. Maar natuurlijk ook vanwege de psychoactieve eigenschappen die de plant rijk is (Rigter & Niesink, 2017; Blok, 2018). Dit recreatieve gebruik van cannabis explodeerde in de jaren zestig en zeventig ook in Amerika en West-Europa (Blok, 2018). Omdat samen met de toename van cannabisgebruik ook het heroïnegebruik in Nederland toenam, was de overheid bang was dat cannabisgebruikers ook makkelijker in aanraking zouden komen met heroïne. De overheid probeerde daarom een ‘Scheiding der markten’ te creëren zodat cannabisgebruikers niet in aanmerking zouden komen met heroïne (Van de Bunt, 2006). Hierdoor is sinds 1976, bij het invoeren van de Opiumwet, in Nederland het beleid omtrent cannabis (softdrugs) gericht op het tegengaan van marginalisering, stigmatisering, criminalisering en de schadebeperking van cannabisgebruikers (MacCoun & Reuter, 1997). Zo poogt de overheid in eerste instantie te voorkomen dat deze gebruikers overstappen naar harddrugs (Van Laar & Ooyen-Houben, 2009). Deze Opiumwet introduceerde een tweedeling in verschillende typen drugs, namelijk tussen drugs van lijst 1; met een ‘onaanvaardbaar risico’ zoals heroïne, cocaïne, LSD etc. en lijst 2; drugs waaronder cannabis valt (Van de Bunt, 2006; Blankers, Ketelaars, Uitterhaegen, van Laar, 2017)

Doordat cannabis in de Opiumwet op lijst twee staat, werd de kleinschalige handel in cannabis onder voorwaarden gedoogd en de productie van en handel in softdrugs minder zwaar bestraft dan die in harddrugs (Meesters, 2015). Door deze soepelere en vage regelingen ontstonden rond 1980 de eerste coffeeshops in Amsterdam, waarop in de jaren daarna sprake was van een grote toename van het aantal coffeeshops (Van Gemert en Verbraeck, 1994; Van de Bunt, 2006). Door deze coffeeshops is deels een scheiding tussen beide markten gerealiseerd. Deze scheiding van de markten is echter niet absoluut, cannabis kan ook nog steeds via de illegale markt worden aangeschaft. Op deze illegale markt is vaker sprake van vermenging van hard- en softdrugshandel (Blankers et al, 2017).

De coffeeshops zorgen er echter ook voor dat Nederland al meer dan 30 jaar als het ware verstrikt is in een ‘achterdeur-systeem’. In dit systeem is namelijk kleinschalige verkoop aan recreatieve gebruikers de facto legaal. Maar het produceren van deze te verkopen cannabis is daarbij weer illegaal. Hierdoor wordt de Nederlandse politie in een onmogelijke spagaat gedwongen. Deze spagaat heeft Jan Wiarda, voormalig hoofd van de politie in Den Haag en voorzitter van de Europese hoofden van politie vaker benoemd (Feilding, 2014).

Hieronder volgen de drie belangrijkste punten die betrekking hebben op het Nederlandse softdrugsbeleid: de Opiumwet, het coffeeshopbeleid en medicinale cannabis.

3.1.2 Opiumwet en cannabis

In Nederland is het telen en verbouwen van cannabis voor recreatief gebruik strafbaar volgens artikel 3, onder B, van de Opiumwet. Het OM en de Politie geven dan ook hoge prioriteit aan het opsporen en vervolgen van grootschalige of bedrijfsmatige illegale teelt (Blankers et al, 2017). Cannabisteelt die in een kleinschalige hoeveelheid voor eigen gebruik is, heeft hierbij geen prioriteit voor opsporing en vervolging. Hier wordt onder verstaan dat een persoon tot een maximum van vijf planten mag hebben en dat er geen sprake mag zijn van professionele kweek (Blankers et al, 2017). In Nederland worden dan ook zelden cannabisgebruikers gearresteerd omdat ze in het bezit van cannabis zijn, zo blijft deze groep gebruikers normaal gesproken ook buiten het strafrecht (Van Laar & Ooyen-Houben, 2009).

3.1.3 Coffeeshopbeleid

Coffeeshops worden gedoogd als ze zich houden aan de AHOJG-I-criteria: geen Affichering, geen verkoop van Harddrugs, geen Overlast, geen verkoop van drugs aan Jeugdigen onder de 18 jaar, maximaal 5 Gram per verkoop plus niet meer dan 500 gram op voorraad in de winkel en sinds 2013 geldt officieel ook het Ingezetenen criterium waarbij alleen verkocht mag worden aan personen die in Nederland wonen (Blankers et al, 2017, p. 9).

In 2015 waren er in 103 van het toenmalige aantal van 393 Nederlandse gemeenten in totaal 582 coffeeshops. Dit in tegenstelling tot 1999 toen er nog 846 shops in totaal waren.

Coffeeshops die niet voldoen aan de reglementen kunnen op last van de burgemeester worden gesloten. Op het moment is de huidige situatie dat het verkopen van cannabis in de coffeeshops onder een aantal voorwaarden wordt gedoogd, echter wordt het produceren, telen en aanvoeren van het product actief vervolgd. Deze al eerdergenoemde tweestrijd in het beleid heeft leidt al lange tijd tot maatschappelijke en politieke discussie geleid (Blankers et al, 2017).

Een van de breed gevoerde discussiepunten van de afgelopen jaren had betrekking op ‘het experiment gesloten coffeeshopketen’. Dit is een experiment waarbij de teelt van cannabis en hasj via de overheid wordt gecontroleerd, waarna ook de aflevering en aan- en verkoop via een gesloten coffeeshopketen zal worden gecontroleerd door de overheid (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2018). Er is in 2018 uiteindelijk besloten om het experiment, in beperkte vorm, gedurende maximaal vier jaar uit te voeren. Op 12 juli 2018 is het daadwerkelijke wetsvoorstel ‘Wet experiment gesloten coffeeshopketen’ naar de Tweede Kamer gestuurd. (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2018).

3.1.4 Medicinale cannabis

Sinds 2003 produceert het Bureau voor Medicinale Cannabis (BMC), cannabis voor medicinale en wetenschappelijke doeleinden. Apothekers en onderzoeksinstituten kunnen bij het BMC terecht voor deze legale medicinale cannabis. Dit bureau valt onder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Blankers et al, 2017). In 2018 zijn via openbare apotheken in totaal 49.500 verstrekkingen van medicinale cannabis geweest (Pharmaceutisch Weekblad, 10-01-2019). Medicinale cannabis wordt niet vergoed door de zorgverzekeraar, en dat blijft voorlopig zo, omdat de werking ervan niet wetenschappelijk is bewezen. Wel is de prijs bij de apotheek verlaagd sinds 1 januari 2018 (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2018). Het medicinale cannabissysteem is in Nederland volledig gescheiden van de recreatieve verkoop via coffeeshops (Blankers et al, 2017).

3.2 Belangrijke termen ter verdieping van het softdrugsbeleid

Cannabis is een alomvattende benaming voor preparaten van de *Cannabis sativa* of *Cannabis indica* plant (ook wel wiet of marihuana) die een gevoel van vrolijkheid, ontspanning of versterking van de zintuigen kan geven. Cannabis bevat een aantal verschillende werkzame stoffen, de belangrijkste werkzame stof is tetrahydrocannabinol (THC) (Blankers et al, 2017).

Decriminalisering verwijst naar het verminderen of opheffen van de criminele status van een gedraging of handeling. Hierdoor wordt het gedrag of de handeling nog niet legaal gemaakt, dit komt doordat niet-strafrechtelijke sancties nog steeds van toepassing kunnen zijn. Omtrent cannabis gaat decriminalisering vaak over wetten rondom individueel bezit en gebruik (Blankers et al, 2017).

De jure en de facto hervormingen Bij *de jure* modellen komen er expliciet nieuwe wetten tot stand waarmee een oudere wetgeving wordt opgeheven waardoor er bijvoorbeeld een einde komt aan een verbod of regulering (Blankers et al, 2017). Bij *de facto* modellen worden er geen nieuwe wetten aangenomen, maar ontstaan er nieuwe benaderingen omtrent het handhaven van strafrechtelijke wetten. Deze wetten blijven hierdoor technisch van kracht, alleen worden deze overtreden als het ware gedoogd. Het Nederlandse gedoogbeleid is daarom ook een de facto model (Blankers et al, 2017).

Depenalisering gaat over het verminderen van de mate van strengheid van de mogelijke straffen voor een strafrechtelijk vergrijp (Blankers et al, 2017).

Legalisering verwijst naar het wettig maken van een handeling die eerst bij wet verboden was (Blankers et al, 2017).

Regulering betreft het aantal regels en beperkingen die zijn opgelegd in verband met een bepaalde handeling of gedraging. De straffen die door middel van regulering zijn vastgesteld bij overtreding van deze regels kunnen zowel strafrechtelijk als niet-strafrechtelijk van aard zijn (Blankers et al, 2017).

Wietpas en ingezetenen criterium

In 2011 gaven de ministers van VWS en van Veiligheid en Justitie aan dat zij besloten hadden om coffeeshops om te vormen tot besloten clubs voor de lokale markt. Dit besluit hield in dat dat: alleen meerderjarige ingezetenen van Nederland toegang tot een coffeeshop hebben mits zij een geldig Nederlands identiteitsbewijs hebben en lid zijn van de desbetreffende coffeeshop. Het lidmaatschap wordt in de vorm van een clubpas verleend door de coffeeshophouder en wordt verkregen op vertoon van een geldig identiteitsbewijs en een bewijs dat de aanvrager ingezetene van Nederland is (Wouters, Korf & Asadi; 2011). Sinds 1 mei 2012 is de wietpas echter weer afgeschaft en kan men in de meeste gemeentes alleen nog cannabis kopen als men kan aantonen dat je ingeschreven staat bij een Nederlandse gemeente, dit nieuwe beleid wordt het ingezetenen criterium genoemd (www.nos.nl, 2012).

3.3 Visie van het softdrugsbeleid per politieke partij

De zeven politieke partijen, waarvan de bijdrage tijdens de debatten in de Tweede Kamer zijn geanalyseerd voor dit onderzoek, staan hier weergegeven met hun verschillende visies over het softdrugsbeleid vanaf 2002 tot en met de laatste verkiezingen in 2017. De visies van de verschillende partijen zullen aan de hand van quotes, die geciteerd zijn uit de verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen, worden weergegeven. Ook zal er per partij een samenvatting worden gegeven die de verschillende citaten samenvoegt tot

een logisch tijdsverloop vanaf 2002 tot en met de laatste verkiezingsprogramma's in 2017.
Via deze bron zijn alle verkiezingsprogramma's gevonden:
https://dnpp.nl/partijen_in_de_2e_kamer (2019).

4. Literatuurstudie

In dit hoofdstuk wordt een raamwerk gepresenteerd aan de hand van Deborah Stone (2012). Stone zal de leidraad binnen het onderzoek zijn, verder zijn er ook inzichten van Lakoff & Johnson (1999), De Landsheer & Kalkhoven (2011), Fitzgerald (2015), Miller (2006) en (Mio, 1997) zijn gebruikt voor een verdieping in verhaallijnen en de rol van metaforen, synecdoches en getallen.

4.1 Het raamwerk voor de debatanalyse aan de hand van Stone (2012)

Symbolen worden door politici gebruikt om verhalen en verhaallijnen te construeren waardoor ze trachten richting te geven aan het publieke debat. Een symbool is een object, woord, afbeelding, persoon, plaats, middel etc. wat gebruikt wordt om iets anders aan te duiden of uit te leggen (Stone, 2012). Symbolen kunnen bijvoorbeeld staan voor organisaties, ideeën of levensovertuigingen. De betekenis van een symbool hangt samen met hoe mensen het interpreteren, gebruiken of op reageren (Stone, 2012). Door middel van deze symbolen kunnen mensen overtuigd, gestuurd worden of informatie ontvangen. Ook worden symbolen gebruikt door mensen om verhalen te vertellen aan elkaar, daarbij vertellen symbolen vaak verschillende verhalen afhankelijk van het ontvangende publiek. Dit is in de politiek niet anders, het gebruik van symbolen in het politieke debat leidt tot narratieve verhalen die beleidsproblemen betwisten en/of definiëren (Stone, 2012). Een goed gebruikt symbool binnen een verhaal zorgt ervoor dat de verbeelding van mensen wordt aangewakkerd en heeft de kracht om de perceptie van deze mensen te vormen of aan te passen. Dit maakt dan ook dat symbolen politieke middelen zijn die de kracht hebben om mensen te beïnvloeden in hun zienswijze en overtuigingen over politieke zaken (Stone, 2012).

Vandaar dat beleidsproblemen door politici bijna altijd opgebouwd en gepresenteerd worden vanuit een narratieve structuur. Probleemdefinities hebben meestal een begin, een midden en een eind, waarbij verandering of transformatie van het probleem plaatsvindt. Ook komen er meestal “helden”, “schurken” en “slachtoffers” voor. Het gebruik van deze narratieve verhalen zorgt voor ondersteuning bij het uitleggen van beleidsproblemen en om het zo via een bepaald uitgangspunt te kunnen definiëren. Deze verhalen kunnen een sterke grip hebben op de verbeelding van mensen en hoe zij naar bepaalde zaken kijken, zowel bewust als onbewust (Stone, 2012).

Daarbij onderscheidt Stone een aantal symbolen in haar boek die worden toegepast om narratieve verhalen oftewel verhaallijnen richting te geven. Sommige van deze symbolen zijn weer in kleinere thema's op te delen.

4.2 Verhaallijnen

Verhaallijnen worden binnen de politiek toegepast om een verklaring te geven van hoe de wereld werkt. Deze verhaallijnen ondersteunen beloftes voor oplossingen, voor het afsluiten van tragische gebeurtenissen en geven moeilijke en beangstigende problemen extra impact. Een verhaallijn heeft een begin, midden en einde en houdt enige verandering of transformatie in. Deze verhalen bevatten vaak helden, schurken of slachtoffers en suggereren een strijd van goed tegen kwaad. Er zijn twee algemene soorten verhalen waarbinnen verschillende verhaallijnen zijn onderverdeeld die binnen het politieke spectrum worden toegepast (Stone, 2012).

Ten eerste worden er in politieke verhalen voornamelijk: verhalen van verandering en verhalen van macht toegepast. Verhalen van macht zijn onderverdeeld in twee

tegenovergestelde genres, met aan de ene kant de verhaallijn van hulpeloosheid, waarbij de tegenpool de verhaallijn van controle is. Verhalen van verandering zijn eveneens in twee soorten in te delen, aan de ene kant bestaat de verhaallijn van verval, aan de andere kant van het spectrum staat de verhaallijn van wederopstanding (Stone, 2012).

Hieronder zal eerst worden toegelicht wat deze verschillende verhaallijnen precies inhouden. Waarna metaforen, synecdoches en getallen zullen worden behandeld, dit zijn drie belangrijke symbolische middelen die ondersteuning bieden aan politieke verhaallijnen.

4.2.1 Verhalen van verandering

Hierin wordt gebruik gemaakt van een verhaal dat laat zien dat er in de loop der tijd zaken, problemen, mensen of andere dingen zijn veranderd (Stone, 2012). Verhalen van verandering kunnen worden opgedeeld via een aantal vaste verhaallijnen.

Verhaallijn van verval:

Deze verhaallijn laat zien dat in het begin van het verhaal alles nog goed was, maar dat het probleem steeds erger aan het worden is. Nu is het zo erg dat er wat aan gedaan moet worden, de stand van zaken is bijna ondraaglijk geworden. Deze verhaallijnen beginnen vaak met het benoemen van een aantal feiten of statistieken waarmee bewezen wordt dat de zaken slechter zijn geworden. Waarna vaak een voorspelling of conclusie komt dat, mocht er geen actie genomen worden, er een ineenstorting of crisis zal ontstaan. Aan het einde van de verhaallijn wordt vaak (maar niet altijd) nog een (volgens het verhaal de enige juiste) oplossing gegeven die deze crisis zal moeten voorkomen. Deze verhaallijnen proberen over het algemeen wanhoop of angst op te roepen (Stone, 2012).

Verhaallijn van wederopstanding:

Deze verhaallijn is precies het tegenovergestelde als de verhaallijn van verval. Het laat zien dat het steeds beter en beter gaat met een land, volk of organisatie. Het toepassen van een verhaallijn van wederopstanding heeft als doel om mensen te inspireren of het gevoel te geven dat alles goed gaat en onder controle is (Stone, 2012).

Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang:

Dit is een variatie op de verhaallijn van verval. Het verschil met bovengenoemde is dat deze verhaallijn stelt dat vroeger alles slecht was, waarna door iets of iemand hier een verandering ten goede in kwam. Alleen gaat nu alles weer slechter door regulering, een persoon of een andere oorzaak. Hierdoor wordt de progressie die er in eerste instantie was vertraagd, tegengehouden of omgedraaid (Stone, 2012).

Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie:

Deze laatste variant, speelt erop in dat het huidige beeld over een probleem of verhaallijn veranderd moet worden. Als mensen bijvoorbeeld denken dat er iets goed gaat in de samenleving, dan wordt er door middel van deze verhaallijn getracht om aan te tonen dat het juist in de realiteit helemaal niet goed gaat. De situatie lijkt dus voor de meeste mensen goed te gaan (of juist niet goed te gaan), alleen is dit incorrect en gaat het in de realiteit precies de andere kant op. De verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie wil mensen de ogen openen en laten zien dat het beeld dat ze hadden volledig verkeerd is. Deze verhaallijn laat daarmee zien dat de regressie of de progressie die er in eerste instantie over een verhaal of probleem was altijd een illusie is geweest (Stone, 2012).

4.2.2 Verhalen van macht

De verhaallijnen die onder deze stroming vallen hebben een focus hoe macht onderling is verdeeld binnen relaties en beleidsproblemen. Het laat zien of er onmacht is om iets op te lossen of dat juist bepaalde actoren of factoren de macht hebben om een probleem te tackelen (Stone, 2012). Verhalen van macht hebben allemaal als overeenkomst dat ze beweren dat er steeds een keuze is. De keuze kan gericht zijn op de gehele samenleving, op een bepaalde groep van de elite, of op de slachtoffers zelf. Bij wie de keuze ook uiteindelijk binnen het verhaal ligt, de problemen en de schijnbare hulpeloosheden binnen deze verhalen ontstaan allemaal door bewuste menselijke beslissingen (Stone, 2012).

Verhaallijn van hulpeloosheid en controle:

In deze verhaallijnen gaat het erover dat er een slechte situatie is en men hulpeloos is zodat het probleem niet te beheersen of op te lossen is, waardoor de situatie maar geaccepteerd moet worden. Hierna volgt er meestal een gedeelte waarin wordt verteld dat er nu een manier gevonden is om het probleem wel degelijk op te lossen of te controleren (Stone, 2012). Verhaallijnen die over het hervinden van controle gaan zijn altijd bemoedigend omdat ze inspelen op het gevoel van de controle te hebben over onze levens en bestemming. Terwijl verhaallijnen over hulpeloosheid en verlies van controle proberen in te spelen op een bedreigend en onzeker gevoel (Stone, 2012).

Verhaallijn van samenzwering:

Dit is een veel gebruikte wending binnen de verhalen van macht. De focus wordt verplaatst van het lot naar het spectrum van de menselijke controle van problemen. Zo geven deze verhaallijnen aan dat er altijd al kennis of controle was over een probleem, door een specifieke kleine groep mensen. Maar dat deze groep bewust de controle of de kennis over het probleem niet heeft geopenbaard, alleen op een bepaalde manier heeft toegepast voor eigen gewin of er helemaal niks tegen gedaan heeft (Stone, 2012). Verhaallijnen van samenzwering onthullen dat er bewust schade is veroorzaakt of geaccepteerd, zo roepen zo op tot afschuw en veroordeling. Deze verhaallijnen eindigen vaak met een oproep om op te komen tegen de elite of tegen de kleine groep die voordeel heeft van de huidige situatie ten koste van velen, en aldus de controle weer terug te krijgen (Stone, 2012).

De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn:

De beschuldig-het-slachtofferverhaallijn legt de focus van het probleem net zoals bij de verhaallijn van samenzwering bij de menselijke controle. Alleen wordt in dit geval de controle van het probleem bij de slachtoffers van het probleem gelegd. Anders gezegd wijst deze verhaallijn de slachtoffers aan als veroorzakers van de problemen waar ze in terecht zijn gekomen of waar ze mee in aanraking komen (Stone, 2012). Mensen controleren hun eigen lot, dus als ze ergens aan lijden of arm zijn hebben ze hier zelf voor gezorgd. Deze verhaallijnen eindigen met een vermaning aan de slachtoffers om hun gedrag aan te passen en zo het probleem in te kunnen dammen. Mensen moeten hun eigen problemen aanpakken (Stone, 2012).

4.3 Symbolische middelen: Metaforen, synecdoches en getallen

Symboliek is in de politiek een middel om invloed en controle te kunnen vergaren, ook al is het vaak lastig te achterhalen wie precies wat beïnvloed. Dit heeft te maken met het feit dat symbolen niet intrinsiek van aard zijn, maar juist door de personen die ze gebruiken worden vormgegeven. Zo worden symbolische middelen zoals metaforen en synecdoches in de collectieve sfeer gecreëerd, onderhouden en gewijzigd door middel van hun toepassing in het

publieke debat (Stone, 2012). Dit zijn twee belangrijke symbolische middelen die door politici worden toegepast om hun verhaallijnen kracht bij te zetten. Kort door de bocht is een metafoor een vergelijking tussen twee verschillende zaken, alleen impliceren die in de praktijk veel vaker een groter narratief verhaal en roepen daarbij vaak op tot een actie of respons (Stone, 2012). Een synecdoche is een vorm van beeldspraak waarin een deel van iets wordt gebruikt om het geheel uit te leggen (Stone, 2012). Hieronder zullen beiden begrippen verder worden toegelicht.

4.3.1 Metaforen

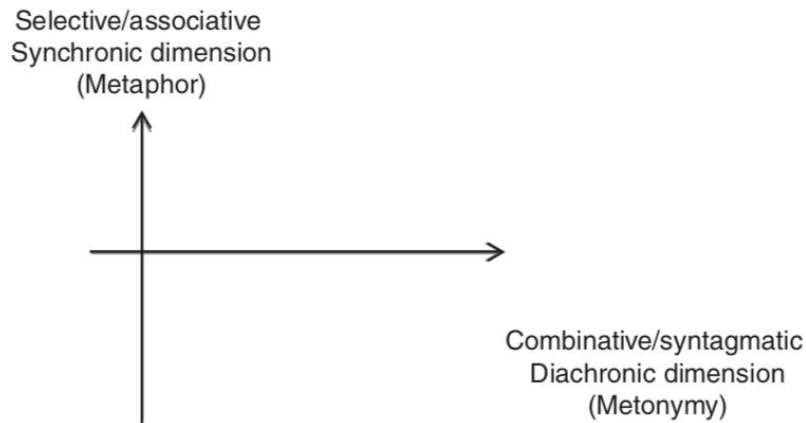
Metaforen zijn belangrijke hulpmiddelen om op een strategische manier beleidsproblemen uit te leggen en te vertegenwoordigen. Aan de oppervlakte lijken ze een simpele vergelijking tussen twee zaken, problemen of dingen aan te geven. Echter impliceren ze vaak op een subtiele manier een veel groter narratief verhaal met een aansporing of uitleg om actie te ondernemen (Stone, 2012; Fitzgerald, 2015). Samengevat is de essentie van een metafoor het begrijpen en ervaren van iets op basis van iets anders doordat er gelijkwaardigheid en overeenkomsten zijn tussen de twee begrippen (Lakoff & Johnson, 1999; Fitzgerald, 2015 meer gebruiken). Metaforen brengen hierdoor vaak structuur aan op de manier waarop mensen denken of reageren en op welke manier ze naar aspecten of dingen kijken (Lakoff & Johnson, 1999). Lakoff en Johnson (1999) geven twee voorbeelden van veelgemaakte metaforen in de huidige samenleving: de metafoor van discussie is oorlog en de metafoor van tijd is geld. Doordat mensen in onze westerse cultuur deze metaforische concepten in hun hoofd hebben, zijn ze ook geneigd om op deze manier te kijken discussie als een zekere vorm van oorlog en naar tijd als een zekere vorm van geld. Metaforen zijn daarom vaak per cultuur verschillend omdat elke cultuur anders en daardoor andere vergelijkingen maakt met behulp van bepaalde begrippen en aspecten (Lakoff & Johnson, 1999). Binnen politieke ideologieën wordt er ook anders naar verschillende beleidsproblemen en begrippen gekeken. Zo zullen politieke partijen verschillende metaforische concepten gebruiken om dezelfde begrippen en aspecten toe te lichten en hierover politieke claims op te eisen (Mio, 1997). In de politieke arena hebben metaforen veel invloed omdat er altijd sprake is van een beperkte mogelijkheid om gegeven informatie te verwerken. Hierdoor is het vaak nodig om verhalen vereenvoudigt uit te leggen waarbij het gebruik van metaforen een van de beste methoden is om dit te doen (Mio, 1997). Tijdens het voeren van politieke debatten zijn metaforen daarom ook een veel gebruikte methode van politieke partijen om hun eigen standpunten naar voren te brengen of om het debat richting te geven (Stone, 2012). Ingebed in deze metaforen die binnen de politieke discussies meestal betrekking hebben op beleid, is vaak de assumptie te vinden dat als “A” is hetzelfde als “B”, de manier om het probleem “A” op te lossen op dezelfde manier gedaan kan worden als bij probleem “B” (Stone, 2012). Doordat deze beleidsmetaforen een voorschrift impliceren bij het oplossen van een problemen, bepleiten ze een specifieke oplossing.

De Landtsheer en Kalkhoven (2011) hebben voor het analyseren van metaforen in teksten een metafoorindex ontwikkeld. Deze metafoorindex zal in dit onderzoek worden gebruikt, in combinatie met de theorieën over metaforen van Stone (2012) bij het categoriseren van de gevonden metaforen die in de verhaallijnen worden toegepast door de politieke partijen tijdens de debatten in de Tweede Kamer. De door De Landtsheer en Kalkhoven (2011) ontwikkelde metafoorindex wordt normaal ook toegepast om de metaforische kracht van een tekst kwantitatief te formuleren. In dit onderzoek zullen er in totaal acht inhoudscategorieën zijn. Deze zijn opgemaakt aan de hand van een combinatie tussen de zes metaforencategorieën van Stone (2012), en de zes categorieën van De Landtsheer en Kalkhoven (2011).

1. **Volkse en alledaagse metaforen:** deze metaforen maken het abstracte tastbaar en geven mensen een idee over wat er kan gebeuren (De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
2. **Organisme en Natuurmetaforen:** hierin wordt de natuurlijke orde bevestigd. Dat bepaalde zaken bijvoorbeeld een levenscirkel hebben of dat het lijkt op een levend organisme. In deze natuurlijke orde kan de mens weinig controle hebben, of juist veel controle. Vandaar dat deze metaforen in twee richtingen worden toegepast (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
3. **Machine, navigatie, constructie en andere ‘gesofisticeerde’ metaforen:** deze metaforen hebben een ambivalent karakter en stellen politici in staat om meerdere dimensies van ingewikkelde problemen te verwoorden (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
4. **Oorlog, rampen, onheils en geweldmetaforen:** deze metaforen verwijzen naar negatieve emoties zoals angst, wanhoop en agressiviteit. De burger kan hierbij echter altijd wel enige vorm van controle uitoefenen. Hiermee suggereert men dat er actie nodig is en daardoor worden acties gelegitimeerd (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
5. **Sport-, spel- en dramametaforen:** deze metaforen geven een onrealistisch beeld van de realiteit. Ze spreken echter veel mensen aan omdat ze een mogelijkheid bieden om aan de ‘echte’ realiteit te ontsnappen (De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
6. **Lichaams-, ziekte- en doodsmetaforen:** Dit zijn de krachtige, emotionele metaforen die suggereren dat de burger alle controle heeft verloren en dat er behoefte is aan een ‘dokter’. Het haalt een verhaal van ramspoed aan en een dringende schreeuw om hulp en dringende actie (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).
7. **Containermetaforen:** Geven aan dat er maar een beperkte ruimte is en dat zaken dreigen over te lopen of vol te raken. Waardoor het oproept dat er oplossingen moeten komen om met de overvloedige zaken te kunnen dealen (Stone, 2012).
8. **Wiggen en hellingmetaforen:** binnen deze metaforen worden zaken aangetoond die langzaam slechter of beter aan het gaan zijn, een voorbeeld is het hellende vlak dat ervoor zorgt dat iets aan het veranderen is. Deze metaforen proberen verandering tegen te gaan, ze tonen aan dat een paar kleine veranderingen in het begin kunnen leiden tot grote veranderingen en problemen aan het einde of verderop (Stone, 2012).

4.3.2 Synecdoche

Bij een synecdoche wordt een gedeelte van een verhaal (of een deel van iets) verteld of weergegeven waarmee uiteindelijk het volledige verhaal (of geheel) mee wordt uitgedrukt, er is bijna altijd sprake van beeldspraak (Stone, 2012; Fitzgerald, 2015). Synecdoches zijn een van de meest voorkomende vormen van beeldspraak die worden gebruikt bij metonymieën. Bij een metonymie is een woord of begrip vervangen voor een ander woord of begrip omdat beiden aangrenzend of in verbinding met elkaar zijn (Fitzgerald, 2015). Er is dus een duidelijk verschil tussen het gebruik van een metafoor en een metonymie (waaronder synecdoches vallen).

(Fitzgerald, 2015, p.40)

In bovenstaande figuur laat Fitzgerald (2015) zien waarin volgens hem de verschillen tussen metaforen en metonymieën (synecdoches) zitten. Metaforen leggen de focus op associaties en op het selectief kiezen van begrippen en woorden omdat er ergens een overeenkomst is die niet direct is af te leiden. Bij metonymieën wordt de focus gelegd op de combinatie van bepaalde woorden en hun syntagmatische vermogen tot andere woorden en tekens binnen een bepaalde structuur, hierbij is dus een duidelijke connectie of verband te vinden tussen de twee woorden of begrippen (Fitzgerald, 2015). De verschillen tussen metaforen en synecdoches die toegepast worden in verhalen, berusten op het feit dat een synecdoche alleen aspecten van het probleem zelf pakt en deze uitvergroet om het hele probleem uit te leggen. Metaforen maken juist vergelijkingen tussen woorden, begrippen en zaken die in eerste instantie niet per se wat met elkaar te maken hebben (Stone, 2012).

Bij een synecdoche gebruikt men de perceptie van een onderdeel van een geheel/verhaal om zo de identiteit van iets toe te lichten of in een bepaalde richting te sturen (Miller, 2006). Synecdoches worden binnen de politiek vaak gebruikt om aan de hand van een klein onderdeel van een beleidsprobleem, het hele probleem aan te kaarten of uit te leggen (Stone, 2012). Vaak wordt er een typisch verhaal verteld dat centraal staat voor een bepaald beleidsprobleem, om zo daarna het probleem zo in een bepaalde hoek te duwen en zo ook de politieke respons te beïnvloeden (Stone, 2012).

Een veelgebruikt politieke synecdoche is het horrorverhaal, hierbij wordt er bewust een heel duidelijk, vreemd of heftig incident gekozen om het gehele spectrum van een probleem uit te leggen. Daarna gebruikt men dit specifieke voorbeeld om steun te verkrijgen voor hun partij politieke oplossingen en standpunten zodat men daarna het beleid kan aanpassen voor het gehele probleemspectrum (Stone, 2012). Horrorverhalen mobiliseren wetgevers om actie te ondernemen. Ze zijn belangrijk in de politiek, omdat beleid vaak gebaseerd wordt op voorbeelden van verhalen waarvan men ervan uit gaat dat ze de volledige situatie kunnen omvatten (Stone, 2012).

4.3.3 Getallen

Een andere veelvoorkomende manier om beleidsproblemen te definiëren in het publieke debat is het toepassen van cijfers en getallen. Veel politieke discussies beginnen met een benoeming van cijfers of grafieken die aantonen dat er een bepaald (beleids)probleem is wat erger aan het worden is of groeit (Stone, 2012). Getallen maken het beschrijven van de samenleving een stuk gemakkelijker, een paar getallen of cijfers over productiviteit,

geboortestijging, scheidingen of cannabisgebruik kunnen ervoor zorgen dat een verhaal geloofwaardiger of duidelijk wordt (Urla, 1993). Echter is het gebruik van nummers ook onderhevig aan de manier van toepassing van de gebruiker en de vorm van interpretatie van de ontvanger. Bij het gebruik van getallen en het tellen van cijfers is er altijd een zekere sprake van inclusie en uitsluiting. Het is namelijk onmogelijk om alle cijfers en nummers van een bepaalde meting te geven, hierdoor is er sprake van een selectiekeuze die belangrijke en minder belangrijke getallen en cijfers filtert (Stone, 2012). Getallen zijn daarom ook nooit een exacte spiegel van de werkelijkheid, ze reflecteren vooronderstellingen en theorieën die in de samenleving spelen (Alonso, 1987). Getallen zijn producten van sociale, politieke en economische belangen waarbij deze verschillende factoren van invloed vaak in conflict zijn met elkaar (Alonso, 1987). Ook zijn getallen gevoelig voor de manier waarop methodologische beslissingen worden gemaakt om ze te verkrijgen. Hierdoor kunnen officiële overheidsgetallen, of getallen die worden gepresenteerd aan de hand van bepaalde onderzoeken, vaak onvolledig zijn of niet de ultieme waarheid presenteren (Alonso, 1987).

Doordat politici bij het bespreken van beleidsproblemen zelf kunnen beslissen welke getallen ze wel en niet benoemen of laten zien, werken getallen op eenzelfde manier als metaforen. Politici kunnen cijfers toepassen door op een specifieke manier te tellen of te meten die past bij hun visie over hoe een probleem opgelost moet worden. Zo negeren ze de getallen die niet passen binnen hun oplossing en vergroten of lichten ze de getallen uit die in het voordeel van hun eigen agenda spreken (Stone, 2012). Het meten van getallen en het daarna presenteren van deze getallen impliceert ook een behoefte om tot actie over te gaan. Getallen worden pas gemeten wanneer men ze wil veranderen of wanneer men de opvatting en het gedrag van mensen ten opzichte van wat deze getallen inhouden wil aanpassen (Andreas & Greenhill, 2010). Op die manier proberen politici een bepaald beeld of associatie te creëren met behulp van getallen om zo een bepaalde oplossing of actie te bepleiten en te legitimeren (Stone, 2012). Stone (2012) benoemt deze tactiek van politici met behulp van twee termen. De eerste term is “onrechtmatige opname”, waarbij er expres bepaalde zaken en facetten worden opgenomen in de meting waardoor het getal beter of juist slechter wordt. De tweede term is “onrechtmatige uitsluiting” waarbij juist bepaalde zaken en facetten niet worden uitgesloten in de meting zodat dan juist het uiteindelijke resultaat beter of slechter wordt. In beiden termen hangt het uiteindelijke resultaat af van hoe politici hun eigen verhaal willen presenteren (Stone, 2012). In publieke debatten waarbij politici verhaallijnen gebruiken, worden getallen vaak toegepast om kracht bij deze verhaallijnen te zetten (Stone, 2012).

5. Resultaten

5.1 Aanpak van dataverzameling

Uit veertien geanalyseerde algemene overleggen van de Tweede Kamer, die plaatsvonden tussen 1996 en 2018, zijn in totaal 186 quotes gevonden waar een verhaallijn volgens de theorie van Stone (2012) in terug te vinden was. Na de plaatsing van de citaten in de juiste verhaallijnmatrixen (zie appendix) is in alle quotes gezocht naar de mogelijk toegepaste metaforen, synecdoches en getallen. Waarna deze ook in de verschillende verhaallijnmatrixen zijn opgenomen achter elk citaat.

Doordat er enerzijds naar de verschillende verhaallijnen is gekeken en anderzijds naar metaforen, synecdoches en getallen binnen de citaten is dit hoofdstuk opgedeeld in twee delen. Eerst zullen de bevindingen omtrent de toepassing van de verschillende verhaallijnen in het debat per partij worden gepresenteerd. Hierbij zal worden geanalyseerd welke verhaallijnen er per partij naar voren zijn gekomen, wat de algemene visie van deze partij was ten opzichte van het softdrugsbeleid en of de betreffende partij voornamelijk in de coalitie of in de oppositie heeft gezeten (en of dat nog een duidelijk effect laat zien). Nadat de zeven partijen zijn geanalyseerd op het gebruik van hun verhaallijnen, zullen per partij de bevindingen omtrent het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen benoemd worden. Er zal gekeken worden of er per partij bijzonderheden zijn op te merken in het gebruik van een van deze drie verschillende soorten beïnvloedingsmechanismen. En of er bij specifieke verhaallijnen vaker gebruik wordt gemaakt van een van de drie vormen.

5.2 Verhaallijnen

Per partij zullen de resultaten en de bijbehorende analyse met betrekking tot de gevonden verhaallijnen in de debatten worden gepresenteerd. Het aantal verschillende toegepaste verhaallijnen zijn aan de hand van een matrix opgemaakt zodat er gemakkelijk gezien kan worden hoe vaak de verschillende verhaallijnen in de veertien debatten in de kamerstukken zijn teruggekomen. Ook zullen er een aantal citaten van elke partij vermeld worden die het best de visie en een veel gebruikte verhaallijn van de partij illustreert.

Verhaallijn van beschuldig het slachtoffer

Omdat de verhaallijn van beschuldig het slachtoffer maar in totaal vijf keer is toegepast in alle debatten, waarbij elke partij ongeveer één keer deze verhaallijn heeft aangehaald, is besloten om deze binnen de analyse niet verder te benoemen. En alleen hier in het begin van de analyse aan te geven dat deze verhaallijn binnen het Nederlandse softdrugsbeleid slechts een uiterst geringe toepassing heeft. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat het in de Nederlandse politiek niet snel gebeurt dat politici de schuld van een probleem bij de burgers neerleggen, in plaats van bij collega's of bij zichzelf. Het beschuldigen van de slachtoffers van problemen kan er namelijk voor zorgen dat een partij of politicus minder populair wordt. Een andere mogelijkheid heeft er mee te maken dat er niet echt zware slachtoffers van het huidige softdrugsbeleid in Nederland zijn, die ook met een duidelijke reden beschuldigd kunnen worden. Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn waarom in het Nederlandse debat omtrent het softdrugsbeleid het slachtoffer niet beschuldigd worden.

5.2.1 Verhaallijnen binnen de VVD

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	2	X
Verhaallijn van wederopstanding	17	X
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	0	X
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	3	X
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	2	X
Verhaallijn van samenzwering	1	X
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	0	X
Totaal	25	X

In bovenstaande tabel zijn het aantal gevonden quotes genoteerd van de VVD die duidelijk in te delen waren in een van de zeven verschillende verhaallijnen. Omdat de VVD altijd in de coalitie heeft gezeten gedurende de debatten die zijn geanalyseerd, zijn er daarom kruisjes genoteerd onder de rij “In de Oppositie”.

Kijkend naar welke verhaallijnen er veel zijn toegepast binnen de VVD valt er één verhaallijn duidelijk op. De verhaallijn van wederopstanding wordt door de VVD binnen het debat bijna alleen maar gebruikt. Hieronder volgen twee quotes die laten zien op welke manier de VVD deze verhaallijn toepast:

De heer **Van der Steur** (VVD) Coalitieperiode:

“Dan is het de vraag of het beleid een succes is. Het antwoord op die vraag is wat de VVD betreft, anders dan voor sommige andere partijen, ja. Ten eerste zien we dat de aanpak van coffeeshops leidt tot meer meldingsbereidheid bij mensen. Mensen zien dat er wat gebeurt en zijn dus bereid om te melden. De reactie van de politie is effectiever. De incidenten dalen, het aantal drugstoeristen daalt en er worden behoorlijke vonnissen en straffen uitgedeeld aan de mensen die in het kader van dit beleid worden opgepakt.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p.11).

Minister **Opstelten** (VVD) Coalitieperiode:

“Ik kom op de overlastproblematiek. De handhaving van het ingezetenen- criterium heeft geleid tot een forse afname van het aantal drugstoeristen in de zuidelijke regio’s. Ik heb dit ook in mijn brief aangegeven. Dit wordt bevestigd in de rapporten die ik al een paar keer heb genoemd. Daarin wordt niet alleen gerapporteerd over Maastricht, maar ook over Tilburg, West-Brabant en Zeeland. De belangrijkste conclusies zijn dat er bijna geen buitenlandse drugstoeristen meer komen. De overlast neemt daardoor fors af. Er is een afname van het risico op criminele investeringen en er is minder drugsverkeer. Degenen die Maastricht van voor de inzet van dit beleid kennen, zullen dat erkennen.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, P. 26)

Het is duidelijk op te maken dat de VVD altijd positief is geweest over het beleid dat er gevoerd werd. Dit heeft ook te maken met het feit dat de VVD tijdens het houden van al deze veertien debatten altijd zelf in de coalitie heeft gezeten. Het is logisch om aan te nemen dat de VVD haar eigen beleid niet snel zal afvallen, waardoor er dus vaker een verhaallijn van

wederopstanding toegepast zal worden om zo de achterban te overtuigen van haar beleid, en zo dus ook te inspireren en te overtuigen om de partij te blijven steunen (Stone, 2012).

De verhaallijn van verval, de verhaallijn van hulpeloosheid en controle, de verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang en de verhaallijn van samenzwering komen niet of nauwelijks terug binnen de citaten van de VVD. Deze verhaallijnen roepen ten eerste op dat het op het huidige moment niet goed gaat met een probleem of verhaal of dat het probleem wordt tegengewerkt, waarna er gepleit wordt voor een andere aanpak om het probleem op te lossen. Aangezien de VVD steeds haar eigen beleid aan het voeren is omdat ze in de coalitie zitten zijn deze verhaallijnen niet echt logisch om te gebruiken. Ze roepen bij het publiek namelijk op dat het niet goed gaat en dat er veranderingen moeten komen ten opzichte van de huidige aanpak (Stone, 2012).

Binnen de debatten past de VVD driemaal de verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie toe. Aan de hand van de theorie van Stone (2012) is het gemakkelijk te verklaren waarom deze verhaallijn een aantal keren terugkomt bij de VVD. Door middel van deze verhaallijn kan men namelijk als partij het verhaal van een politieke tegenstander tegenwerken. In het geval van de VVD zijn alle verhaallijnen van verandering-is-maar-een-illusie gebruikt om aan te tonen dat de oppositie het niet bij het juiste eind had en dat juist de VVD met haar beleid de goede richting aangaf. Hieronder volgt een citaat waar de heer Van der Steur deze verhaallijn toepast:

De heer **Van der Steur** (VVD) Coalitieperiode:

“Wederom een interessante observatie van de zijde van D66. Ik heb gelukkig vanmorgen nog contact gehad met de burgemeester van Maastricht, die een totaal ander beeld van de werkelijkheid heeft dan mevrouw Berndsens. Het lijkt hier een beetje op een gevalletje van «ik wil graag wat zien en dan zal ik het zien ook». Als de burgemeester rapporteert dat de straathandel afneemt en dat de effectiviteit van de inzet van de politie werkzaam is, zie ik niet in waarom mevrouw Berndsens het daarmee oneens zou moeten zijn.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p. 6).

Het is duidelijk te zien dat de VVD het gebruik van de verschillende verhaallijnen heeft toegepast om op die manier over te brengen dat het door de VVD gekozen beleid de beste optie is, en daarom ook uitgevoerd moet worden. Met het vele gebruik van de verhaallijn van wederopstanding wil de VVD mensen inspireren en het gevoel te geven dat alles goed gaat en onder controle is, dit dankzij toedoen van de VVD. In dat opzicht is het ook heel begrijpelijk dat de VVD niet vaak de verhaallijnen van verval, samenzwering, hulpeloosheid en controle en gedwarsboomde vooruitgang gebruikt, hiermee zou ze alleen maar haar eigen beleid, expertise en legitimiteit betwisten omtrent softdrugsbeleid (Stone, 2012).

5.2.2 Verhaallijnen binnen D66

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	2	8
Verhaallijn van wederopstanding	7	1
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	1	6
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	5	12
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	2	6
Verhaallijn van samenzwering	0	10
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	0	0
Totaal	17	43

Bij D66 is een nogal andere indeling te zien betreffende de toegepaste verhaallijnen in de debatten ten opzichte van de VVD. Daarbij moet ten eerste gesteld worden dat D66 bij een groot aantal van de veertien geanalyseerde debatten op dat moment niet in de coalitie zat, maar in de oppositie. Hierdoor zijn er bijna drie keer zoveel verhaallijnen gevonden gedurende de oppositieperiode van D66 in verhouding tot hun regeerperiode. Tijdens de regeerperiode van D66 worden er net zoals bij de VVD het meest gebruikt gemaakt van de verhaallijn van wederopstanding. Hiermee kan de partij aantonen dat het beleid wat ze voert vruchten afwerpt en zo hoopt ze het volk gerust te stellen en te inspireren (Stone, 2012). Het citaat hieronder laat zien dat D66 ook deze tactiek toepast:

Minister Borst-Eilers (D66) Coalitieperiode:

“De situatie zoals in een aantal andere landen, waar men meestal op jeugdige leeftijd wegens cannabisgebruik al een strafblad krijgt, met alle negatieve gevolgen van dien, vinden wij in ons land uitermate onwenselijk. Zo’n repressief cannabisbeleid leidt ook tot een vlucht van de gebruiker in de clandestiene milieus, met een groter risico dat men overstapt op het gebruik van harddrugs. Een belangrijke doelstelling van ons beleid is om diegenen die dan toch met cannabis experimenteren, weg te houden van de harddrugsdealers. Het is dus een gerechtvaardigde conclusie, dat het beleid dat is gericht op de scheiding van de markten waarin met name de coffeeshops een centrale rol spelen, wel degelijk effectief is.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996, p. 3).

Verder gebruikt D66 in de coalitie naast de verhaallijn van wederopstanding ook een vijftal keer de verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie. Het gebruik van deze verhaallijn helpt het aantonen van verkeerde of foute verhalen die bijvoorbeeld door de oppositie worden gebruikt om bepaald beleid negatief neer te zetten of om op te roepen tot een andere aanpak (Stone, 2012).

Als D66 in de coalitie zit gebruikt ze verhaallijn ook om aan te tonen dat bepaalde verhalen of problemen van de oppositie niet waar zijn. Zodat ze daarna haar eigen standpunten kracht bij kan zetten, in het onderstaande citaat is dit het geval omtrent het reguleren van cannabis.

Mevrouw Bergkamp (D66) Coalitieperiode:

“Voorzitter. Ook wetenschappelijk onderzoek kan worden misbruikt. Het is al een paar keer gezegd over die 80% van de cannabis die bestemd zou zijn voor de export: dat cijfer gaat met zo veel onzekerheden gepaard, dat bewindspersonen die dit zonder aarzeling noemen, doen aan manipulatie, zeker als dit ook gebruikt wordt als argument om niet te hoeven reguleren.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 19-01-2018, p.16).

De verhaallijnen van verval, hulpeloosheid en controle, gedwarsboomde vooruitgang en van samenzwering komen niet of nauwelijks terug binnen de regeerperiode van D66. Net zoals bij de VVD is er duidelijk te zien dat een regeringspartij niet negatieve verhalen gaat vertellen over het eigen beleid, het is niet verstandig om mensen bang te maken met problemen en slechte verhalen als je als partij zelf de verantwoordelijkheid hebt.

Kijkend naar het gebruik van verhaallijnen door D66 gedurende de oppositieperiode, zijn er een aantal grote verschillen te zien ten opzichte van de coalitieperiode. Nu worden de verhaallijnen van samenzwering, van verval, van gedwarsboomde vooruitgang en van hulpeloosheid en controle meerdere malen gebruikt. Hieronder eerst een citaat met betrekking op de verhaallijn van samenzwering en daarna een citaat die binnen de verhaallijn van verval past:

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66) Oppositieperiode:

“Het excuus van de internationale verdragen kan niet meer worden gebruikt. Uit een hoorzitting met experts over het rapport Internationaal recht en cannabis blijkt dat er voldoende ruimte is om wiet te reguleren. Wat ontbreekt, is de wil van deze Minister. Niet alleen de VN-drugsverdragen en de Europese drugsregelgeving zijn van belang voor de vraag of er internationaal ruimte bestaat voor het reguleren en zelfs legaliseren van cannabis.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p. 4).

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66) Oppositieperiode:

“De steun voor het ineffectieve softdrugsbeleid van het kabinet brokkelt af. Zelfs de Eerste Kamerfractie van de PvdA en VVD-burgemeesters vinden dat het softdrugsbeleid van het kabinet op de schop moet. «Reguleren, reguleren, reguleren», roept ineens burgemeester Hoes van Maastricht. Ook PvdA-senator Ter Horst is tot een nieuw inzicht gekomen. Als Minister was zij tegen experimenten met de achterdeur, maar als senator roept zij het kabinet op een regio aan te wijzen waar een proef kan plaatsvinden met gereguleerde en gecertificeerde hennepcultuur. Voortschrijdend inzicht is geen zwakte maar een sterkte. D66 roept het kabinet al jaren op om wietteelt te reguleren. We proberen het vandaag nog maar eens. Is het kabinet bereid om in samenwerking met burgemeesters lokale experimenten met gereguleerde teelt van cannabis toe te laten?” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p.4).

Beiden verhaallijnen laten duidelijk zien dat D66 het totaal niet eens is met de gang van zaken op dat moment. In het eerste citaat benoemt ze dat de minister aan het tegenwerken is om goed beleid daadwerkelijk door te kunnen voeren. Bij het tweede citaat wil ze aantonen en benoemen dat het gehele softdrugsbeleid volledig aan het afbrokkelen is en dat alles aan het vervallen is en slechter wordt.

Als D66 in de oppositie is gebruikt ze de verhaallijn van wederopstanding nog maar één keer, dit laat zien dat als het niet om het eigen beleid gaat, een partij een stuk minder makkelijk de verhaallijn van wederopstanding zal hanteren. Er is goed vast te stellen dat D66 het hanteren van de verschillende verhaallijnen volledig anders aanpakt, afhankelijk van het feit dat ze in de coalitie of in de oppositie zitten. Daarbij zijn de verhalen van D66 er bijna altijd op gericht om het softdrugsbeleid te legaliseren en te reguleren.

5.2.3 Verhaallijnen binnen de SGP

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	X	5
Verhaallijn van wederopstanding	X	1
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	X	1
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	X	2
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	X	2
Verhaallijn van samenzwering	X	0
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	X	1
Totaal	X	12

De SGP heeft de gehele periode waarin de verhaallijnanalyse is toegepast niet in de coalitie gezeten, vandaar dat daar nu allemaal kruisjes zijn geplaatst. Daarbij heeft de SGP een beduidend lager aantal citaten dan de VVD en D66. De reden hiervoor is dat de SGP minder aan het woord is geweest binnen de verschillende debatten. Het feit dat de SGP een kleine fractie heeft zal hierop van invloed zijn geweest.

Kijkend naar de verhaallijn die de SGP voornamelijk heeft gehanteerd is dat de verhaallijn van verval. De SGP heeft een erg standvastige visie die er voornamelijk op neerkomt dat alle drugs en de coffeeshops verboden en gesloten moeten worden (SGP, 2017). In het huidige Nederlandse softdrugsbeleid worden cannabis en de coffeeshops gedoogd. Hierbij is het dus logisch dat de SGP kiest voor het gebruik van verhaallijnen van verval, en in kleinere mate die van hulpeloosheid en controle en verandering-is-alleen-maar-een-illusie. De eerste twee verhaallijnen spelen in op het gegeven dat het vroeger beter ging of altijd al slecht ging en dat er iets drastisch moet veranderen om het probleem te tackelen of tegen te gaan (Stone, 2012).

De heer **Van der Staaij** (SGP) Oppositieperiode:

" We hebben het in feite niet over winkels waar koffie wordt verkocht, of plaatsen waar je zuivere koffie kunt drinken. We hebben het hier over openlijke verkooppunten voor drugs. Het zijn openlijke verkooppunten voor iets wat illegaal is, en wat ook nog enorm in trek is bij mensen uit buurlanden. Het zijn grootschalige voorzieningen en verkooppunten geworden. Dit geeft veel overlast, en het heeft veel verwevenheid met criminaliteit en dergelijke opgeleverd. Je moet je afvragen waarom we die dingen nog hebben. Het is iets uit de oude doos. Het is een uitvloeisel van de hippiejaren zestig. Het klopt dat veel mensen daar nog krampachtig aan vasthouden. Daar hebben we vandaag de dag mee te maken. De naam coffeshop is erg onduidelijk en verhullend. Het hele beleid is verhullend en halfslachtig. Gedoogbeleid is ook achterhaald. Gedogen doen we niet meer. Daar hebben we in de Kamer ook debatten over gevoerd. Ofwel we maken iets legaal, ofwel we handhaven. Niet iets vaags er tussenin. Het mag nergens meer, maar op de een of andere onverklaarbare wijze gebeurt het nog steeds bij het coffeshopbeleid. De inzet van de SGP-fractie blijft simpelweg: legaliseer of handhaaf de wet. Van legaliseren zijn we geen voorstander, maar we snappen wel de kritiek van andere fracties die zeggen dat er een verschillend beleid is voor de voordeur en de achterdeur. Dat is nog erger; het is niet helemaal gedogen, maar aan de voorkant is het een beetje toegestaan en aan de achterkant mag het weer niet. Daar kun je

toch geen fatsoenlijk beleid op voeren? (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.12- 13).

De SGP staat hier duidelijk achter haar eigen visie dat alle met drugs gerelateerde aspecten verboden en gesloten moeten worden. Ook laat de SGP met deze verhaallijn zien dat de huidige softdrugssituatie in Nederland er een van verval is en de SGP de enige en juiste oplossing heeft om het probleem op te lossen, namelijk verbieden en hard bestraffen.

Een andere tactiek die naast de verhaallijn van verval door de SGP wordt toegepast is de verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie. Omdat de SGP qua visie aan de conservatiefste kant van het spectrum staat, bots haar mening met de progressievere partijen die bijvoorbeeld pleitten voor het reguleren en legaliseren van gecontroleerde cannabisteelt (SGP, 2017). De SGP gebruikt deze verhaallijn om zo de progressievere verhalen van deze partijen omtrent het legaliseren van cannabisteelt tegen te spreken en te ondermijnen.

De heer **Van der Staaij** (SGP) Oppositieperiode:

”De SGP vindt het onlogisch om te verwachten dat we de uitwassen van illegale hennepteelt en de verwevenheid daarvan met de georganiseerde criminaliteit kunnen oplossen met experimenten met wietteelt of met de nieuwe cannabiswet. Niemand denkt toch serieus dat georganiseerde criminelen hun enorme financiële belang zomaar opgeven als wethouders zich gaan profileren als «wiethouders»? Bovendien zou het slechts een druppel op de gloeiende plaat zijn, omdat ongeveer 80% van de teelt in Nederland bestemd is voor het buitenland.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 17-08-2016, p. 10).

Vast te stellen valt dat de SGP voornamelijk verhaallijnen gebruikt die voornamelijk negatieve ontwikkelingen wilt aanstippen, zo probeert ze burgers te alarmeren en bang te maken. Hiermee hoopt ze ervoor te zorgen dat het Nederlandse softdrugsbeleid steeds meer de richting van legalisering, regulering en depenalisering op zal gaan.

5.2.4 Verhaallijnen binnen het CDA

Verhaallijnen	In de coalitie	In de Oppositie
Verhaallijn van verval	0	9
Verhaallijn van wederopstanding	0	0
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	0	2
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	0	4
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	0	3
Verhaallijn van samenzwering	0	1
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	1	2
Totaal	1	21

Kijken naar bovenstaande matrix zijn er meteen een aantal zaken die opvallen. Ten eerste valt het op dat het CDA bijna geen verhaallijnen heeft toegepast gedurende hun periode in de regering. Echter waren er van de veertien debatten die geanalyseerd zijn maar drie waarin het CDA op dat moment in de regering zat. Hierdoor valt de scheefgroei tussen de coalitie en de oppositie te verklaren. Een andere reden is dat het CDA ook een redelijk conservatieve blik op het softdrugsbeleid heeft waarin ze liever alle drugs en coffeeshops op de lange termijn zou willen verbieden (CDA, 2017). Echter heeft ze altijd met andere partijen zoals de PvdA of de VVD een coalitie moeten vormen waardoor ze dit beleid nooit volledig heeft kunnen doorvoeren. Dit zou een reden kunnen zijn waarom het CDA tijdens de debatten gedurende hun regeringsperiode niet heel erg fanatiek verhaallijnen heeft gebruikt omdat het gedoogbeleid in het regeerakkoord stond.

Verder is er een duidelijke indeling te zien binnen de verhaallijnen die het CDA heeft toegepast gedurende haar oppositieperiode. Het meeste is de verhaallijn van verval gebruikt. Hieronder volgen twee verhaallijnen van verval die het CDA tijdens de debatten heeft aangehaald.

De heer **Oskam** (CDA) Oppositieperiode:

“Voorzitter. Het gedoogbeleid heeft zijn achtergrond in de jaren zeventig. We dachten toen dat het slim was om onderscheid te maken, zo heette dat toen, tussen softe softdrugs en harde harddrugs. Softdrugs zouden we buiten de criminaliteit houden en harddrugs zouden we keihard bestrijden. We dachten dat de rest van Europa ons goede voorbeeld vanzelf zou volgen. Het is bekend dat de CDA-fractie vindt dat dit gedoogbeleid volledig door de feiten is ingehaald. Het is de zwaar georganiseerde criminaliteit die het in de softdrugswereld voor het zeggen heeft. Veel coffeeshops veroorzaken overlast of trekken harddrugshandel aan. Hier en daar woedt zelfs een heuse drugsoorlog. Schietpartijen, moorden, hennep telers die elkaar de tent uit vechten, bedreigde burgemeesters: softdrugs zijn hard crime. Daarom wil het CDA af van het gedoogbeleid.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p. 7)

De heer **Oskam** (CDA) Oppositieperiode:

“Voorzitter. Het is bepaald geen geheim dat er voor de CDA-fractie een tandje bij gezet mag worden in het huidige coffeeshopbeleid. Ik wil de Minister vandaag vooral meegeven dat hij zich niet laat gijzelen door de ideeën van de Partij van de Arbeid en D66 om het allemaal maar vrij te geven of om ermee te experimenteren. Wat ons betreft moet de Minister helemaal

af van iedere vorm van gedogen. Weg met alle coffeeshops, en anders: handhaven. Ik zeg dit niet alleen omdat dit in de eerste termijn door mevrouw Van Toorenburg is gezegd en omdat dit in ons verkiezingsprogramma staat, maar ook omdat we het rapport Coffeeshops, toeristen en lokale markt hebben gelezen. Hieraan is al gerefereerd.

Het coffeeshopbeleid van deze regering biedt geen oplossing voor deze problemen. Het blijft een punt van zorg. In 2012 werden twee nieuwe criteria of gedoogconstructies bedacht: het beslotenclubcriterium en het ingezetenen criterium. Van het beslotenclubcriterium zijn we af. Het ingezetenen criterium is, zoals mevrouw Helder net heeft gezegd, een bron van zorg. Veel burgemeesters komen er niet mee uit. Ze klagen erover en vragen zich af wat ze ermee moeten doen. Het blijft dus een probleem. Het vervelende is dat de overlast is teruggekeerd. Omwonenden ervaren minder last van het dealen op straat, maar, zo schrijft het rapport, de overlast van de coffeeshops neemt weer toe.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p. 8).

Het CDA wilt laten merken dat het huidige softdrugsbeleid niet langer werkt en dat er echt tot actie over gegaan moet worden richting het opheffen van het gedoogbeleid. In beide gevallen benoemt ze hier ook nadrukkelijk het beëindigen van het softdrugsbeleid. Dit sluit dan ook naadloos aan op de visie die het CDA hanteert omtrent het gehele softdrugsbeleid

Als tweede past het CDA ook een aantal keer de verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie toe. Het CDA gebruikt, net zoals de voorgaande partijen deze verhaallijn om bepaalde verhalen van andere partijen in een ander licht te zetten zodat het verhaal wordt omgedraaid en dat het CDA de juiste kant van het probleem laat zien (Stone, 2012). In het geval van onderstaande citaat laat het CDA juist zien dat, ook al zou het softdrugsbeleid volledig gelegaliseerd worden, er alsnog 80% van de wiet naar het buitenland zal gaan. Hierdoor zal de criminaliteit niet opgelost worden, enkel alleen maar verplaatst naar andere gebieden. Zo laat het CDA zien dat het verhaal van D66 volgens haar niet waar is, maar juist andere problemen zal oproepen.

De heer **Oskam** (CDA) Oppositieperiode:

“We hebben een debat van tweeënhalve uur. Ik kan er uren over praten. Het heeft allemaal te maken met georganiseerde criminaliteit. Handhaven is voor ons de prioriteit. Als dat niet lukt, veroorzaakt je dat die criminaliteit blijft etteren. Mevrouw Berndszen weet ook dat 80% naar het buitenland gaat, ook al zou je het vrijgeven. Er worden altijd weer nieuwe vormen van criminaliteit gezocht. We kunnen ons dus niet vinden in de oplossing van D66.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, pp. 8-9).

Het CDA hanteert ongeveer eenzelfde soort strategie als het SGP met betrekking tot de verschillende verhaallijnen. Ze gebruikt voornamelijk verhalen die negatieve ontwikkelingen laten zien. Zo poogt ze het huidige Nederlandse softdrugsbeleid af te schaffen en alle zaken die betrekking hebben op softdrugs te verbieden.

5.2.5 Verhaallijnen binnen GroenLinks

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	X	1
Verhaallijn van wederopstanding	X	1
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	X	3
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	X	3
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	X	3
Verhaallijn van samenzwering	X	6
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	X	1
Totaal	X	18

GroenLinks heeft de gehele periode waaruit de debatten voor de verhaallijnanalyse zijn geselecteerd niet in de regering gezeten. Vandaar dat ook hier deze rij is opgevuld met kruisjes.

Opvallend bij de matrix van GroenLinks is dat er veel verschillende verhaallijnen een aantal keer worden gebruikt. Het meest komt de verhaallijn van samenzwering voor in de argumenten van GroenLinks, daarnaast maakt de partij evenveel gebruik van de verhaallijnen van gedwarsboomde vooruitgang, verandering-is-alleen-maar-een-illusie en hulpeloosheid en controle.

De verhaallijn van samenzwering gebruikt GroenLinks meerdere malen om aan te tonen dat de regeringspartijen heel goed weten dat ze de juridische grondslag hebben om cannabis te reguleren, te legaliseren of om bepaalde cannabisexperimenten uit te voeren of om mee te starten. Hieronder staan twee verhaallijnen van samenzwering van GroenLinks die hierop ingaan.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks) Oppositieperiode:

“De heer Van der Steur glipt hier weg van het punt. Internationaal is er geen enkele verplichting op Nederland om dit strafbaar te stellen. Wij kunnen zelf bedenken of wij dit doen of niet. Het staat mooi beargumenteerd in het artikel dat morgen in het Njb staat.”
(Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.17)

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks) Oppositieperiode:

“Overheidsbeleid behoort consistent te zijn. Minister Opstelten gedooft aan de voordeur, maar de achterdeur is illegaal. Hij zegt: omdat het illegaal is en bij wet verboden is, moeten we het bij wet verboden houden. Met betrekking tot gokken, dat ook een enorme aanzuigende werking heeft op criminaliteit en waar mensen ook enorm verslaafd aan kunnen raken, is de argumentatie van hetzelfde Ministerie echter juist andersom: omdat het illegale gokken toch al plaatsvindt, moeten we het legaliseren; als we het onder controle brengen van de overheid, geraakt het niet in criminele handen en kunnen we het beter controleren. Dat is toch precies de redenering van GroenLinks over wiet? Waarom wil deze Minister gokken legaliseren omdat het toch al gebeurt en omdat het anders een aanzuigende werking heeft op criminaliteit, terwijl hij op dit terrein star volhoudt dat dit illegaal gelaten moet worden,

omdat we de aanzuigende werking op de grote criminaliteit dan het beste kunnen tegengaan?” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p. 20).

GroenLinks is zelf voorstander van het legaliseren van cannabis (GroenLinks 2012), door middel van het toepassen van verhaallijnen van samenzwering wil ze aan het volk laten zien dat er wel degelijk iets veranderd kan worden. En dat de regering doelbewust deze mogelijke oplossingen van de huidige problemen tegenwerkt omdat ze dit niet op deze manier wil oplossen.

Ook heeft GroenLinks een aantal keer de verhaallijn van hopeloosheid en controle toegepast binnen de verschillende debatten. Deze verhaallijnen worden gebruikt door politici om te laten zien dat er een slechte situatie is en dat iedereen denkt dat deze niet op te lossen is. Maar dan komen de politici zelf met de oplossing om het probleem aan te pakken (Stone, 2012). Met deze verhalen probeert een partij te laten zien dat ze weet hoe ze controle over een verhaal of probleem kan krijgen. Hieronder past GroenLinks twee keer een verhaallijn van hulpeloosheid en control toe.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks) Oppositieperiode:

“In mijn tijd als Europarlementariër heb ik zelf gesproken over deze drugsverdragen. Op één stem na, dus 50% min 1%, was men in het Europees Parlement bereid om de drugsverdragen te wijzigen, juist op het gebied van de cannabis. Ik vind het onvoorstelbaar dat we altijd doen alsof die internationale drugsverdragen in marmer gebeiteld zijn en daar nooit meer iets aan te doen is, terwijl Nederland daar wel op kan inzetten.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 19-01-2018, p. 8).

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks) Oppositieperiode:

“Minister Opstelten had steeds als antwoord de keiharde aanpak. Dat staat ook in «Bruggen slaan». We moeten weer met kracht en daadkrachtig de illegale straathandel aanpakken. Dat beleid werkt aantoonbaar niet. Wat wel werkt, is een gereguleerde markt, vergunde telers, toezicht op de verkoop en kwaliteitscriteria. Handhaving is dan goedkoper en effectiever. Er komt ook ruimte vrij in de justitiële keten om zwaardere misdaad aan te pakken. Je kunt de illegale markt op die manier indammen. Dat zouden allemaal dingen moeten zijn die de minister als muziek in de oren klinkt. Doe je dit niet, dan heb je een illegale drugscene met een aanzuigende werking en geen kwaliteitscontrole waardoor gebruikers niet weten wat er in het product zit. Er is dan een enorme handhavinginspanning noodzakelijk, terwijl er al een handhavingstekort is.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p. 11)

In het eerste citaat laat GroenLinks zien dat er wel degelijk een oplossing is ten opzichte van de bindende drugsverdragen, terwijl er in het citaat wordt aangegeven dat de rest van het politieke spectrum hier schijnbaar andere ideeën over heeft. Het tweede citaat laat zien dat de huidige aanpak van een probleem niet werkt en dus niet goed is, GroenLinks poogt met haar argumentatie een oplossing voor het softdrugsbeleid aan te tonen zodat er weer controle over de situatie ontstaat.

GroenLinks gebruikt voornamelijk verhaallijnen om nieuwe oplossingen te presenteren en om te laten zien dat andere partijen zowel bewust als onbewust slechte keuzes maken. Deze argumenten en verhaallijnen vallen allemaal terug op het feit dat GroenLinks het liefst het softdrugsbeleid volledig wil legaliseren en reguleren.

5.2.6 Verhaallijnen binnen de PvdA

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	3	1
Verhaallijn van wederopstanding	5	0
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	2	0
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	1	0
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	1	0
Verhaallijn van samenzwering	2	0
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	0	0
Totaal	14	1

De PvdA heeft zowel in de coalitie als in de oppositie gezeten gedurende de debatten die tijdens de analyse zijn gebruikt, vandaar dat beiden rijen zijn ingevuld met gebruikte verhaallijnen. Daarbij is te zien dat het totale aantal verhaallijnen dat de PvdA heeft toegepast eigenlijk alleen gebeurd is ten tijde dat de PvdA in de coalitie zat. Daarbij moet eerst wel worden opgemerkt dat de Partij van de Arbeid maar in vier van de veertien debatten in de oppositie zat, dit is een verklaring voor het geringe aantal verhaallijnen die de PvdA heeft toegepast gedurende haar periode in de oppositie.

De verhaallijn van wederopstanding is door de PvdA het vaakst gebruikt gedurende hun periode in de coalitie. Zoals te zien is bij eerdere partijen die in de coalitie hebben gezeten is de verhaallijn van wederopstanding een logische verhaallijn omdat verteld wordt dat er progressie is en dat de problemen worden aangepakt (Stone, 2012). Zo kan de PvdA die zelf op deze momenten de controle over het beleid heeft laten zien dat het goed gaat. Hieronder twee voorbeelden van hoe de PvdA deze verhaallijn inzet tijdens de debatten.

Staatssecretaris **Van Rijn** (PvdA) Coalitieperiode:

“Het is misschien goed om nog even te zeggen dat het gedoogbeleid is ontstaan in de jaren zeventig. Het was de bedoeling om onderscheid te maken tussen het gebruik van harddrugs, zoals heroïne en cocaïne, en cannabis, dat minder gezondheidsrisico's heeft. De coffeeshops waren bedoeld en zijn nog steeds bedoeld om ervoor te zorgen dat gebruikers van cannabis niet in aanraking komen met harddrugs. Bovendien is er ook controle op jongeren onder de 18 jaar. Dat werkt ook gewoon. Als je naar de cijfers kijkt, ook in internationaal opzicht, moet je constateren dat het gedoogbeleid ertoe heeft geleid dat Nederland niet slecht scoort op de gezondheidsrisico's die te maken hebben met het gebruik van softdrugs. Dat mag ook weleens gezegd worden.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p. 30)

Staatssecretaris **Van Rijn** (PvdA) Coalitieperiode:

“Hoe kijken we vanuit de gezondheidszorg naar het drugsbeleid? Diverse woordvoerders vroegen daarnaar. Het drugsbeleid zoals dat tot nog toe is ontwikkeld, kent vanuit de gezondheidszorgoptiek een aantal successen. Het drugsgebruik onder jongeren in de algemene bevolking is in ons land in de afgelopen jaren gestabiliseerd. Uit recentelijk gepubliceerd onderzoek blijkt dat het gebruik van cannabis iets boven het Europese gemiddelde ligt, maar het cannabisgebruik onder jongeren is de laatste tien jaar afgenomen. Ook op andere indicatoren als problematisch drugsgebruik of infectieziektes en sterfte die

gerelateerd zijn aan drugsgebruik, scoort Nederland in vergelijking met andere landen gunstig". (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 11-02-2015, p.15).

In beide citaten laat de Staatssecretaris zien dat het beleid rond het Nederlandse softdrugsbeleid de laatste jaren in een stijgende lijn zit. En dat door huidige maatregelen alles alleen maar beter aan het gaan is. De PvdA probeert hiermee haar eigen visie omtrent het Nederlandse softdrugsbeleid te legitimeren.

Het tweede wat opvallend is aan de gebruikte verhaallijnen van de PvdA, is dat ze zowel in haar regeringsperiode, als in haar oppositieperiode de verhaallijn van verval hebben gebruikt. Kijkend naar de visie omtrent het softdrugsbeleid van de PvdA is hier iets voor te zeggen. De PvdA heeft altijd de opvatting gehad dat softdrugs het best gereguleerd en gelegaliseerd kan worden, zodat er strenge controle in de coffeeshops gevoerd kan worden wat de Nederlandse gezondheid en veiligheid zal verbeteren (PvdA, 2002; PvdA, 2017). Echter heeft ze in haar regeringsperiode in verschillende coalities gezeten waarbij er samengewerkt moest worden met de VVD en het CDA. Deze partijen hebben er allebei nooit naar gestreefd om softdrugs te legaliseren (CDA, 2017; VVD, 2017). Dit kan een logische verklaring zijn waarom de PvdA de verhaallijn van verval heeft toegepast ten tijde dat ze zelf in de coalitie zat. Om op deze manier het huidige beleid aan te vallen en een mogelijk legaliseren van softdrugs bespreekbaar te maken. Hieronder zijn twee citaten van de verhaallijn van verval van de PvdA weergegeven, één die gemaakt is terwijl ze in de coalitie zat, en één die is gemaakt ten tijde van de oppositie.

Mevrouw **Rebel**, (PvdA) Coalitieperiode:

"Ik word met name moedeloos van de bijna dagelijkse berichten dat er weer een hennepplantage in een wijk is gevonden en dat er gevaarlijke situaties zijn. De burgemeester van Heerlen heeft een heel verstandige aanpak gepresenteerd, waarbij hij terecht heeft opgemerkt dat de kwetsbaarste groepen in onze samenleving ook het kwetsbaarst zijn om te worden misbruikt door drugsbendes. Laat ik vooropstellen dat we delen dat we die drugsbendes, die zich verschuilen en misbruik maken van mensen, willen aanpakken." Dat wil mijn partij absoluut. We verschillen echter van mening over de manier waarop. Ik kan niet anders dan constateren dat we in de afgelopen acht maanden een heleboel berichten hebben gezien die duidelijk maken dat het met dit huidige beleid echt niet goed gaat." (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p. 11).

Mevrouw **Kuiken** (PvdA) Oppositieperiode:

"Het huidige wietbeleid is failliet. We moeten over naar een andere vorm van regulering, als we de illegale straathandel en de georganiseerde criminaliteit een halt toe willen roepen. Ik kan me dan ook vinden in het betoog van een aantal sprekers voor mij. Onder andere D66, GroenLinks en de SP komen een heel eind in de buurt. Ik juich het experiment dan ook toe. Maar het moet wel een echt experiment zijn. Ik gaf niet voor niets het voorbeeld: je zet een kind niet op een fiets met het doel het niet te laten fietsen. Dan wil je ook dat het gaat fietsen. Als we willen dat het experiment succesvol is en we er lessen uit kunnen leren, moet het ook leiden naar het pad van regulering. Ik hoop niet dat er een sideletter is waarin staat dat we niets met dat experiment gaan doen." (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 19-01-2018, p. 22).

Kijkend naar bovenstaande citaten valt op dat in beide gevallen een verhaallijn van verval wordt toegepast door de PvdA. Er zijn daarbij duidelijke verschillen waarneembaar. In de eerste verhaallijn (coalitie) wordt er, naast dat van verval, ook gesproken over

meningsverschillen die opgelost moeten worden omdat het huidige beleid niet de goede kant op gaat. Terwijl in de tweede verhaallijn (oppositie), er veel scherper op het probleem wordt ingegaan en de vergelijking met een fiasco wordt gemaakt, waarna er meer of min geëist wordt dat het probleem anders moet worden aangepakt om het op te kunnen lossen.

Aan de hand van het toepassen van de verhaallijn van verval is te zien dat de PvdA haar eigen visie omtrent softdrugsbeleid zo goed mogelijk probeert te promoten en daadwerkelijk probeert te realiseren (PvdA, 2017). Daarbij heeft de PvdA met de verhaallijn van wederopstanding gedurende de periode dat ze in de regering zat getracht om haar eigen beleid zo goed mogelijk te presenteren en aan het volk een gevoel te geven dat de PvdA controle over de softdrugssituatie heeft (Stone, 2012).

5.2.7 Verhaallijnen binnen de SP

Verhaallijnen	In de coalitie	In de oppositie
Verhaallijn van verval	X	9
Verhaallijn van wederopstanding	X	0
Verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang	X	6
Verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie	X	2
Verhaallijn van hulpeloosheid en controle	X	6
Verhaallijn van samenzwering	X	10
De beschuldig-het-slachtoffer verhaallijn	X	0
Totaal	X	33

Gedurende de hele periode waarin de analyse is uitgevoerd, heeft de SP nooit in de regering gezeten. Vandaar dat er ook nu weer kruisjes staan onder de rij van “in de coalitie”.

De verhaallijn van samenzwering en de verhaallijn van verval worden beide ongeveer tien keer door de SP benoemd. Hierna worden de verhaallijnen van gedwarsboomde vooruitgang en hulpeloosheid en controle beide zes keer aangehaald. Deze verhaallijnen die de SP voornamelijk toepast laten vooral zien dat de SP weinig vertrouwen heeft in de regering en haar huidige koers omtrent het softdrugsbeleid. De SP is namelijk voor een volledige legalisering van het softdrugsbeleid (SP, 2017). Ook geven deze verhalen aan dat er op het moment geen controle is om de problemen op de juiste manier aan te pakken. Waardoor het alleen maar minder goed zal gaan met het huidige beleid rond softdrugs, en daarbij alle bijbehorende problematiek. Hieronder zijn twee van de felste verhaallijnen van samenzwering van de SP weergegeven om een inzicht te krijgen.

Mevrouw **Kooiman** (SP) Oppositieperiode:

“Voorzitter. We zitten vandaag hier, omdat we eindelijk de langverwachte brief van Minister Opstelten bespreken. De PvdA vroeg Minister Opstelten alle goede initiatieven van de gemeentes om wiet te reguleren, te onderzoeken. Dat hebben we geweten. Alle gemeentes hebben er heel hard aan gewerkt om al die plannen op papier te zetten, waarna Minister Opstelten al die mooie plannen keihard de prullenbak in heeft geknikkerd. Zo gaat deze Minister om met goede initiatieven van het lokaal bestuur. Hij zegt: reguleren van wietteelt, no way, ik luister niet naar argumenten. Dat is gek, want de Minister wil juist de georganiseerde criminaliteit aanpakken. Maar dan moet deze Minister juist de wietteelt reguleren, lijkt mij. Zo hoeven coffeeshops geen zaken meer te doen met criminelen en hebben criminelen geen werk meer. Dus stopt de Minister nu met werkverschaffing voor boeven?”
(Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p.4)

De heer **Van Nispen** (SP) Oppositieperiode:

“Ik moet toch beginnen met de niet-onafhankelijke onderzoeken van het WODC naar drugs. Je moet natuurlijk kunnen vertrouwen op wetenschappelijke onderzoeken, maar we zijn jarenlang voor de gek gehouden. Er moest en zou uit komen wat in het politieke straatje van de VVD-minister zou passen. Die onderzoeken zijn gemanipuleerd. We zijn belazerd, maar op het punt van het drugsbeleid bevestigt dit wel een beetje wat veel mensen al langere tijd

dachten en wat ikzelf ook wel merkte: het gaat vaak niet om feiten, maar om de vooraf ingenomen politieke standpunten. Ik vind het prima om over politieke standpunten te debatteren, maar verpak ze dan niet in een wetenschappelijk jasje. Dat is gewoon echt onacceptabel.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 19-01-2018, p.4).

Beide verhaallijnen van samenzwering spelen in op het feit dat de Minister van Justitie en Veiligheid de macht zou hebben om problemen aan te pakken of er serieus naar zou kunnen kijken. Echter baseert hij zijn keuzes op vooringenomen standpunten waardoor hij zich niet meer laat beïnvloeden door argumenten. Zo wil de SP laten zien dat de minister wel degelijk de kennis heeft om het probleem op te lossen, het probleem is dat hij er niks tegen wil doen omdat het niet binnen zijn visie past (Stone, 2012). Zo zorgt de minister er volgens de SP voor dat hij bewust schade aan de Nederlandse maatschappij berokkent omdat hij de mooie plannen van de gemeentes in de prullenbak gooit en de onafhankelijke rapporten al van tevoren richting zijn eigen visie gestuurd heeft

Van de verhaallijn van gedwarsboomde vooruitgang en de verhaallijn van hulpeloosheid en controle zullen nu in deze volgorde allebei één voorbeeldcitaat gegeven worden om te duiden hoe de SP deze verhaallijnen in het debat gebruikt.

Mevrouw **Kooiman** (SP) Oppositieperiode:

“Die agenten daar zeggen ook: als je dat tussenstuk eruit haalt en de georganiseerde misdaad dus geen kans meer biedt om mensen onder druk te zetten om panden open te stellen zodat daarin wietplantages gerund kunnen worden, haal je een deel van die export weg. Waarom biedt de VVD alleen maar de kans om boeven te creëren, in plaats van ze aan te pakken? Het ingezetenen criterium heeft er alleen maar toe geleid dat het aantal drugsrunners is toegenomen. Ik snap gewoon echt niet waarom de VVD boeven blijft creëren.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 17-08-2016, p.7)

De SP valt hier heel duidelijk de VVD aan en zegt dat door het slechte door de VVD bedachte beleid dat ze nu aan het voeren zijn er alleen maar meer boeven gecreëerd worden. Zo wil de SP aan het publiek tonen dat het beleid van de VVD totaal niet goed is aldus probeert ze steun en draagvlak weg te halen bij de VVD. Het ging in eerste instantie allemaal niet eens heel slecht met het Nederlandse softdrugsbeleid, alleen heeft de VVD het nu volgens de SP volledig gedwarsboomd door bijvoorbeeld het ingezetenen criterium (Stone, 2012).

De heer **Van Nispen** (SP) Oppositieperiode:

“Met zijn laatste opmerking over het belang van de volksgezondheid maakt de Staatssecretaris zich er echter wel heel gemakkelijk van af. Eerder zei hij dat hij het van groot belang vindt dat er meer inzicht komt in de samenstelling. Dan moet de Staatssecretaris toch erkennen dat als je het belang van de volksgezondheid vooropstelt, het volstrekt onwenselijk is dat we die samenstelling overlaten aan de criminele markt? Daar hebben we dus geen enkel zicht op. Als het deze Staatssecretaris van Volksgezondheid ernst is, zou hij het met mijn fractie en andere fracties eens moeten zijn dat stappen in de richting van regulering vanuit het oogpunt van volksgezondheid onvermijdelijk zijn. Echt onvermijdelijk.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p.32).

In dit citaat benoemt de SP een probleem dat ook door de Staatssecretaris wordt gedeeld, namelijk het inzichtelijk krijgen van de samenstelling van cannabis. Hierna geeft de SP de oplossing om dit zogenoemde probleem van de Staatssecretaris op te lossen. Daarna geeft de SP aan dat tot op heden de Staatssecretaris nog weinig aanstalten heeft gemaakt om ook

daadwerkelijk met een oplossing te komen. Omdat dit volgens hem niet in het belang zal zijn van de Nederlandse volksgezondheid.

In alle bovengenoemde citaten laat de SP zien dat ze het op bijna geen enkel punt eens is met de coalitiepartijen. Deze vijandige aanpak die wordt ondersteund door het toepassen van de verhaallijn van verval en de verhaallijn van samenzwering, probeert ze het draagvlak en de steun van de coalitiepartijen te ondermijnen. Uit haar argumentatie en toepassing van verhaallijnen is duidelijk op te maken dat de SP voor het legaliseren en reguleren van softdrugs is.

5.3 Metaforen, synecdoches en getallenanalyse in de meest gebruikte verhaallijnen

De verschillende verhaallijnen die per politieke partij het vaakst uit de empirische data naar voren kwamen zijn in kaart gebracht. Deze vier meest gebruikte verhaallijnen zijn: De verhaallijnen van verval, van wederopstanding, van verandering-is-maar-een-illusie en de verhaallijn van samenzwering. Er is gekozen om alleen de meest voorkomende verhaallijnen per politieke partij te analyseren op het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen, dit vanwege het feit dat er anders ontzettend veel data zouden ontstaan waardoor de analyse te uitgebreid en onoverzichtelijk zou worden. Door per partij de meest gebruikte verhaallijn(en) te onderzoeken is het gemakkelijker om de resultaten te bekijken en hier bevindingen aan te koppelen.

Per deelhoofdstuk zal er een invulling worden gegeven op welke manier metaforen, synecdoches en getallen door de verschillende politieke partijen binnen deze meest gebruikte verhaallijnen zijn toegepast. Het gebruik van deze symbolische middelen zal per verhaallijn worden weergegeven. Eerst zal er een korte toelichting worden gegeven over de specifieke verhaallijn, waarna er aan de hand van relevante citaten voorbeelden worden geïllustreerd van de bevindingen uit de empirische data. Zo zal er een inzicht worden gecreëerd over hoe metaforen, synecdoches en getallen worden toegepast in elke verhaallijn, en of hier overeenkomsten of duidelijke verschillen tussen zijn.

Volkse en alledaagse metaforen

In de analyse is duidelijk naar voren gekomen dat het gebruik van volkse en alledaagse metaforen verreweg het meeste werden toegepast door de politici. Een logische verklaring hiervoor is dat deze soort metaforen overal toegepast kunnen worden omdat ze zaken eenvoudiger maken en dus helpen bij het gemakkelijker uitleggen van verhalen (De Landtsheer en Kalkhoven, 2011). In dat opzicht voegen deze metaforen niet specifiek een extra dimensie toe aan de verschillende verhaallijnen, maar voegen ze veeleer in het algemeen dezelfde waarde toe. Namelijk het vereenvoudigen en beter behapbaar maken van het verhaal voor de luisteraars. Doordat deze soort metaforen in elke verhaallijn op dezelfde manier worden toegepast, is besloten om alleen ter illustratie in de verhaallijn van verval deze metaforen te bespreken en toe te lichten aan de hand van citaten. In de andere drie verhaallijnen zal er alleen benoemd worden dat ook daar deze metaforen veel zijn voorgekomen.

5.3.1 Verhaallijn van verval

Als eerste zal er gekeken worden naar het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen binnen de verhaallijn van verval. De partijen die deze verhaallijn het meeste hebben gebruikt

zijn: de SGP, het CDA en de SP. De in totaal 23 citaten die geanalyseerd zijn binnen deze verhaallijn zijn door deze drie partijen gemaakt terwijl ze in de oppositie zaten.

Metaforen

Buiten het gebruik van volkse en alledaagse metaforen, zijn er niet echt andere metaforen binnen deze 23 citaten die echt duidelijk boven de andere uitspringen. Wiggen en hellingmetaforen en oorlog- en geweldsmetaforen worden respectievelijk net iets meer toegepast dan de andere vormen in de samengevoegde schaal van De Landtsheer en Kalkhoven (2011) en Stone (2012).

Deze politici gebruiken volkse en alledaagse metaforen om bepaalde zaken versimpeld uit te leggen, er wordt een aantal keer gesproken over de achter- en voordeur van het coffeeshopbeleid, of het gebruik van eenvoudige woorden om escalaties en problemen aan te duiden. Hieronder volgen een aantal citaten van deze metaforen.

De heer **Van de Camp** (CDA): *“Het gedecentraliseerde gedoogbeleid uit de hand is gelopen”*. (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996, p. 32).

De heer **Oskam** (CDA): *“Er is rotzooi op straat.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.9)

De heer **Van der Staaij** (SGP): *“Dat is nog erger; het is niet helemaal gedogen, maar aan de voorkant is het een beetje toegestaan en aan de achterkant mag het weer niet.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p. 13).

Mevrouw **Kooiman** (SP): *“Juist daarom vind ik dat de achterdeur geregeld moet worden. Alleen dan zorg je ervoor dat je het uit handen haalt van de criminelen”*. (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p. 4)

Door het aanhalen van deze soort metaforen proberen politici het onderwerp voor de mensen te verduidelijken en minder ingewikkeld te maken. Het zijn namelijk aanpassingen die snel te begrijpen zijn en het verhaal minder ingewikkeld maken.

Het gebruik van wiggen en hellingmetaforen kunnen toegepast worden om te laten zien dat problemen langzamerhand verslechteren (Stone, 2012). Volgens de theorie achter de verhaallijn van verval is dit dan ook een logische metafoor die gebruikt kan worden. Hieronder volgen twee citaten die gebruik maken van dit soort metaforen die aangeven dat iets langzaam steeds meer de verkeerde kant op gaat.

Mevrouw **Kooiman** (SP): *“Nu is de problematiek nog zichtbaar, maar straks schuift het dieper weg in het criminele circuit en dan hebben wij er helemaal geen zicht meer op.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p. 31).

De heer **Van de Camp** (CDA) *“Nederland Productie, doorvoer en witwassen komen veelvuldig voor. Het lijkt sterk op dweilen met een kraan die steeds verder opengaat.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2002, p. 3).

Oorlog- en geweldsmetaforen zijn ook meerdere keren teruggekomen in de citaten. Deze metaforen roepen negatieve emoties zoals angst en wanhoop op, waarbij men suggereert dat er actie nodig is (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).

De heer **Oskam** (CDA): *“Ik wil de Minister vandaag vooral meegeven dat hij zich niet laat gijzelen door de ideeën van de Partij van de Arbeid en D66 om het allemaal maar vrij te geven of om ermee te experimenteren.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p. 8).

Mevrouw **Leijten** (SP): *“Er wordt gehakt in de zorg voor verslaafden.”* & *“Het kabinet breekt de ggz af en daarmee de verslavingszorg.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 24-10-2016, p.7).

In beide citaten halen de politici geweldsvergelijkingen aan “gijzelen”, “gehakt” en “breekt”, hiermee wordt het gevoel opgeroepen dat er slechte keuzes worden gemaakt en dat het beleid of het probleem achteruitgaat. Zo geven deze metaforen het gevoel dat er tot actie overgegaan moet worden. Binnen de verhaallijn van verval zijn dit soort metaforen uitstekende keuzes om een verhaal kracht bij te zetten.

Synecdoches

Binnen de verhaallijn van verval is het mogelijk om een synecdoche toe te passen door bijvoorbeeld een klein probleem van het gehele softdrugsbeleid te vertellen, en dit daarna door te trekken over het gehele beleid. Waardoor er gezegd kan worden dat het gehele beleid al slecht is en het probleem alleen maar erger aan het worden is. Binnen de geanalyseerde citaten wordt één keer gebruikt gemaakt van een vorm van synecdoche om een verhaal te ondersteunen.

Mevrouw **Kooiman** (SP): *“Gefeliciteerd, kabinet, daar zijn we dan niet in geslaagd. Overlast is alleen maar toegenomen, zo ook de criminaliteit. De overlast van drugsdealers die buiten coffeeshops feest aan het vieren waren omdat zij vies veel geld konden verdienen met het dealen van wiet op straat is toegenomen en de handel in het illegale circuit nam toe. Zo gingen mensen steeds vaker naar die 06-dealertjes”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p. 3).

Mevrouw Kooiman maakt meteen de vergelijking dat het gehele coffeeshopbeleid van de regering niet geslaagd is doordat er dealers op straat staan en dat er meer gebruik wordt gemaakt van 06-dealers. Terwijl dit een aspect is van het gehele probleem, zo wordt er getracht om doormiddel van dit horrorverhaal steun te verkrijgen voor haar oplossingen en standpunten (Stone, 2012).

De verdere synecdoches die een aantal keren terugkwamen hadden betrekking op het benoemen van kleine zaken om een geheel uit te drukken, bijvoorbeeld: *“Het kabinet”* voor de gehele uitvoerende overheid, het woord *“boevenbanen”* dat voor de georganiseerde misdaad staat en *“de linkse hobby”* voor het linkse meer progressievere standpunt ten opzichte van het softdrugsbeleid. Dit zijn echter geen specifieke ondersteuning voor een verhaallijn, omdat ze in elke onafhankelijke verhaallijn toegepast hadden kunnen worden zonder dat er een bepaalde lading aan het verhaal wordt meegegeven.

Getallen

Binnen de verhaallijn van verval zijn er zowel binnen de citaten van de SGP als het CDA en de SP geen getallen gebruikt. Dit zou verklaard kunnen worden doordat politici door middel van de verhaallijn van verval voornamelijk op de emotie van mensen willen inspelen met intrigerende verhalen om zo wanhoop of angst op te roepen (Stone, 2012). Getallen kunnen in

dit geval minder tot de verbeelding van mensen spreken of niet precies in de beoogde verhaallijn van politici passen, waardoor de verhalen hun emotie of daadkracht kunnen verliezen.

5.3.2 Verhaallijn van wederopstanding

De verhaallijn van wederopstanding komt duidelijk vaker terug binnen partijen die in de coalitie hebben gezeten tijdens de analyse. Het zijn ook de partijen die deze verhaallijn het meeste hebben toegepast de VVD, D66 en de PvdA. De 29 citaten die zijn geanalyseerd op het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen zijn allemaal gemaakt ten tijde dat deze partijen in de regering zaten.

Metaforen

Binnen verhaallijnen van wederopstanding zijn buiten volkse en alledaagse metaforen voornamelijk mechanische, navigatie, constructie en andere gesofisticeerde metaforen het meest gangbaar. Mechanische, navigatie en constructiemetaforen helpen politici om meerdere dimensies van ingewikkelde problemen te kunnen verwoorden (De Landtsheer & Kalkhoven, 2011). Ook helpen dit soort metaforen met het laten zien van hoe politieke systemen in balans of in de juiste orde gehouden kunnen worden. Binnen de verhaallijn van wederopstanding gebruiken de coalitiepartijen dit soort metaforen om te laten zien dat ze goed hebben nagedacht over de complexe beleidsproblemen. Waardoor ze hierna in staat zijn geweest om de juiste afwegingen te maken om zo tot goed beleid en dus wederopstanding te komen (Stone, 2012). Hieronder een aantal citaten die deze metaforen gebruiken.

Minister **Borst-Eilers** (D66). *“Het is dus een gerechtvaardigde conclusie, dat het beleid dat is gericht op de scheiding van de markten waarin met name de coffeeshops een centrale rol spelen, wel degelijk effectief is.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996), p.4).

De heer **Van der Steur** (VVD): *“Het belangrijkste echter staat overeind. Het drugstoerisme dat Nederland teisterde, en met name Zuid- en Oost-Nederland teisterde, wordt op basis van het huidige regeerakkoord nog steeds de pas afgesneden.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.15).

Minister **Van der Steur** (VVD): *“Wat als je alles afweegt? Eigenlijk heeft de regering dat continu gedaan. Het gedoogbeleid kent verworvenheden: de scheiding van soft- en harddrugs en verantwoorde ondernemers. Gelukkig zijn er daar heel veel van en dankzij de activiteiten van sommige aanwezigen komen er ook steeds meer coffeeshopondernemers die op een zorgvuldige manier te werk gaan.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal (17-08-2016). P.20.

Minister **Bruins** (VVD): *“Toegespitst op het experiment waarbij cannabis in een gesloten systeem van productie, distributie en verkoop kan worden aangeboden, verwacht ik dat sommige risico's kunnen worden beperkt.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 19-01-2018, p.35).

In bovenstaande citaten wordt er gesproken over “scheiding” en “afwegen”, hiermee wordt de zogenaamde juiste balans die er in het huidige beleid is benadrukt. De woorden “staat overeind” en “gesloten systeem” hebben meer betrekking op het feit dat het beleid daadwerkelijk met een machine of een structuur wordt vergeleken die geen problemen vertoont en naar behoren functioneert.

Synecdoches

Net zoals bij de verhaallijn van verval worden er niet veel duidelijke synecdoches gebruikt binnen de citaten van de verhaallijn van wederopstanding. De meeste synecdoches die er worden toegepast binnen deze politieke partijen zijn gericht om grote of ingewikkelde begrippen te benoemen door een kleiner gedeelte van het geheel te benoemen zonder hier direct de betreffende verhaallijn mee te beïnvloeden. Hieronder staan de twee citaten die gevonden zijn waarin er wel een synecdoche is toegepast om de verhaallijn van wederopstanding te ondersteunen.

Staatssecretaris **Van Rijn** (PvdA): *“Daaruit blijkt «door de oogharen» dat dat beleid wel heeft gewerkt. Qua volksgezondheid doet Nederland het goed ten opzichte van andere landen. Het aantal problematische drugsgebruikers is laag, evenals het aantal gevallen van druggerelateerde ziektes en sterfte.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p. 29).

De heer **Van der Steur** (VVD): *“Ten eerste zien we dat de aanpak van coffeeshops leidt tot meer meldingsbereidheid bij mensen. Dat werd in de media nog wel eens verkeerd begrepen, met name als het gaat om Maastricht. Daar werd expliciet gezegd: u moet nu echt gaan melden, dan kunnen wij handhaven. Vervolgens staan er grote koppen in de krant zoals «Meer drugsoverlast». In feite blijkt dit gewoon terug te leiden tot de meldingsbereidheid.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p.11).

Beiden citaten laten zien dat de politici aan de hand van een gedeelte van een verhaal uitleggen dat het in zijn totaal de betere kant op aan het gaan is. Bij de volksgezondheid benoemt de Staatssecretaris niet alle aspecten die op het gebied van drugs en volksgezondheid belangrijk zijn, hij presenteert een selectie van drie feiten en trekt daardoor de conclusie dat het goed gaat. De heer Van der Steur geeft aan dat mensen in het algemeen door het beleid sneller meldingen aan de politie doorgeven aan de hand van het voorbeeld van alleen Maastricht. Er wordt hier in beide gevallen een synecdoche gebruikt om de verhaallijn van wederopstanding te ondersteunen.

Getallen

Er worden in zeven citaten getallen aangehaald van de in totaal drieëntwintig verschillende citaten. De politici gebruiken getallen in deze verhaallijn voornamelijk om te definiëren dat de beleidsproblemen worden opgelost, al opgelost zijn, of de goede kant op gaan (Stone, 2012).

Minister **Borst-Eilers** (D66): *Als wij kijken naar de Duitse Bundeslander, die ons in het verleden trouwens ook fel gekritiseerd hebben, dan zien wij dat inmiddels elf van de zestien Länder op dit moment een beleid ontwikkelen dat in veel opzichten lijkt op dat van ons.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1996, p.6).

De minister van Justitie **Korthals** (VVD): *“Sinds de start van het project in Venlo op 1 februari is er 277 kilo softdrugs met een waarde van 1 648 000 gulden in beslag genomen. Er zijn 71 panden doorzocht in het kader van het strafrechtelijk onderzoek. In 67 gevallen is gewaarschuwd dat bij een nieuwe overtreding sluiting zal volgen en 46 maal is daadwerkelijk tot sluiting overgegaan. Er zijn 19 extra belastingaanslagen opgelegd. Over de precieze omvang daarvan zal de Kamer nader geïnformeerd worden. Het is duidelijk dat het werk in Venlo ook zoden aan de dijk zet.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2002, p.10)

Minister **Opstelten**: *Het beeld kan per gemeente variëren, maar in diverse plaatsen schat de politie op straat de afname van het drugstoerisme zelfs op 80% tot 90%.* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p.22)

Staatssecretaris **Van Rijn** (PvdA): *“Tegelijkertijd zien we ook dat het percentage scholieren van 12 tot 16 jaar dat wel eens cannabis heeft geprobeerd, in de periode 2003 tot 2011 daalt van 16,5% naar 13,8%.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p.29).

Kijkend naar bovenstaande citaten is op te maken dat de getallen inderdaad worden gebruikt om kracht bij de verhaallijnen van wederopstanding te voegen (Stone, 2012). Het benoemen van getallen is daarbij altijd selectief, men kan namelijk nooit alle getallen van een probleem tegelijk benoemen, er zal altijd een keuze gemaakt moeten worden over wat wel en niet benoemd wordt (Stone, 2012). In deze citaten is duidelijk te zien dat er alleen positieve getallen worden gepresenteerd om het eigen beleid van de politici te onderbouwen. Getallen kunnen hierdoor een verhaallijn van wederopstanding ondersteunen.

5.3.3 Verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie

De verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie is voornamelijk veel teruggekomen bij D66 toen zij in de oppositie zaten. In totaal heeft D66 deze verhaallijn twaalf keer aangehaald binnen de geanalyseerde debatten.

Metaforen

Binnen de gevonden citaten heeft D66 voornamelijk metaforen in de categorie: oorlog, rampen, onheil en geweld laten terugkomen. De metaforen die hier voornamelijk door D66 zijn gebruikt passen het beste onder de onheilmetaforen. Er wordt uitgelegd dat er naderend onheil is in plaats van dat het beleid de goede kant op gaat. Hieronder een drietal citaten die D66 heeft toegepast waarvan de eerste twee onheilmetaforen zijn en de laatste een oorlogsmetafoor.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): *“Veel gemeenten, onder andere Nijmegen, willen het ingezetenen- criterium niet actief handhaven uit vrees voor extra drugsoverlast.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p. 3).

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): *“Ze kunnen niet in Maastricht in een coffeeshop terecht maar wel in Amsterdam. Dit is een juridisch monstrum.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p.23).

Mevrouw **Bergkamp** (D66): *“Maar we zien ook dat al het geld dat besteed wordt aan de war on drugs, er niet toe leidt dat er minder drugs worden gebruikt.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 16-03-2016, p.4).

Bovenstaande metaforen roepen negatieve emoties en onmacht op. D66 wil aantonen dat de verhalen die er rondgaan over de positieve verandering niet waar zijn. En gebruikt daarvoor deze metaforen om mensen te overtuigen de andere kant op te kijken en hun mening aan te passen (Stone, 2012; De Landtsheer & Kalkhoven, 2011).

Synecdoches

Binnen de verhaallijnen van verandering-is-alleen-maar-een-illusie heeft D66 één keer duidelijk een synecdoche toegepast die deze verhaallijn ondersteunt. Verder zijn er een aantal

keren kleine synecdoches gebruikt die betrekking hadden op het benoemen van kleine zaken om iets groters uit te drukken, maar die geen toevoeging hadden op deze verhaallijn.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): *“Ik ben in Maastricht geweest en ik heb gesproken met de burgemeester en andere mensen. We hebben gehoord dat omwonenden van coffeeshops enorm veel overlast ondervinden, ook nu nog, van het handelen op straat. Dankzij – zou ik haast willen zeggen – de extra inzet van politiemensen en het symptoom bestrijden dat dit kabinet doet, neemt de overlast op straat alleen maar toe in plaats van dat het afneemt.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 06-08-2013, p.5).

Mevrouw Berndsen-Jansen haalt hier het voorbeeld van Maastricht aan waarin overlast wordt veroorzaakt door coffeeshops, daarna maakt ze de algemene conclusie dat het algehele beleid van het kabinet er voor zorgt dat de overlast alleen maar toeneemt, in plaats van wat er beweerd wordt, afneemt.

Getallen

D66 maakt in vijf van de in totaal twaalf citaten gebruik van getallen, in verhouding tot andere verhaallijnen valt op te maken dat in deze verhaallijn veel getallen worden toegepast. Een logische verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat het gebruik van getallen nodig is om aan luisteraars duidelijk te maken dat een verhaal of probleem een illusie is en juist de betere (of in het geval van de citaten van D66) de slechte kant op gaat (Stone, 2012). Hieronder een drietal van de citaten waarin D66 getallen hanteert om hun verhaallijn duidelijk te maken.

Mevrouw **Bergkamp** (D66): *“Nu ligt er een rapport voor van de VNG, waarbij 90% – ook heel veel VVD- en CDA-bestuurders – zegt dat het anders moet. Wat is de reactie van de VVD op zo’n oproep van lokale bestuurders dat het anders moet.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 17-08-2016, p.9).

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): *“Uit onderzoek van Nicole Maalsté blijkt echter dat in 85% van de coffeeshops niet-ingezetenen nog steeds welkom zijn. Er zijn dus twee werkelijkheden.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p.22).

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): *“De Minister van V en J zegt dat 80% van de wietteelt in Nederland wordt geëxporteerd. Maar dat is een zeer betwist percentage. KRO Reporter onthulde al in 2012 dat de cijfers zwaar overtrokken zijn. De politie zou geen idee hebben van de omvang van de export van de Nederlandse cannabis”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p.4).

Het gebruik van getallen helpt vaak om betrouwbaarder over te komen en zo eerder mensen te overtuigen (Stone, 2012). In bovenstaande citaten hanteert D66 de tactiek om met een cijfer te komen waardoor het beleid van de regering onderuit wordt gehaald, en dus aan te tonen dat het verhaal wat er op het moment wordt toegepast niet klopt. Hiermee proberen ze luisteraars te overtuigen van het niet werkende beleid van de regering.

5.3.4 Verhaallijn van samenzwering.

De verhaallijn van samenzwering komt voornamelijk bij een aantal specifieke partijen voor, daarbij worden deze verhalen ook bijna alleen maar gebruikt als een partij in de oppositie zit. Hier is ook wat voor te zeggen, als regeringspartij zaag je aan je eigen stoelpoten door een verhaallijn van samenzwering toe te passen. Je valt namelijk het huidige beleid waar jouw partij verantwoordelijk voor is aan. De partijen die deze verhaallijn het meeste hebben

toegepast zijn de SP, D66 en GroenLinks. De 26 citaten die zijn geanalyseerd op het gebruik van metaforen, synecdoches en getallen zijn gemaakt ten tijde dat deze partijen in de oppositie zaten.

Metaforen

Buiten de volkse en alledaagse metaforen, komt de metafoor van oorlog, rampen, onheil en geweld het meest voor binnen de verhaallijn van samenzwering. De verhaallijn van samenzwering beschuldigt een machtige persoon of de elite ervan dat ze bewust bepaalde beleidsproblemen niet aanpakken, oplossen of alleen handelen uit eigen gewin (Stone, 2012). Deze verhaallijn kan metaforen van oorlog, rampen, onheil en geweld goed gebruiken om zo angst, agressiviteit en wanhoop op te kunnen roepen bij het publiek (De Landtsheer & Kalkhoven).

Oorlog, rampen, onheil en geweldsmetaforen zijn in de citaten meerdere malen teruggekomen. Hieronder volgen een viertal citaten waaruit blijkt dat de SP, GroenLinks en D66 deze metaforen binnen deze verhaallijn hebben laten terugkomen.

Mevrouw **Berndsen** (D66): *“De gemeenten, waaronder Utrecht, Rotterdam, Den Bosch, Eindhoven, Tilburg en Leeuwarden hebben aangekondigd lokaal te willen experimenteren met gereguleerde wietteelt. Daar verzet de minister zich tegen.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.3)

Mevrouw **Kooiman** (SP): *“Het afwijzen van mijn voorstel om beleidsvrijheid aan gemeenten te laten, is feitelijk een oorlogsverklaring aan de burgemeesters van de PvdA, Van der Laan van Amsterdam en Aboutaleb van Rotterdam. Ik wens deze PvdA-burgemeesters veel succes met hun strijd met de minister en ik hoop dat zij op enige steun van hun eigen PvdA-collega's kunnen rekenen. Waar Den Haag het verstand is verloren, zien we dat gemeenten dat verstand nog wel hebben. Zij willen zelf wiet gaan kweken. Of is de minister bang dat dit een enorm succes zal worden?”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.6)

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks): *“Voorzitter. Het is voor de GroenLinks-fractie onbegrijpelijk hoe de minister zijn hakken in het zand zet als het om de strijd om drugs gaat.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p.11)

Mevrouw **Berndsen** (D66): *“Ik begrijp heel goed dat mevrouw Hilkens daar erg aan hecht. Tegelijkertijd constateer ik dat de minister niet met open vizier daarnaar zal kijken. Wellicht vinden wij elkaar over een jaar aan dezelfde zijde en zullen we alsnog proberen om met een meerderheid in de Kamer de experimenten wel voor elkaar te krijgen.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, p. 32)

In bovenstaande verhaallijnen van samenzwering wordt er steeds een strijd afgeschilderd tussen de oppositiepartij aan de ene kant versus de minister van de regeringspartij. Door de toepassing van deze metaforen wordt er een conflict gecreëerd waarmee de partijen aan het publiek willen laten zien dat de regering (minister) de slechterik in deze verhaallijn, bewust problemen aan het creëren is (Stone, 2012). Oorlog, rampen, onheil en geweldsmetaforen zijn kijkend naar bovenstaande citaten een goede manier om verhaallijnen van samenzwering te onderbouwen.

Synecdoches

Binnen de verhaallijnen van samenzwering hebben de verschillende partijen meerdere malen een synecdoche toegepast die de verhaallijn ondersteunt. Verder waren er net zoals in de andere verhaallijnen een aantal keren kleine synecdoches gebruikt die betrekking hadden op het benoemen van kleine zaken om iets groters uit te drukken, deze hadden echter geen specifieke toevoeging op deze verhaallijn. Hieronder staan drie citaten waarin synecdoches te vinden zijn die de verhaallijn van samenzwering aanvullen.

Mevrouw **Berndsen** (D66): *“De ruimte voor lokaal maatwerk, waarover in het regeerakkoord wordt gesproken, zien wij niet terug in de praktijk. Zodra burgemeesters met eigen initiatieven komen, roept de minister hen op het matje. De gemeenten, waaronder Utrecht, Rotterdam, Den Bosch, Eindhoven, Tilburg en Leeuwarden hebben aangekondigd lokaal te willen experimenteren met gereguleerde wietteelt. Daar verzet de minister zich tegen.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 21-01-2013, pp.3-4).

Mevrouw **Kooiman** (SP): *“Alle gemeenten hebben er heel hard aan gewerkt om al die plannen op papier te zetten, waarna Minister Opstelten al die mooie plannen keihard de prullenbak in heeft geknikkerd. Zo gaat deze Minister om met goede initiatieven van het lokaal bestuur. Hij zegt: reguleren van wietteelt, no way, ik luister niet naar argumenten.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 10-04-2014, p.4).

Meneer **Van Nispen** (SP): *“Portugal, de Verenigde Staten, Uruguay en Spanje zijn staten die wel verstandige stappen zetten in hun softdrugsbeleid, zonder dat dit tot sancties leidt, althans ik heb de blauwhelmen van de VN de VS nog niet zien binnentreden. Dat is misschien nog wel het beste bewijs dat het standpunt van de Minister niet langer houdbaar is.”* (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 08-12-2014, p.5).

In alle drie de verhaallijnen gebruiken de partijen een situatie of kleiner gedeelte van een groter verhaal, en komen daarna tot de conclusie dat de minister niet wilt reguleren en dat dus ook daarom niet gaat doen. Zonder dat er verdere redenen of bewijsmateriaal wordt aangehaald, hierdoor is in deze citaten sprake van synecdoches. Voor verhaallijnen van samenzwering zijn synecdoches een goede methode om aan het publiek op een eenvoudige manier duidelijk te maken waarom de “elite”, “regering” of in dit geval de minister bewust slecht beleid aan het uitvoeren is (Stone, 2012).

Getallen

Binnen de zesentwintig geanalyseerde citaten waarin de verhaallijn van samenzwering wordt toegepast is nergens een getal toegepast. Aan de hand van de resultaten is dan ook te stellen dat het gebruik van getallen binnen verhaallijnen van samenzwering door politici eigenlijk niet worden gebruikt. Een verklaring zou kunnen zijn dat samenzweringen altijd moeilijk te bewijzen of aan te tonen zijn, ook zijn er over het algemeen niet veel concrete cijfers die een samenzwering kunnen aantonen.

6. Conclusie

In deze conclusie zal antwoord gegeven worden op de in de inleiding opgestelde vijf onderzoeksvragen.

1a. Hoe kunnen verhaallijnen worden ingezet door politieke partijen in het parlementaire debat om hun visie op een bepaald maatschappelijk probleem duidelijk te maken?

Aan de hand van de literatuur van Stone (2012), die de rode draad van dit onderzoek is, valt te concluderen dat er twee verschillende soorten verhalen toegepast kunnen worden binnen het politieke debat.

Ten eerste zijn dat verhalen van verandering; waaronder de verhaallijn van verval, van wederopstanding, van gedwarsboomde vooruitgang en de verhaallijn van verandering-is-maar-een-illusie. Verhaallijnen van verandering laten zien dat er in de loop der tijd zaken, problemen, mensen of andere dingen zijn veranderd, dit kan zowel ten goede als ten kwade worden toegepast (Stone, 2012).

Ten tweede zijn dit de verhalen van macht; waaronder de verhaallijn van hulpeloosheid en controle, van samenzwering en de verhaallijn van beschuldig het slachtoffer vallen. De verhaallijnen die onder dit type vallen hebben een focus hoe macht onderling is verdeeld binnen relaties en beleidsproblemen. Het laat zien of er onmacht is om iets op te lossen of dat juist bepaalde actoren of factoren de macht hebben om een probleem te tackelen (Stone, 2012).

1b. Wat is de rol van metaforen, synecdoches en getallen binnen dergelijke verhaallijnen?

Metaforen zijn belangrijke hulpmiddelen om op een strategische manier beleidsproblemen uit te leggen en te vertegenwoordigen. Aan de oppervlakte lijken ze een simpele vergelijking tussen twee zaken, problemen of dingen aan te geven. Echter impliceren ze vaak op een subtiele manier een veel groter narratief verhaal met een aansporing of uitleg om actie te ondernemen (Stone, 2012; Fitzgerald, 2015). In de politieke arena hebben metaforen veel invloed omdat er altijd sprake is van een beperkte mogelijkheid om gegeven informatie te verwerken (Mio, 1997). Tijdens het voeren van politieke debatten zijn metaforen een veel gebruikte methode van politieke partijen om hun eigen standpunten naar voren te brengen of het debat richting te geven (Stone, 2012).

Bij een synecdoche gebruikt men de perceptie van een onderdeel van een geheel of een verhaal om zo de identiteit van iets toe te lichten of een bepaalde richting in te sturen (Miller, 2006). Synecdoches worden binnen de politiek vaak gebruikt om aan de hand van een klein onderwerp van een beleidsprobleem, het hele probleem aan te kaarten of uit te leggen (Stone, 2012). Vaak wordt er een typisch verhaal gepakt dat centraal staat voor een bepaald beleidsprobleem, om zo daarna het probleem in een bepaalde hoek te duwen en zo ook de politieke respons te beïnvloeden (Stone, 2012).

Getallen worden ook gebruikt om verhalen over beleidsproblemen te definiëren in het publieke debat. Veel politieke discussies beginnen met een benoeming van cijfers of grafieken die aantonen dat er een bepaald probleem erger aan het worden is of groeit (Stone, 2012). Politici kunnen getallen toepassen door op een specifieke manier te tellen of te meten die past bij hun visie over hoe een probleem opgelost moet worden. Zo negeren ze de getallen die niet passen binnen hun oplossing en vergroten ze de getallen die in het voordeel van hun eigen agenda spreken (Stone, 2012).

2. Welke verhaallijnen worden er gebruikt in debat van 1996 tot 2018 omtrent het Nederlandse Softdrugsbeleid in de Tweede Kamer?

In eerste instantie worden de zeven verschillende verhaallijnen allemaal aangehaald, echter zijn er sommige verhaallijnen die door een aantal partijen veel vaker zijn toegepast, dit zijn: De verhaallijn van verval. Deze verhaallijn is met name gebruikt door partijen die op dat moment in de oppositie zaten om het, in hun ogen, slechte beleid van de regering aan te kunnen tonen, waarbij de SGP, het CDA en de SP deze verhaallijn het meest hebben gebruikt. De verhaallijn van wederopstanding is bijna alleen maar gebruikt door partijen die in de coalitie zaten waardoor ze konden aantonen dat het door hun gevoerde beleid juist was. De VVD, D66 en de PvdA hebben deze verhaallijn met name toegepast.

De verhaallijn van verandering is maar een illusie. Deze verhaallijn is vaak gebruikt door D66 ten tijde dat zij in de oppositie zaten, met behulp van deze verhaallijn probeerden ze te laten zien dat het verhaal van de huidige regering incorrect was en dat de problemen juist groter werden.

De verhaallijn van samenzwering. De laatste verhaallijn die veel gebruikt is, is bijna alleen maar toegepast door oppositiepartijen die wilden aantonen dat de regering bewust slecht beleid aan het doorvoeren was omtrent regulering en legalisering. De linkse, progressievere partijen zoals de SP, GroenLinks en D66 hebben deze verhaallijn voornamelijk gebruikt.

Verder viel op dat de verhaallijn van beschuldig het slachtoffer eigenlijk niet werd gebruikt binnen het Nederlandse debat omtrent softdrugsbeleid. En de keren dat het is aangehaald waren het voorzichtige beschuldigingen/aanmaningen.

3a. Welke metaforen, synecdoches en getallen worden er door de VVD, D66, SGP, CDA, GroenLinks, PvdA en SP gebruikt binnen deze verschillende verhaallijnen.

Aan de resultaten is terug te zien dat, zo lang politieke partijen dezelfde verhaallijn in hun argumenten of citaten hanteren, ze op ongeveer dezelfde manier gebruik maken van de metaforen, synecdoches en getallen.

Binnen de verhaallijnen die dezelfde politieke partijen veel hebben gehanteerd, was ook terug te zien dat ze dezelfde metaforen meer gebruikten. Zo werden oorlog, rampen, onheils- en geweldsmetaforen door alle partijen meer gebruikt in de verhaallijn van verval, samenzwering en de verhaallijn verandering-is-alleen-maar-een-illusie. Waarbij machine, navigatie, constructie en andere ‘gesofisticeerde’ metaforen meer werden toegepast door alle partijen die de verhaallijn van wederopstanding hanteerden.

Bij synecdoches is er gemakkelijk te concluderen dat alle partijen in ongeveer dezelfde mate deze symbolen hebben toegepast, namelijk bijna niet, ongeacht de betreffende verhaallijn. Alleen binnen de verhaallijn van samenzwering zijn meerdere ondersteunende synecdoches gevonden.

De toepassing van getallen is binnen alle verhaallijnen erg weinig gedaan, met uitzondering op de verhaallijn van verandering-is-alleen-maar-een-illusie, die voornamelijk door D66 is gebruikt. Binnen deze gehele verhaallijn zijn meer getallen gebruikt, waarbij D66 er beduidend meer heeft toegepast.

3b. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen dit gebruik door de verschillende politieke partijen?

Concluderend valt op te maken dat, wat Stone (2012) ook benoemd in haar boek, metaforen binnen de verhaallijnen evenredig bij de verschillende partijen en de door hen gebruikte verhaallijnen zijn toegepast. Echter zijn synecdoches en getallen in veel mindere mate gebruikt dan wat de literatuur op voorhand had aangegeven. Of dit nu door het ingewikkelde beleidsonderwerp komt of dat er hier een andere, op dit moment niet zichtbare reden voor is, is met de huidige gegevens niet met zekerheid te stellen.

Verder is het opvallend dat bepaalde verhaallijnen meer gebruikt worden door oppositiepartijen (verhaallijn van verval, samenzwering en verandering-is-alleen-maar-een-illusie). En dat sommige verhaallijnen meer gebruikt worden door coalitiepartijen (verhaallijn van wederopstanding). De toepassing van deze verhaallijnen is ongeacht de politieke visie van de partij omtrent het Nederlandse softdrugsgebruik. Een verklaring hiervoor is dat elke verhaallijn op een bepaalde manier toegepast kan worden waardoor deze verhaallijn zowel voor als tegen het reguleren en legaliseren van softdrugs kan pleiten. Hierdoor maakt het niet uit of een partij progressief, conservatief, links of rechts is, een verhaallijn kan in meerdere richtingen gestuurd worden.

7. Discussie

In dit hoofdstuk zal er kort teruggeblikt worden op het gehele onderzoeksproces. In de eerste paragraaf zal er kritisch naar het onderzoek worden gekeken. Er zal op de onderzoeksmethode, literatuurverzameling en verwerking, het vergaren van resultaten, de analyse en het eindresultaat gereflecteerd worden. De tweede paragraaf zal een aantal aanbevelingen benoemen voor vervolgonderzoek.

7.1 Reflectie onderzoek

De keuze voor een kwalitatieve contentanalyse heeft binnen dit onderzoek de benodigde resultaten verkregen die van tevoren ook verwacht werden. Er zijn in totaal 512 pagina's uit veertien debatten gelezen die samen een tijdsspanne beslaan van 22 jaar, namelijk van 1996 tot 2018. Het aantal werkuren die in het analyseren van deze debatten is gaan zitten, is in het begin van het onderzoek onderschat. Het kostte veel meer inspanning en focus om alle verschillende verhaallijnen op een juiste manier uit de debatten te halen.

Daarbij kwam ook kijken dat in het boek van Stone (2012) de verschillende verhaallijnen heel duidelijk worden weergegeven met perfecte voorbeelden van mogelijke verhaallijnen.

Soms is er redelijke twijfel geweest onder welke verhaallijn een citaat het beste geplaatst kon worden. Uiteindelijk is er dan besloten om het citaat niet op te nemen. Hierdoor zijn er uiteindelijk minder citaten opgenomen uit de veertien debatten, maar is daarvoor in de plaats wel een duidelijke scheidslijn ontstaan tussen de verschillende verhaallijnen.

Verder is het natuurlijk altijd zo dat een onderzoeker altijd een eigen perceptie toepast van de gevonden literatuur en begrippen. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat als een andere onderzoeker precies dezelfde debatten zou analyseren op verhaallijnen, metaforen, synecdoches en getallen, er een mogelijk lichte afwijking van de resultaten kan zijn dan zoals ze in dit onderzoek zijn gepresenteerd. Dit gezegd hebbende, het feit dat iedereen vrije toegang heeft tot de bestanden van getranscribeerde Handelingen van de Tweede Kamer zorgen ervoor dat de legitimiteit, betrouwbaarheid en validiteit goed te controleren is.

Ook moet gesteld worden dat niet alle partijen in de analyse zijn opgenomen. Hierdoor zou het uiteindelijk resultaat ook anders hebben kunnen uitpakken, afhankelijk van de partijen die wel of niet zouden zijn meegenomen in het onderzoek. Daarbij heeft ook de keuze voor deze tijdsspanne een bepaalde invloed gehad op de uiteindelijke resultaten. Waren er in plaats van de laatste 22 jaar, alleen de laatste 10 jaar gekozen, dan had er ook een totaal ander resultaat geweest kunnen zijn,

7.2 Vervolgonderzoek

Met de huidige kennis over het onderzoek en over het onderzoeksonderwerp, zijn er een aantal aanbevelingen op te stellen voor vervolgonderzoek. Ten eerste zou een volledig kwantitatieve insteek van onderzoek, dat de focus enkel legt op de verhaallijnen die er per partij worden gemaakt, een breder beeld kunnen geven en mogelijke andere conclusies kunnen opleveren. Dit is echter via een kwalitatieve onderzoeksmethode nagenoeg onmogelijk omdat het onderzoek veel te groot zou worden. Verder kan dit eerste exploratieve onderzoek naar het gebruik van verhaallijnen binnen het debat omtrent het Nederlandse softdrugsbeleid in de Tweede Kamer ertoe dienen om opgedane bevindingen in een eventueel vervolgonderzoek toe te passen. Er kunnen vergelijkende onderzoeken worden gedaan om te testen of de opgedane resultaten over de politieke partijen in dit onderzoek standvastig zijn of dat die per debat kunnen verschillen.

8. Literatuurlijst

- Alonso, W., & Starr, P. (1987). *The politics of numbers*. New York: Russell Sage Foundation.
- Andreas, P., & Greenhill, K. M. (Eds.). (2010). *Sex, drugs, and body counts: The politics of numbers in global crime and conflict*. New York: Cornell University Press.
- Berke, J. (2018, 8 november). *Michigan is the 10th state to legalize recreational marijuana. This map shows every US state where pot is legal*. Geraadpleegd op 10 mei via: <https://www.businessinsider.nl/legal-marijuana-states-2018-1/?international=true&r=US>
- Blankers, M., Ketelaars, T., Uitterhaegen, B., van Laar, M., (2017). *Cannabisregulering in de Verenigde Staten, Modellen en effecten op het terrein van de Volksgezondheid*. Utrecht: Trimbo
- Blok, G. (2018). *De roes als metafoor: Het debat over drank en drugs na 1800*. Maastricht: Datawyse Maastricht.
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press
- De Landtsheer, C., Kalkhoven, L., & Broen, L. (2011). De beeldspraak van geert wilders, een tsunami over Nederland?. *Tijdschrift voor communicatiewetenschap*, 39(4), 5.
- Feilding, A. (2014). Cannabis and the Psychedelics: Reviewing the UN Drug Conventions. In: Labate, B. C., & Cavnar, C. (Eds.), *Prohibition, religious freedom, and human rights: Regulating traditional drug use* (pp. 189-210). Berlin, Germany: Springer.
- Fitzgerald, J. (2015). *Framing drug use: Bodies, space, economy and crime*. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
- Hassan, A., (2018). *All the places in the world you can (legally) smoke weed*. Geraadpleegd op 20 juni 2019 via < <https://qz.com/1427177/where-is-marijuana-legal-around-the-world/>>
- Lakoff, G., Johnson, M., & van Dam, M. (1999). *Leven in metaforen*. Nijmegen: Sun.
- Lucas, M. (2014, 22 oktober): *Wat willen de partijen met drugs?* Geraadpleegd op 5 juni via: <http://politiek.blog.nl/binnenlandse-politiek/2014/10/22/wat-willen-de-partijen-met-drugs>
- MacCoun, R., & Reuter, P. (1997). Interpreting Dutch cannabis policy: reasoning by analogy in the legalization debate. *Science*, 278(5335), 47-52.
- Meesters M (2015). *Het failliet van het gedogen: op weg naar de cannabiswet*. Den Haag: VNG.
- Miller, D. (2006). The politics of metaphor. *Theory, Culture & Society*, 23(2-3), 63-65.
- Miller, H. T. (2012). *Governing narratives: Symbolic politics and policy change*. Alabama: University of Alabama Press.
- Mio, J. S. (1997). Metaphor and politics. *Metaphor and symbol*, 12(2), 113-133.

Nederlandse Omroep Stichting (2012). *Wietpas per direct afgeschaft*. Geraadpleegd op 12 mei 2019 via: <https://nos.nl/artikel/442410-wietpas-per-direct-afgeschaft.html>

Obbink, H. (2014, 8 november): *Drugstoerist gaat los in hoofdstad*. Geraadpleegd op 10 mei via: <https://www.trouw.nl/home/drugstoerist-gaat-los-in-hoofdstad~a0098e9c/>

Pharmaceutisch Weekblad (2019, 10 januari): *Apotheken verstrekken 7% minder medicinale cannabis*. Geraadpleegd op 5 juni 2019 via: <https://www.sfk.nl/publicaties/PW/2019/apotheken-verstrekken-7-minder-medicinale-cannabis>.

ProDemos.nl. *Indeling van Partijen*. Geraadpleegd op 28 juni 2019 via: < <https://prodemos.nl/kennis-en-debat/publicaties/informatie-over-politiek/politieke-partijen/indeling-van-partijen/>>

Rigter, S., & Niesink, R. (2017). *THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops (2016-2017)*. Utrecht: Trimbos Instituut, Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS).

Stone, D. (2012), *'Policy Paradox, The art of political decision making'*, Londen: Norton & Company, London.

Urla, J. (1993). Cultural politics in an age of statistics: Numbers, nations, and the making of Basque identity. *American Ethnologist*, 20(4), 818-843.

Van den Berg, C., (2017). *Progressief en conservatief: wie is nu wie?* Geraadpleegd op 28 Juni 2019 via: < https://www.denederlandsegrondwet.nl/id/vkfbai21bwf/nieuws/progressief_en_conservatief_wie_is_nu>

Van de Bunt, H. G. (2006). Hoe stevig zijn de fundamenten van het cannabisbeleid?. *Justitiële verkenningen*, 4(1), 1.

Van Laar M., Van Ooyen-Houben M (2009). *Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid*. Utrecht/ Den Haag: Trimbos-instituut/WODC.

Van Gemert, F., & Verbraeck, H. (1994). Snacks, Sex and Smack—the Ecology of the Drug Trade in the Inner City of Amsterdam. *Between prohibition and legalization: The Dutch experiment in drug policy*, 145-167.

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2018). *Nationale Drug Monitor, Jaarbericht 2018*. Utrecht: Trimbos Instituut.

Wouters, M., Korf, D. J., & Asadi, S. (2011). *De wietpas en het sociaal clubmodel: meningen en verwachtingen van coffeeshopbezoekers in Utrecht*. Rozenberg Publishers.

Verkiezingsprogramma's

CDA (2002). *Betrokken samenleving. Betrouwbare overheid. Verkiezingsprogram 2002 – 2006*. Den Haag: CDA

CDA (2006). *Vertrouwen in Nederland. Vertrouwen in elkaar. Verkiezingsprogramma 2006 – 2011*. Den Haag: CDA

CDA (2010). *Slagvaardig en Samen, Verkiezingsprogramma 2010 – 2015*. Den Haag: CDA

CDA (2012). *Iedereen. Verkiezingsprogramma 2012 – 2017*. Den Haag: CDA

CDA (2017). *Keuzes voor een beter Nederland. Verkiezingsprogramma 2017 – 2021*. Den Haag: CDA

D66 (12 december 2002). *Verkiezingspamflet D66*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

D66 (2002). *Toekomst in eigen hand, D66 verkiezingsprogramma 2002 – 2006*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

D66 (2006). *Het gaat om mensen. Verkiezingsprogramma D66 2006 – 2010*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

D66 (2010). *We willen het anders, Verkiezingsprogramma D66 2010 - 2014*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

D66 (2012). *En nu vooruit, Op weg naar een welvarende, duurzame toekomst. Verkiezingsprogramma D66 augustus 2012*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

D66 (2017). *Kansen voor iedereen 2017*. Den Haag: Politieke Partij Democraten 66.

GroenLinks (2002). *Overvloed en Onbehagen. Verkiezingsprogramma 2002 – 2006*. Utrecht: Landelijk Bureau GroenLinks

GroenLinks (2006). *Groei mee. Programma van GroenLinks*. Utrecht: Landelijk Bureau GroenLinks.

GroenLinks (2010). *Klaar voor de Toekomst. Verkiezingsprogramma 2010*. Utrecht: Partijbestuur GroenLinks.

GroenLinks (2012). *Groene kansen voor GroenLinks*. Utrecht: Partijbestuur GroenLinks.

GroenLinks (2017). *Tijd voor Verandering. Verkiezingsprogramma GroenLinks 2017 – 2021*. Utrecht: GroenLinks.

PvdA (2002). *Samen voor de Toekomst, Idealen en Ambities 2002*.

PvdA (2006). *Samen Sterker, Werken aan een beter Nederland*. Rotterdam: Het bestuur van de Partij van de Arbeid.

- PvdA (2010). *Iedereen telt Mee, De kracht van Nederland*. Haarlem: StyleMathôt.
- PvdA (2012). *Nederland Sterker & Socialer*. Programmacommissie 2012
- PvdA (2017). *Een verbonden samenleving*. Programmacommissie 2017.
- SP (2002). *Eerste weg Links, Stem voor sociale wederopbouw*. Rotterdam: Landelijk Secretariaat.
- SP (2006). *Beter Nederland, voor hetzelfde geld*. Rotterdam: Landelijk Secretariaat.
- SP (2010). *Een beter Nederland, voor minder geld*. Rotterdam: Landelijk Secretariaat.
- SP (2012). *Nieuw Vertrouwen*. Amersfoort: Landelijk Secretariaat.
- SP (2017). *Programma voor een sociaal Nederland voor de verkiezingen van 15 maart 2017*. Amersfoort: Landelijk Secretariaat.
- SGP (2002). *Tot Uw Dienst, Staatkundig Gereformeerde Partij*. Den Haag: Staatkundig Gereformeerde Partij.
- SGP (2006). *Naar eer en geweten. Verkiezingsprogramma 2006 – 2011*. Gouda: Staatkundig Gereformeerde Partij.
- SGP (2010). *Daad bij het Woord, De SGP stáát ervoor!*. Gouda: Staatkundig Gereformeerde Partij.
- SGP (2012). *Daad bij het Woord, Verkiezingsprogramma 2012 – 2017*. Den Haag: SGP-fractie Tweede Kamer.
- SGP (2017). *Stem vóór het leven*. Rotterdam: SGP
- VVD (2010). *Orde op Zaken, Verkiezingsprogramma 2010 – 2014*. Den Haag: VVD Algemeen Secretariaat.
- VVD (2012). *Niet doorschuiven maar aanpakken, Verkiezingsprogramma 2012 – 2017*. Den Haag: VVD Algemeen Secretariaat.
- VVD (2017). *Zeker Nederland, Verkiezingsprogramma 2017 – 2021*. Den Haag: VVD Algemeen Secretariaat.

Overheidsdocumenten

- Tweede Kamer der Staten-Generaal (1996). *Verslag van een Nota-Overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Sdu Uitgevers.
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (2002). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Sdu Uitgevers.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (2005). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid & 26 023, Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Penitentiaire beginselenwet (strafrechtelijke opvang verslaafden)*. Den Haag: Sdu Uitgevers.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (2009). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Sdu Uitgevers.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (21-01-2013). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (06-08-2013). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (10-04-2014). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (08-12-2014). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (11-02-2015). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (16-03-2016). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (17-08-2016). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (24-10-2016). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (19-01-2018). *Verslag van een algemeen overleg, 24 077 Drugbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (08-06-2018). *Verslag van een algemeen overleg, 32 793 Preventief gezondheidsbeleid*. Den Haag: Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Bijlage 1

Visie van het softdrugsbeleid per politieke partij

VVD

Samenvatting visie VVD omtrent softdrugs

In de jaren 2000 tot 2010 wordt er door de VVD niet expliciet in hun verkiezingsprogramma's iets gezegd over zowel softdrugs of in het bijzonder drugs in het algemeen. Hier is dus uit af te leiden dat pas vanaf het tweede decennium van deze eeuw het een belangrijker beleidspunt werd voor de VVD. Vanaf het moment dat het over het introduceren van een mogelijke clubpas gaat om als klant gebruik te kunnen maken van een coffeeshop begint de VVD met het expliciet benoemen van haar visie omtrent softdrugs (VVD, 2010). Daarbij hanteert de VVD vanaf 2010 tot 2017 een streng beleid omtrent softdrugs, de grens tussen hard- en softdrugs wil ze vervagen, wil ze buitenlanders weren uit de coffeeshops (doormiddel van eerder genoemde clubpassen), willen ze gemakkelijker overlast gevende coffeeshops kunnen sluiten en ervoor zorgen dat ze niet te dicht in de buurt van scholen en woonwijken staan (VVD, 2010; VVD, 2012). Wel geeft ze aan dat coffeeshops mogen en dat de verkoop van wiet in de shops is toegestaan. Gegeven de bovenstaande bevindingen is op te maken dat de visie van de VVD omtrent het softdrugsbeleid erg is gericht op het huidige gedoogstelsel. Echter is de VVD sinds 2017 bezig met het onderzoeken of de algehele regulering omtrent de coffeeshops slimmer ingedeeld kan worden, zonder de ingewikkelde achterdeurconstructies die tot op de dag van vandaag nog steeds in gebruik is (Feilding, 2014; Blankers et al, 2017; VVD, 2017).

Visie 2010

“De overheid bemoeit zich in beginsel niet met de opvoeding van kinderen. Voor problemen rondom overgewicht, (soft)drugsgebruik, alcohol- en tabaksmisbruik gebruikt de overheid voorlichtingsmiddelen om jongeren en ouders te informeren. Bij de handhaving van het alcoholverbod voor jongeren, de leerplichtwet en het rookbeleid in de horeca dient zij echter daadkrachtig op te treden.” (VVD, 2010, p. 18).

“Het onderscheid tussen hard- en softdrugs vervaagt. Ook softdrugs kunnen voor jongeren tot verslavingsproblemen of geestesziekten leiden. Daarnaast veroorzaken coffeeshops soms veel hinder en overlast voor omwonenden. De VVD wil overlastgevende coffeeshops onmiddellijk sluiten. Buitenlandse gebruikers worden aangetrokken door het Nederlandse drugsbeleid. Een legitimatiesysteem dat de verkoop van softdrugs aan buitenlanders aan banden legt, moet de aantrekkingskracht terugdringen en een einde maken aan de overlast die het drugstoerisme veroorzaakt. De VVD wil bovendien geen coffeeshops meer in woonwijken of dichtbij scholen, waarbij rekening gehouden wordt met de grootstedelijke context.” (VVD, 2010, p.33).

Visie 2012

“Het is wel de expliciete taak van de overheid om gerichte voorlichting te geven in termen van preventie en de rol van eigen verantwoordelijkheid daarin. Dit in het bijzonder ook aan jongeren, over alcohol-, tabak- en drugsgebruik, seksuele voorlichting en voeding om gedrags- en gewichtsproblemen te voorkomen en gezonde keuzes te maken. De overheid moet erop toezien dat de regelingen op dit gebied worden gehandhaafd. Doel van preventie moet dan ook zijn om de druk op de gezondheidszorg door vermijdbare aandoeningen en/of risico's af te laten nemen.” (VVD, 2012, p.31).

“Het onderscheid tussen hard- en softdrugs vervaagt, met alle gevolgen van dien. Ook softdrugs kunnen voor jongeren tot verslavingsproblemen of geestesziekten leiden. Daarnaast veroorzaken coffeeshops soms veel hinder en overlast voor omwonenden. De VVD wil overlast gevende coffeeshops onmiddellijk sluiten. Buitenlandse gebruikers worden aangetrokken door het Nederlandse drugsbeleid. De clubpas blijft rijksbeleid. Er vindt overleg plaats met de burgemeesters van de gemeenten die nu nog geen clubpas hebben. Er wordt dus rekening gehouden met de lokale standpunten. In coffeeshops kan alleen giraal worden betaald. De strafbaarstelling van softdrugs delicten willen we verhogen. Tegen straathandel wordt streng opgetreden en drugspanden worden gesloten. Schade veroorzaakt door de teelt van softdrugs wordt tot op de laatste cent verhaald op de daders. Net als openbare dronkenschap wordt ook in het openbaar onder invloed van drugs zijn strafbaar gesteld.” (VVD, 2012, p.47).

Visie 2017

“Coffeeshops zijn in Nederland toegestaan, maar tegelijkertijd moet hinder en overlast voor omwonenden worden voorkomen door tegen die overlast te blijven optreden. Wij willen coffeeshops die overlast geven altijd onmiddellijk sluiten. Terwijl de verkoop van cannabis aan de voordeur wordt gedoogd, is de inkoop daarvan nu illegaal. Wij willen van die vreemde situatie af en het beleid rond softdrugs slimmer reguleren. Het is tijd om het gehele domein van en rondom softdrugs opnieuw in te richten. Die herinrichting kan alleen landelijk plaatsvinden. Gemeenten moeten zo snel mogelijk stoppen met experimenteren met wietteelt.” (VVD, 2017, p.15).

Samenvatting visie D66 omtrent softdrugs

Vanaf het eerste onderzochte verkiezingsprogramma van 2002 en met dat van 2017, heeft D66 haar visie omtrent het softdrugsbeleid niet veel gewijzigd (D66, 2002; D66, 2017). Sinds 2002 is D66 van mening dat het legaliseren van softdrugs ervoor zorgt dat op die manier de legale softdrugsmarkt van de illegale harddrugsmarkt wordt gescheiden. Voordat dit bereikt kan worden zullen er echter op internationaal niveau een aantal verdragen gewijzigd moeten worden, D66 wil deze verdragen dan ook actief proberen te wijzigen. De effecten die deze reguleringen volgens D66 teweeg brengen zijn: het verlagen van gezondheidsrisico's, overheidstoezicht op de kwaliteit van softdrugs waarborgen en het tegengaan van criminaliteit en gevaarlijke thuisteelt.

Ook vindt D66 dat medicinale cannabis verder wordt uitgebreid en in het standaard verzekeringspakket moet worden opgenomen (D66, 2010). D66 ziet het daarbij als de taak van de overheid om goede voorlichting te geven aan de jeugd en de bevolking, zodat het onderwerp softdrugs bespreekbaar wordt. Goede voorlichting helpt volgens D66 ook met het remmen van alcohol- en drugsgebruik onder de bevolking (D66, 2006).

Visie 2002

“Softdrugs wordt uit het strafrecht gehaald en ook in internationaal verband streven we naar een legalisering van softdrugs. Vrijkomende handhavingscapaciteit wordt ingezet ten behoeve van bestrijding van harddrugsoverlast en vrijkomende gelden gebruiken we voor goede voorlichting over gezondheidsrisico's. De overheid moet op dezelfde manier bijsturen als nu bij tabak en alcohol.” (D66, 12 december 2002, p. 6).

“Het drugsbeleid heeft tot doel de volksgezondheid te bevorderen en criminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Softdrugs worden uit het strafrecht gehaald om overheidstoezicht te vergroten en kleinschalige productie voor de Nederlandse markt te reglementeren. In andere Europese landen wordt steun gezocht om op termijn te komen tot het verwijderen van cannabis uit de VN- drugsverdragen. D66 benadrukt daarbij beperking van de overlast voor de omgeving.” (D66, 2002, p. 10).

Visie 2006

“Regulering teelt van softdrugs. De coffeeshops waarin softdrugs mogen worden verkocht hebben hun waarde bewezen. Nu is de tijd gekomen om ook de teelt van softdrugs te reguleren. Dit kan door middel van een vergunningenstelsel voor de teelt. Hierdoor kan een deel van de criminaliteit en gevaarlijke thuisteelt worden tegengegaan, en kunnen volksgezondheidsrisico's worden ingeperkt. Telers en handelaren die zich aan deze regels onttrekken dienen hard te worden aangepakt. D66 wenst uiteindelijk een echte legalisering van softdrugs, waartoe de internationale verdragen dienen te worden gewijzigd. Nederland moet zich hier in het buitenland hard voor maken.” (D66, 2006, p. 83).

“Geen coffeeshops bij scholen. Coffeeshops mogen niet in de buurt van scholen worden geplaatst en geen drugs verkopen aan jongeren onder de 18. Vooral voor jongeren onder de 18 moet er meer voorlichting komen over de risico's van het gebruik. D66 vindt dat openheid over softdrugs een grotere bijdrage levert aan de volksgezondheid dan het onbespreekbaar laten.” (D66, 2006, p. 84).

Visie 2010

“D66 gaat zich in internationaal verband inzetten voor verschuiving van de focus op criminalisering van drugs naar een focus op beperking van gezondheidsschade als gevolg van drugsgebruik. Alcohol-, drugs- en medicijngebruik ziet D66 allereerst als een kwestie van volksgezondheid. Het beperken van gezondheidsschade, zeker bij jongeren, vindt D66 belangrijker dan de strafrechtelijke kant. De repressie van de ene drug kan een aanmoediging zijn om een andere, soms schadelijker drug juist meer te gebruiken. De nadruk moet liggen op het bestrijden van overmatig alcohol-, drugs- en medicijngebruik bij jongeren.” (D66, 2010, p. 66).

“Regulering cannabisteelt. Handel in en kweek van cannabis zijn belangrijke bronnen van criminaliteit. D66 wil dat de teelt van cannabis wordt gereguleerd, zodat teelt en verkoop worden geregeld via een gesloten keten, waaruit criminelen worden geweerd. Het grootste probleem van het Nederlandse softdrugsbeleid vormen de illegale dealers die aan minderjarigen verkopen en ook harddrugs verkopen. Door teelt en verkoop verder te reguleren kan de kwaliteit van de cannabis worden verbeterd en de hoogte van de hoeveelheid THC in de cannabis worden gereguleerd. Tevens levert het reguleren een besparing en belasting- inkomsten op. D66 zet verder in op effectieve preventieve maatregelen voor de groep van risicogebruikers, zoals kinderen onder 18 jaar.” (D66, 2010, p. 70).

“Medicinale cannabis in basispakket. D66 wil de beschikbaarheid van medicinale cannabis vergroten door het op te laten nemen in het basispakket. Ook moeten er meer soorten worden gekweekt. Op dit moment kunnen patiënten met MS, Kanker, HIV en spierziekten gebruik maken van legaal geproduceerde medicinale cannabis.” (D66, 2010, p. 65).

Visie 2012

“D66 is voor afschaffing van de landelijke wietpas want deze bevordert illegale straathandel en drugsoverlast en is discriminerend voor en tast de privacy aan van coffeeshopbezoekers. De wietpas zorgt ervoor dat er geen scheiding meer is van de hard- en softdrugsmarkten. Dit is tegen het beleidsuitgangspunt van ‘harm reduction’ van het gedoogbeleid. D66 wil dat de teelt van cannabis wordt gelegaliseerd en gereguleerd zodat teelt en verkoop worden geregeld via een gesloten en belastingplichtige (coffeeshop)keten, waaruit zware criminelen worden geweerd. D66 wil daarom dat het kabinet wetenschappelijke experimenten van gemeenten om ‘achterdeur’ van de coffeeshops te regelen mogelijk maakt en niet bij voorbaat afwijst.

Voor wat betreft het drugsbeleid gaat D66 op de langere termijn verder. D66 is voor het decriminaliseren van het gebruik van alle drugs. Productie, handel en verkoop dienen op een verstandige wijze gereguleerd te worden. Hierbij dient recht te worden gedaan aan de grote verschillen tussen de verschillende drugssoorten.” (D66, 2012, p. 55).

“Voorlichting remt alcohol en drugs. D66 wil goede voorlichting over alcohol- en drugsgebruik voor jongeren en hun ouders en docenten. D66 wil strenger toezien op de handhaving van de leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol en drugs aan kinderen onder de, respectievelijk 16 en 18 jaar.” (D66, 2012, p. 36).

Visie 2017

“Wij zorgen dat softdrugs veilig en gereguleerd worden aangeboden. Dat bevordert de gezondheid en vermindert criminaliteit.” (D66, 2017, p. 6).

Samenvatting visie SGP omtrent softdrugs

Waarbij D66 vanaf 2002 consistent heeft gepleit voor het legaliseren en decriminaliseren van softdrugsbezit en gebruik, staat de SGP in haar consistentie hier haaks tegenover. Vanaf het verkiezingsprogramma in 2002, tot en met dat in 2017, pleit de SGP voor het verbieden van alle soorten drugs en elke vorm van drugsgebruik (SGP, 2002; SGP, 2017). Daarbij vindt ze dat het huidige gedoogstelsel de rechtstaat ondermijnt, burgers zouden zo worden aangespoord om ongehoorzaam te zijn (SGP, 2002). De SGP stelt daarbij dat het gezin en de familie door drugsgebruik veel schade kunnen leiden, ook de kosten voor verslavingszorg, gezondheidszorg en de kosten voor politie en justitie zorgen voor financiële problemen (SGP, 2006). Om deze slechte aspecten van het huidige gedoogbeleid tegen te gaan willen ze daarom het hele beleid strenger maken, alle coffeeshops sluiten, softdrugs volledig verbieden en strenger gaan straffen bij overtredingen (SGP, 2017).

Visie 2002

“Drugsgebruik dient te worden verboden. Scholen dienen vroegtijdig hun leerlingen voor te lichten over de gevolgen van drugsgebruik en aan het gedogen van drugs moet een spoedig einde komen.” (SGP, 2002, p. 649).

“Gedogen ondermijnt de rechtsstaat! De overheid nodigt de burger bijna uit tot ongehoorzaamheid, door zelf de regels niet te handhaven maar overtreders ervan passief of actief te gedogen. Al tientallen jaren wordt er in Nederland gewedijverd in vrijheid, of het nu gaat om drugs, misbruik van sociale voorzieningen of het niet nakomen van wetten en regels op het terrein van de veiligheid.” (SGP, 2002, p. 651).

“Coffeeshops moeten worden verboden. Handel in en gebruik van softdrugs (laat staan harddrugs) is ontoelaatbaar, evenals legalisering.” (SGP, 2002, p. 660).

Visie 2006

“Anders gezegd: verslaving is zowel oorzaak als gevolg van veel ellende. Zelfs politici die dit erkennen, deinzen echter terug voor het nemen van harde maatregelen om hier écht iets aan te gaan doen. Bovendien zijn zowel alcohol als drugs in Nederland wel erg makkelijk te bekomen.” (SGP, 2006, p. 18).

“Alle coffeeshops moeten gesloten worden. Als dit (nog) niet mogelijk is, mogen ze zich niet bevinden binnen een straal van drie kilometer van een school, andere onderwijsinstelling of sportclub.” (SGP, 2006, p. 18).

“Soft- en harddrugs zijn schadelijk voor de gebruikers ervan en zorgen voor veel ellende, ook in gezinnen en families. Alleen al om die redenen is vergoelijking of legalisering van drugs(gebruik) onaanvaardbaar. Daarom moet het beleid aangescherpt worden en gaan alle coffeeshops op slot.” (SGP, 2006, p. 35).

Visie 2010

“Het drugsbeleid in Nederland is al decennialang halfslachtig. Zowel soft- als harddrugs zorgen voor veel (financiële) problemen in gezinnen en zijn schadelijk voor de gebruikers. In plaats van legalisering van drugs als dé oplossing aan te prijzen, is daadwerkelijke handhaving noodzakelijk. Dat betekent: coffeeshops sluiten, intensivering van de controle op de productie en teelt van elke vorm van drugs, het tegengaan van growshops. Ook is de strafmaat in Nederland mild, wat een aanzuigende werking heeft. De straf moet dus omhoog.” (SGP, 2010, p. 35).

Visie 2012

“Het drugsbeleid in Nederland is te soft. Zowel soft- als harddrugs zorgen voor veel (financiële) problemen in gezinnen en zijn schadelijk voor de gebruikers. In plaats van legalisering van drugs als dé oplossing aan te prijzen, is daadwerkelijke handhaving noodzakelijk. Voor zogenaamde softdrugs gaan dezelfde strenge regels gelden als voor harddrugs, zodat het onderscheid verdwijnt. Dat betekent: coffeeshops sluiten, intensivering van de controle op de productie en teelt van elke vorm van drugs, geen reclame, het tegengaan van growshops. Ook is de strafmaat in Nederland mild, wat een aanzuigende werking heeft. De straf moet dus omhoog.” (SGP, 2012, p. 27).

Visie 2017

“Het gedoogbeleid is onduidelijk en halfslachtig. De indruk wordt gewekt dat zo’n beetje alles kan of door de vingers wordt gezien. Geen wonder dat het buitenland niet te spreken is over de Nederlandse toestanden.

Dit gedoogbeleid is niet alleen slecht voor de drugsgebruikers zelf, maar de hele maatschappij ondervindt er de schadelijke gevolgen van. Zo is er vaak sprake van grote (financiële) problemen, waar zowel de verslaafde als diens nabestaanden onder gebukt gaan. En dan hebben we het nog niet eens over de extra inzet van politie en justitie en de extra kosten voor de gezondheidszorg. Legaliseren van drugs is een schijnoplossing.

- 1. Het gedoogbeleid moet per direct worden afgeschaft. In plaats van gedogen gaan we de wet handhaven.*
- 2. Coffeeshops worden gesloten.*
- 3. De productie van drugs blijft altijd strafbaar. Een nieuwe gedoogconstructie, waarbij ‘gecontroleerde’ telers niet langer worden vervolgd, is een slecht idee. Aan gereguleerde wietteelt van de overheid moeten we niet beginnen.*
- 4. Het onderscheid tussen soft- en harddrugs moet verdwijnen: beide zijn verslavend en schadelijk voor de gezondheid.”* (SGP, 2017, p. 23).

Samenvatting visie CDA omtrent softdrugs

De visie van het CDA is vanaf 2002 tot en met 2017 nauwelijks veranderd, ze wil het gedoogbeleid rondom softdrugs afschaffen en aldus in maat gaan lopen met de omringende Europese landen (CDA, 2002; CDA, 2017). Het einddoel is alle coffeeshops sluiten, om te beginnen met het sluiten van shops in de buurten van scholen en sportaccommodaties. Ook is ze voor het invoeren van een wietpas en een strenger en harder toezicht op de bestaande coffeeshops (CDA, 2010). Daarbij benoemt ze dat de softdrugs- en de harddrugswereld steeds meer met elkaar vermengd raken en dat met het huidige beleid de algehele situatie alleen maar verslechtert (CDA, 2017). Het CDA is dan ook van mening dat alleen een volledig verbod op softdrugs de enige oplossing is om de gehele drugshandel tegen te kunnen gaan (CDA, 2002).

Visie 2002

“Er moet een einde komen aan de cultuur waarbij overtreding en niet-naleving van regels en voorschriften van overheidswege wordt gedoogd. Ook dient er een eind te komen aan het gedoogbeleid ten aanzien van drugsbeleid en drugshandel.” (CDA, 2002, p. 19).

“Nederland moet met zijn wetgeving in de maat lopen met andere Europese landen om te voorkomen dat Nederland een aanzuigende werking heeft op bepaalde vormen van criminaliteit. Dat betekent bijvoorbeeld dat het drugsbeleid moet worden afgestemd op onze buurlanden.” (CDA, 2002, p. 20).

Visie 2006

“Het CDA wil een eind aan het gedogen van coffeeshops, te beginnen met een vermindering van het aantal coffeeshops, in het bijzonder in de buurt van scholen. Scholen, sportaccommodaties, kinderspeelplaatsen en hun omgeving moeten drugsvrij zijn. Doorverkoop van softdrugs buiten de coffeeshop om wordt harder aangepakt. Met name, maar zeker niet alleen de grote steden ondervinden daarvan overlast. Illegale hennepsteelt wordt bestreden onder meer door een intensieve (internationale) samenwerking tussen overheidsdiensten en bedrijven en door koppeling van bestanden. Growshops zijn te vaak leverancier voor illegale hennepsteelt. Zij worden strenger gecontroleerd. Als blijkt dat ze met illegale hennepsteelt van doen hebben volgt sluiting.” (CDA, 2006, pp. 34-35).

Visie 2010

“Het CDA wil een eind aan het gedogen van coffeeshops, te beginnen met een vermindering van het aantal coffeeshops. Waarbij de eerste prioriteit zal liggen bij het op de kortst mogelijke termijn sluiten van coffeeshops in de omgeving van scholen, sportaccommodaties, jongerencentra en in kinderrijke buurten. Een afstandscriterium dient onderdeel te worden van de bestaande gedoogcriteria voor coffeeshops. Het CDA bepleit een drugsbeleid dat is gericht op het tegengaan van drugsgebruik en beperking van de maatschappelijke overlast en individuele schade. Om een einde te maken aan het drugstoerisme en de grootschalige verkoop worden de coffeeshops na een legitimatie met paspoort of identiteitsbewijs en een

versobering van de horeca-activiteiten teruggebracht tot lokale verkooppunten voor een besloten kring. De handel in drugs, straatverkoop, de illegale verkooppunten en de handel rondom scholen en horecagelegenheden wordt steviger aangepakt. Gereguleerde teelt is zowel in internationaal opzicht niet haalbaar als vanuit het tegengaan van gedoogsituaties niet wenselijk en daarom voor het CDA niet aan de orde. Programma's voor verslaafden zoals gratis methadonverstrekking, zijn altijd gericht op afkicken.” (CDA, 2010, p. 20).

Visie 2012

“Drugs, Alcohol & Tabak

- Overmatig gebruik van alcohol, tabak en het gebruik van drugs veroorzaken zoveel schade dat een steviger aanpak noodzakelijk is.*
- Om overmatig gebruik van alcohol en tabak tegen te gaan, zal de leeftijdsgrens voor aankoop en bezit van alcohol en tabak worden verhoogd naar 18 jaar.*
- De terugdringing van het aantal coffeeshops zal onverkort worden doorgezet. Met name in de omgeving van scholen. Het CDA wil uiteindelijk alle coffeeshops verbieden. De wietpas, die coffeeshops alleen toegankelijk maakt voor meerderjarige ingezetenen van Nederland, is noodzakelijk.*
- De handel in drugs, straatverkoop, de illegale verkooppunten en de handel rondom scholen en horecagelegenheden wordt steviger aangepakt.*
- De voorlichting tegen drugs, tabak en alcohol wordt indringender: we moeten af van het beeld dat alcohol, tabak en drugs niet gevaarlijk zijn.” (CDA, 2012, p. 76).*

Visie 2017

“Het Nederlandse drugsbeleid is failliet. Veel coffeeshops en de achterliggende handel en productie zijn in handen van de zware, georganiseerde misdaad.

De productie van synthetische drugs is fors toegenomen, met alle risico's voor omwonenden, de volksgezondheid en de veiligheid. Hoe groot de belangen zijn, mag blijken uit de genadeloze afrekeningen die in het milieu plaatsvinden en de bedreigingen aan het adres van boeren, lokale volksvertegenwoordigers en bestuurders.

Omdat het overgrote deel van de in Nederland geproduceerde softdrugs bestemd is voor de export, biedt legalisering geen enkele oplossing. Het leidt alleen maar tot een sterkere vermenging van boven- en onderwereld en een verdere normalisering van het drugsgebruik. Daarom kiezen wij voor het terugdringen van het aantal coffeeshops, te beginnen in de buurt van scholen. De illegale handel in drugs, straatverkoop en illegale verkooppunten worden hard aangepakt. Uiteindelijk willen wij toe naar het sluiten van alle coffeeshops. Alleen op die manier kunnen we de drugshandel een halt toeroepen.” (CDA, 2017, p. 29).

Samenvatting visie GroenLinks omtrent softdrugs

GroenLinks heeft, kijkend naar de verkiezingsprogramma's, een consistente en korte visie omtrent het beleid rond softdrugs (GroenLinks, 2002; GroenLinks, 2017). Ten eerste wil ze de verbouw, handel en het gebruik van softdrugs legaliseren en duidelijk reguleren, zodat het een legitieme bedrijfstak wordt met belastingen en accijnzen (GroenLinks, 2002). Zo kan de politie en het OM hun focus verleggen van het bestrijden van softdrugs naar het oplossen van andere criminele activiteiten (GroenLinks, 2006). Wel wil GroenLinks dat er intensieve voorlichting wordt gegeven omtrent het gebruik en de werking van alle soorten drugs, en moet in eerste instantie het gebruik worden ontmoedigd door de overheid (GroenLinks, 2012). Sinds 2017 is GroenLinks ook van mening dat XTC en paddo's gelegaliseerd moeten worden, hierdoor is haar visie meer richting het volledig legaliseren en reguleren van drugs geschoven (GroenLinks, 2017).

Visie 2002

“a. Het gebruik van alcohol, tabak, soft- en harddrugs wordt om gezondheidsredenen ontmoedigd.

b. Er komt een verbod op de reclame van alcohol, tabak en drugs.

c. Verbouw van, handel in en gebruik van softdrugs worden gelegaliseerd. Alleen vergunninghouders kunnen softdrugs verkopen. Aan de vergunning zijn kwaliteitseisen verbonden. Legalisatie gaat gepaard met de in-voering van accijns op softdrugs.”

(GroenLinks, 2002, p. 42).

Visie 2006

“Veel te veel politieagenten, officieren van justitie en rechters zijn bezig met het bestrijden van de handel in softdrugs. Wij willen die legaliseren en reguleren. Politie en justitie kunnen zich dan richten op het aanpakken van winkeldiefstal, inbraken en huiselijk geweld.”

(GroenLinks, 2006, p. 15).

“Er moet een heldere afbakening van bevoegdheden tussen de Europese Unie en nationale staten komen. Dit waarborgt ondermeer nationaal zeggenschap over softdrugs, prostitutie, euthanasie, 'homohuwelijk' en publieke voorzieningen. De Europese Unie beperkt zich tot wetgeving op terreinen die grensoverschrijdend zijn of niet op nationaal niveau kunnen worden geregeld. Op deze Europese onderwerpen wordt het vetorecht van de Raad van Ministers teruggedrongen.” (GroenLinks, 2006, p. 20).

Visie 2010

“Meer blauw op straat lukt alleen als we agenten verlossen van papieren rompslomp. En van de zinloze strijd tegen softdrugs. GroenLinks wil van wietteelt en coffeeshops een gewone bedrijfstak maken, met vergunningen en met wietaccijnzen.” (GroenLinks, 2010, p. 27).

Visie 2012

“Softdrugs worden gelegaliseerd, de verstrekking van harddrugs gereguleerd, waarbij duurzame en milieubewuste productie in het oog worden gehouden. Er komt intensieve voorlichting over middelengebruik. De wietpas wordt afgeschaft.” (GroenLinks, 2012, p. 28).

Visie 2017

“Softdrugs en drugs zoals XTC en paddo’s worden gelegaliseerd. Drugsbezit door eindgebruikers wordt gedecriminaliseerd. Politiecapaciteit moet niet worden ingezet tegen eindgebruikers. Bij grootschalige evenementen is er een mogelijkheid om drugs te laten testen.” (GroenLinks, 2017, p. 65).

Samenvatting visie PvdA omtrent softdrugs

De PvdA heeft sinds 2002 een nagenoeg ongewijzigd beleid omtrent softdrugs (PvdA, 2002; PvdA, 2017). Ze is altijd al voor het reguleren en legaliseren van softdrugs geweest, waardoor een strenge controle gevoerd kan worden in de coffeeshops wat de Nederlandse gezondheid en veiligheid zal verbeteren (PvdA, 2002; PvdA, 2006, PvdA, 2010). Daarbij vinden ze preventie zodat jongeren worden ontmoedigen om drugs te gaan gebruiken doormiddel van voorlichting altijd een belangrijk punt (PvdA, 2002; PvdA, 2017). Ook is ze voorstander van experimenten omtrent de legale wietteelt (PvdA, 2006). In de laatste twee decennia is de PvdA op het gebied van softdrugsbeleid niet echt veranderd in haar visie. Ze zijn een redelijk contante koers blijven varen die vooral gericht is op regulering, legalisering en voorlichting zodat de drugsproblematiek en volksgezondheid verbeterd kan worden.

Visie 2002

“Door verleiden en ontmoedigen (prijsprikkels), door voorlichting over roken, drugs, alcoholgebruik en te weinig bewegen, draagt de overheid bij aan het voorkomen van ziekten en gebreken”. (PvdA, 2002, p. 26)

“Nederland streeft in Europees verband naar legalisatie van softdrugs. De verkoop in coffeeshops wordt onderhevig aan strenge gezondheids- en veiligheidsregels”. (PvdA, 2002, p. 62)

Visie 2006

“De georganiseerde criminaliteit bij wietteelt wordt hard aangepakt. De aanpak van illegale thuisteelt is hard nodig om verloedering en illegale handel in softdrugs tegen te gaan. Ten behoeve van de VN-drugsconferentie in het jaar 2008 is het verstandig om het Nederlandse en internationale drugsbeleid tegen het licht te houden.

Veel gemeenten zijn ervan overtuigd dat het reguleren van de productie van cannabis een oplossing is voor de groeiende softdrugproblematiek. Er komt een experiment met het toestaan van de cannabisteelt, zoals bijvoorbeeld in Maastricht is voorgesteld” (PvdA, 2006, pp. 82-83).

Visie 2010

“Voorlichting over goede voeding, het bevorderen van sport en beweging, mogelijkheden creëren voor kinderen om buiten te spelen, het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen, ontmoedigen van alcohol- en drugsgebruik bij jongeren en handhaving zijn van groot belang” (PvdA, 2010, p. 50).

“Het gedoogbeleid aan de achterdeur van de coffeeshop veroorzaakt overlast in buurten. Het leidt tot illegale thuisteelt en trekt georganiseerde criminaliteit aan. Daar kunnen we vanaf als we de teelt strikt reguleren en de coffeeshops behandelen als een normaal horecabedrijf. Strikte handhaving van de shops en voorlichting aan jongeren over softdrugs blijft nodig. Met de justitiële capaciteit die hierdoor vrijvalt kan het aantal buurtagenten verder omhoog.

Regionale experimenten met gereguleerde teelt zijn een zinvolle eerste stap” (PvdA, 2010, p. 57).

Visie 2012

“Het gedoogbeleid aan de achterdeur van de coffeeshop veroorzaakt overlast in buurten. Het leidt tot illegale thuisteelt en trekt georganiseerde criminaliteit aan.

Dit gaan we doen:

- *De wietteelt willen we reguleren en de coffeeshops behandelen als horecabedrijf.*
- *Strikte handhaving van de shops en voorlichting aan jongeren over drugs blijft nodig.*
- *Een wietpas is een schijnoplossing die het land niet veiliger maakt. Daarom zijn wij tegen de wietpas.*
- *Regionale experimenten met gereguleerde teelt worden opgezet.” (PvdA, 2012, p. 37).*

Visie 2017

“Wietteelt wordt legaal. Dat geeft ons controle over de sterkte van cannabis en hasj en maakt Nederland veiliger omdat het verdienmodel voor drugsbendes wegvalt. Het levert ook accijnsinkomsten op en bespaart honderden miljoenen op (onnodige) politie en justitiecapaciteit. Daarnaast kan met de legalisatie van de wietteelt de volksgezondheid beter gewaarborgd worden doordat cannabis en hasj aan de eisen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit moet voldoen.” (PvdA, 2017, p. 22).

“Preventieve programma’s in buurten en wijken ter bevordering van de gezondheid van kinderen en hun ouders krijgen ook steun. Wij spannen ons in voor meer bewustwording omtrent roken, drank en drugs bij volwassenen. Kinderen tot 18 jaar beschermen we hier expliciet tegen.” (PvdA, 2017, p. 51).

Samenvatting visie SP omtrent softdrugs

De SP hanteert een soortgelijke visie als PvdA betreffende het softdrugsbeleid. Ook is ze vanaf 2002 al van mening dat het reguleren en legaliseren van softdrugs ertoe zal leiden dat er een betere scheiding tussen hard- en softdrugs zal zijn, criminaliteit beter aangepakt kan worden en de kwaliteit van de softdrugs beter gecontroleerd kan worden wat goed is voor de volksgezondheid (SP, 2002; SP, 2006; SP, 2010; SP, 2017). Daarbij wil de SP dat de gevaren van alcohol en drugs veel beter onder de aandacht worden gebracht (SP, 2002). Er moet een krachtige preventie zijn zodat voornamelijk jongeren onder de 18 minder snel drugs gaan gebruiken (SP, 2006; SP, 2010). Als laatste is in 2017 de visie van de SP iets progressiever geworden, vanaf nu pleit ze ook voor mobiele drugstestpunten zodat Nederlanders precies weten wat er in hun drugs zit (SP, 2017).

Visie 2002

“De gevaren van tabak, alcohol en drugs moeten veel indringender onder de aandacht komen. De overheid zal meer steun moeten geven aan mensen die van hun verslaving willen afkomen, dus geen wachtlijsten, maar wel vergoedingen voor effectieve afkickmiddelen. Goed drugsbeleid begint met preventie, gekoppeld aan bestrijding van verslaving en misbruik en voorkomen van overlast.” (SP, 2002, p. 19).

“Het is verstandig softdrugs te legaliseren en de in- en verkoop door coffeeshops helder te regelen en te controleren. Legalisering maakt controle beter mogelijk, schept een strikte scheiding met harddrugs en voorkomt onnodig beslag op de politie. Vanwege het ernstige verslavingsrisico moet het gebruik van harddrugs zoveel mogelijk worden tegengegaan, terwijl de voorlichting over de schadelijke gevolgen ervan moet worden uitgebreid.” (SP, 2002, p. 19).

Visie 2006

“Krachtiger beleid is nodig om tabak- en alcoholmisbruik, drugs- en gokverslaving te bestrijden, vooral onder jongeren.

- *De verkoop en teelt van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gelegaliseerd, om overlast en criminaliteit tegen te gaan en de controle op de kwaliteit te verbeteren. Verkoop van harddrugs blijft strafbaar.”* (SP, 2006, p. 23).

Visie 2010

“De verkoop en teelt van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gelegaliseerd, om overlast en criminaliteit tegen te gaan. En de controle op de kwaliteit te verbeteren. Verkoop en productie van harddrugs blijven strafbaar.

Er komt betere voorlichting over de gevolgen van drugsgebruik bij jongeren onder de 18 jaar. Ouders worden aangesproken op de verantwoordelijkheid die zij hierin hebben.” (SP, 2010, p. 24).

Visie 2012

“Er komt betere voorlichting over de gevolgen van drank- en drugsgebruik voor jongeren en voor hun ouders.

De verkoop en teelt van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gelegaliseerd en gereguleerd, om overlast en criminaliteit tegen te gaan. Daarmee kan ook de controle op de kwaliteit en de voorlichting worden verbeterd. We hebben geen behoefte aan een wietpas. Verkoop en productie van harddrugs blijven strafbaar.” (SP, 2012, p. 28).

Visie 2017

“De teelt en verkoop van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gereguleerd en gelegaliseerd. Zo gaan we criminaliteit tegen, kunnen we de voorlichting verbeteren en de wiet beter controleren ook in het belang van de volksgezondheid. De gezondheidsschade van gebruikers van mdma, xtc en paddo's moet worden geminimaliseerd, gebruikers moeten weten wat zij innemen, bijvoorbeeld door inzet van mobiele testpunten.” (SP, 2017, p. 27).

“Vanaf groep 7 tot en met het voorgezet onderwijs willen we meer aandacht voor het ontstaan en de gevolgen van verslaving (alcohol-, tabak-, drugs-, game-, gokverslaving).” (SP, 2017, p.33).

